

DE BENDE VAN DE PAARS-GROENE MANNEN

Van Kris Van Eygen zijn verschenen:

Hoe ik Drek nek

Race naar de maan

De spieders van Toil Darranjé

De minnaren van Bokrijk

Net toen de wereld verduisterde

Het 18-dagen ultimatum

De heer van Doeatstad

Meneer P en zijn Hollandse gezelschap

Waarom wij niet meer seriemoorden

De bende van de paars-groene mannen

De relikwieënverzamelaar

De deur van het eeuwige leven

De man met de sigaret

De wespenvangers van Tornac

Papa komt slapen wanneer de vogeltjes fluiten

De droene bliender

Winterhutje

Ik kom even op verhaal

Eerste druk: juli 2012

Tweede, herziene druk: augustus 2017

Omslagillustratie: Kris Van Eygen

Foto auteur: Patricia Budenaerts

Redactie: Bureau Bisous Partout

Uitgever: Kris Van Eygen © EYGEN-BOEKEN.be

Niets uit deze uitgave mag je verveelvoudigen, opnemen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar maken, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

DE BENDE VAN
DE PAARS-GROENE
MANNEN

door

KRIS
VAN EYGEN

‘Alles loopt slecht af, ook het slechte, en dat is goed.’

Harry Mulisch

Proloog

Jesus Nazarenus Rex Judaeorum, de koning van de joden en de eerstgeborene, hing och arme aan het kruisje boven de deur naar de keuken. Hij moest een voorbeeld zijn voor de hele wereld, maar van zijn rijk blijft bijna niets over. Het overgrote deel van de mensheid aast naar geld, seks en macht. Oorlog heerst, terwijl het doel van ieder creatief mens kwaliteit moet zijn, met als drijfveer alles wat er rondom hem gebeurt.

De tv is een goed hulpmiddel om iets van de wereld te leren, het is mijn kristallen bol, als ik niet beter wist zou ik zeggen dat hij mijn God is. Misschien kan ik God beter zien als een programmamaker die zijn sublieme ideeën verfilmt en uitzendt.

Op het tv-scherm zag ik een surrealistisch schilderij van kinderen die de dood trotseerden, vrouwen die grienden en hun mannen opjutten terwijl de oudjes afzijdig bleven. In hun midden lag een neergeschoten persfotograaf die met opgeheven rechterarm zijn foto toestel in de lucht stak. Bethlehem, de wieg van het christelijke geloof, was pas gerestaureerd maar lag opnieuw in gruzelementen uiteen.

Ik begreep niet waar de hardnekkigheid van de mensen in hun onvoorwaardelijke geloof in een Opperwezen vandaan kwam. Hoe armer, hoe meer hulp zij van Onze Heer verwachten. DEO VOLENTE. Als God het wil. Heeft God het laatste woord? En wat als ik het beter weet? Nee, net als God heb ik begrepen dat ik beter tussen goed en kwaad sta en neutraal blijf.

Ik liet de kanaalzoeker zijn werk doen. Zap. Een malcontente professor had brieven met wit poeder erin rondgestuurd waarna de bestemmingen het loodje hadden gelegd. Dat hield enkele grappenmakers niet tegen om suiker in een envelop naar hun grootste vijanden te verzenden. Zap. Een seropositieve gevangene had bloed naar zijn medegevangene gespuwd en een andere gedetineerde had drek naar een bewaarder gegooid.

Ik dacht een zucht in mijn nek te voelen en draaide me geschrokken om. Niets. Niemand. Een spook? Ach, het was louter magnetische energie die van de ene geladen plek naar de andere waaide.

Ik besloot nog één kanaal de kans te geven me te kluisteren. Dat lukte in de vorm van een documentaire over Homerus, een blinde, Griekse dichter uit de achtste eeuw die in Klein-Azië woonde en heldendichten had geschreven. Van zijn hand waren onder meer ‘de Ilias’ die verhaalt over de Trojaanse oorlog en ‘de Odyssee’ over de zwerftochten van Odysseus. Dodelijke monsters, beeldschone nimfen en moedige krijgers kruisen zijn pad. Hij slaagt erin de toorn der goden listig te omzeilen.

Genoeg tv. De kijkdoos reageerde op de uitknop van de afstandsbediening. Ik stond nog niet uit mijn luie zetel op maar bereidde me mentaal al voor op een helse tocht. Odysseus achterna. Op basis van mijn omzwervingen zou Homerus een derde heldendicht zonder weerga kunnen schrijven.

Ik staarde naar buiten. De tuin zag er doods uit, bomen zonder bladeren en struiken zonder bloemen, kleurloos. Het parapluweer zei me niet zoveel, niemand wordt graag nat, behalve in de douche natuurlijk. Ik zat liever lekker onderuitgezakt in de zetel met mijn voeten op het leren voetbankje terwijl ik een serieus boek las.

Harry Mulisch vertelde in DE ONTDEKKING VAN DE HEMEL over God die de tien geboden terug wil omdat de mens er maar een boeltje van maakt. De hemel ontdekken was eens iets anders.

Het deed me aan mijn ontdekkingstocht als jongeman in meisjesland denken. Indruk maken, dat telde. Ik was goed in tekenen en rekenen, maar ik had me ook op het kussen geconcentreerd. Mijn jacht op de eerste tongkus duurde echter tot mijn zeventiende levensjaar. Ik had in een dronken bui op carnavalsavond Hanna een smakker vanjewelste gegeven toen zij daar ook zin in had, hoewel ze een serieuze vriend had.

Mijn zoon heeft me verhalen verteld die mijn grijze haar te berge deden rijzen. Hij kwam niets te kort op het gebied van contacten met het andere geslacht. Hij had ze liefst allemaal tegelijk maar moest ze een voor een pakken. Grootspraak van een dertienjarige? Hoe hij het aan boord legde weet ik niet, maar hij deed het op een manier eigen aan zijn tijd.

De telefoon ging over. Ik schrok altijd als het toestel zijn ding deed omdat ik wist dat ik daarmee het verkeerde pad op kon gaan.

De betonnen baan stelde de harde vering van de bestelwagen op de proef. Ondanks het gedender rondom mij dacht ik na over mijn leven.

Ik was tot voor twee jaar kapitein-vlieger bij de luchtmacht en ben met 45 op pensioen gegaan. Ik heb met Alpha Jet en F-16 gevlogen, vier jaar displaypilot en zes jaar vlieginstructeur. Toen ze me voorstelden over te schakelen op helikopters en vrachtvliegtuigen heb ik het leger vaarwelgezegd.

Ik ben geboren in Maaseik, heb tot mijn achttiende bij mijn ouders in Genk gewoond, heb de cadettenschool van Laken gevolgd en ben naar Sint-Truiden verhuisd omdat mijn opleiding als gevechtspiloot dat vereiste. Ik heb er eerst in een appartement gewoond. Toen ik met Mai trouwde, heb ik buiten het centrum een huis laten bouwen. Het was er een tijdje goed wonen.

Mijn vrouw had twee jaar voor mijn ontslag uit het leger al genoeg van mijn uitspattingen in de luchtmacht en verhuisde naar een rijtjeshuis in Hasselt waar ze met de tweeling woont. Saura en Bardo zijn dertien – ik ben pas op mijn tweeëndertigste getrouwd – en om de veertien dagen komen ze voor het weekeinde bij mij logeren.

Ik kan nog steeds goed overweg met mijn vrouw. Het gaat apart zoveel beter en we laten elk zijn pleziertje. Ieder voor zich proberen we een goede opvoeding voor de kinderen te verzinnen, maar dat gaat mij minder goed af dan Mai.

Ondanks het vele geld dat ik in cafés heb verbrast, was ik genoeg gedisciplineerd om te sparen. Met het bijeengesprokkelde geld heb ik een eigen vervoerbedrijfje opgericht: CARFLEX. We deinzen voor geen enkele opdracht terug, maar voor het merendeel doen we verhuizingen.

Na de scheiding van mijn vrouw ben ik in mijn huis in Sint-Truiden blijven wonen. Mijn bedrijf is echter gevestigd op het industrieterrein van Hasselt dicht bij het Salvatorziekenhuis, vandaar dat ik tijdens de werkweek met de trein reis.

Het bedrijfsgebouw is een blokkendoos met plaats voor tien vrachtwagens en dertig personeelsleden. Met een bende van zeventien kan het er al heel gezellig zijn, maar uitbreiding is mogelijk. Bij de aanwerving heb ik getracht de geslachten in evenwicht te houden. Maar ervaring leerde me dat mannen handiger zijn in mechaniek én betere chauffeurs zijn. De vrouwen zullen zeggen dat ze voorzichtiger en stipter zijn, maar voorlopig winnen de mannen met 10-7.

Het autopark bestaat uit twee bestelwagens, drie vrachtwagens en een oranje truck die ik van een vervoersbedrijf in faling op de kop heb kunnen tikken. Die kanjer dient voor de grote klussen, maar als ik echt op pensioen ben, wil ik hem ombouwen tot motorhome.

Ik heb mijn chauffeurs op het hart gedrukt dat ik geen overtredingen wil en dat ze hun eigen boetes moeten betalen. Met wat gemor hebben ze dat in hun contract ‘gelezen en goedgekeurd’, maar ze denken allemaal dat ik overdrijf. Zij menen dat ik de omgeving onveilig maak met mijn Alfa Spider. Het ding bezit 230 pk en ik moet toegeven dat ik daar fatsoenlijk mee uit de voeten kan. Ik hoop dat de vele snelheidsovertredingen me niet in de grotere criminaliteit zullen drijven.

Ik ben een moderne man van goede wil die de onrechtvaardigheid uit de wereld wil helpen, niet door de rijken te bestelen maar minderbedeelden een korting toe te staan. Dat ik daardoor in de clinch raak met mijn boekhouder kan ik niet altijd vermijden. Mensen profiteren van mijn goedgelovigheid waardoor mijn chauffeurs soms in niet alledaagse verhuizingen terecht komen.

Er is een bende die op de snelle diensten van CARFLEX rekent. Ik durf Garmen Vishnievsky – als dat tenminste zijn echte naam is – en zijn vier vriendinnetjes mijn beste zakenrelaties te noemen. De louche zaakjes neem ik voor mijn rekening om mijn werknemers niet in een lastig parket te brengen. Een oogje dichtknijpen is dan op zijn plaats. Hopelijk staat de politie eerstdaags niet aan de deur om iets op te klaren wat het daglicht schuwt.

De bochtige betonbaan ging over in een langgerekte asfaltweg. Niet veel verder remde ik af voor de gotische kerk van Riemst en parkeerde de auto op het voetpad tegenover een oude Haspengouwse vierkantshoeve. De hoeve was opgetrokken uit gele

kalkblokken en voorzien van een lichtblauwe, houten boogpoort. Op een bordje aan de gevel stond PAENHUIS.

De rit van Sint-Truiden naar Riemst had een halfuur geduurd. Het was wachten geblazen op een klant die altijd te laat kwam. Zittend in de bestelwagen verviel ik weer in gepeins over mijn verleden.

Van mijn vijftiende tot mijn achttiende zat ik op de cadettenschool in Laken en kreeg naast mijn soldij duizend frank per week zakgeld van mijn ouders. Het was een fijne tijd omdat we regelmatig uitgingen in Leuven en onszelf verloren in de donkere cafeetjes op de Oude Markt of in de Blauwe Schuit die toen nog echt op een oud schip leek. Ik maakte er kennis met een meisje dat even oud was als ik. Helaas deed zij het in het geniep met een ander en negen maanden later was de baby er al. Ik ben nooit te weten gekomen wie de gelukkige vader was.

Ik had me voorgenomen nooit een vader te worden, maar als ik de gepaste vrouw tegenkwam, zou ik misschien van gedachten kunnen veranderen. Het idee van een vriendin die je door dik en dun volgde, had wel iets. En als ik haar een kind kon schenken, voelde ik me misschien als een god.

Ik had vrij laat interesse in het vrouwelijke schoon gekregen omdat ik te veel bezig was met creatieve dingen. Toen ik eindelijk begreep dat het allemaal om liefde geven en nemen draaide, lag ik niet meer in de markt. Met achtentwintig riep ik zelfs het advies van een huwelijksbureau in, maar natuurlijk viel er niets uit de bus. De blind dates die ik her en der in het land met vrijgevochten vrouwen had, waren heel plezierig. Ach, de dames wilden me niet voor uiteenlopende redenen. De een wilde dat ik een praktiserende katholiek was, van de andere mocht ik niet drinken en een derde vroeg of ik problemen met haar licht gehandicapte toestand had. Liever niet.

De wereld aan de gekken. Ik voelde me soms een imbeciel, want waarom liet ik me voortdurend misleiden door de liefde voor

een vrouw? Omdat seks de evolutie bepaalt en toekomst geeft aan de soort?

Niemand zou me nog een rad voor de ogen draaien. Ik zou enkel nog mijn zin doen. Als ik me minder concentreerde op het zoeken naar echte vriendschap viel het vinden ervan misschien beter mee. Ondanks mijn voornemen waren er toch dames die me het vuur aan de schenen legden.

Zo was er Soliël die zowaar haar man wilde verlaten om bij mij te zijn. Toen haar eega me telefoneerde en zijn mening uitte, had ik haar liefde voor gezien gehouden. Van de relatie met Katte had ik de schrik pas goed te pakken gekregen. Zij was zo onvoorspelbaar als de pest. Dag in dag uit met haar samen leven moest een hel zijn.

Ik wil niet voor een vrouwenhater doorgaan, integendeel, ik ben dol op vrouwen. Ik ga graag om met vrouwen die me iets kunnen leren behalve bij het vrijen. Ik paste op voor de chemie, maar als het knalde reageerde ik ze uit.

Onverwacht liep ik de veel jongere Mai tegen het lijf. Zij was toen vierentwintig en ik dertig. De val viel dicht en ik zat voor een tijdje gevangen. Ik heb zielsveel van haar gehouden, maar ik houd nog het meest van de kinderen die ze op de wereld heeft gezet. Ze zijn een stukje van mij en ik heb de neiging daar een heel grote portie van te maken.

Met de kleine Saura heb ik geen problemen gehad, maar de grote Saura wil me niet meer zo duidelijk maken dat ze me nog graag ziet. Bardo is een grote jongen en zegt ronduit dat hij mij niet meer nodig heeft. Ik ben als vader enkel nog goed om hem met de auto naar de bioscoop te brengen. Als ik zijn mooie vrienden bekijk, vrees ik voor zijn toekomst. Ik hoop dat ze hem nog andere dingen bijbrengen dan roken en vloeken.

Familie, het kon een rompslomp zijn. Wat er tussen Mai en mij was komen te staan, kan ik geen naam geven, het was meer een koppigheid die de overhand kreeg. Mai noch ik wilde zich aanpassen aan de onhebbelijkheden van de ander en de kinderen hadden er een vuurtje van gemaakt. Ik heb er de brui aan gegeven,

maar ik snak nog steeds naar de gezelligheid van een gezin rondom mij, mensen die zich samen op hun gemak voelen.

Nu geef ik toe dat ik misschien te snel heb opgegeven. Het leven is één pot nat waar je je in probeert drijvende te houden. Liefde is vergankelijk en niet eeuwigdurend zoals de volksmond beweert. Verliefdheid is te vergelijken met verdriet: het gaat uiteindelijk over. Emoties krijgen te dure woorden toebedeeld en iedereen waant zich in een mediahype.

Films waarvan ik het einde kan voorspellen kijk ik niet uit, of ze moeten romantisch zijn, want dan kan het verhaal nog alle kanten op. Mijn vrije tijd besteed ik hoofdzakelijk aan boeken lezen, ik doe zelfs verwoede pogingen om er een te schrijven.

Twee stralenbundels die de duisternis priemden, deden me uit mijn dagdroom ontwaken.

Mijn opdrachtgever was de trotse bezitter van een zwarte, getunedede Volkswagen Kever met veel chroom. We deelden de interesse voor snelle auto's, maar ik durf geen twintig minuten te laat te komen.

De Kever knipperde met de koplampen en reed me voor door een kronkelende asfaltweg langs Zichen, Zussen en Bolder naar de rand van Eben-Emael waar hij het erf van een grote, moderne boerderij opreed.

Ik stapte uit en rook de stank van een beerput. Iets verderop stond een tractor die het vieze goedje vanuit een rooster in de betonnen dek luidruchtig opzoog.

Garmen Vishnievsky kwam me tegemoet. Hij zag er nog jong uit en zijn haar was gepommadeerd. Hij droeg een zwart jeansvest met daaronder een zwartgeel geruit hemd en een zwarte jeans. Letterlijk de man in 't zwart.

‘Alles kits Grek?’ vroeg hij.

‘De vieze geur doet me kokhalzen,’ zei ik.

‘We zijn niet voor niets met stinkende zaakjes bezig.’

Vishnievsky liet altijd de mogelijkheid open dat wat hij insinueerde volkomen onzin was. Ik zweeg en volgde hem naar de

schuur van de boerderij waarvan de poort wagenwijd openstond. Het viel me op dat zijn mooi gezelschap er niet bij was. Normaal was hij omringd door zijn potige meiden die voor vuile werkjes niet terugdeinsden. Was ik met een veel louchere zaak bezig dan ik dacht? Wilde hij geen pottenkijkers?

Ik had me al eerder afgevraagd waarom hij mijn bedrijf inhuurde om zijn zaakjes af te handelen. Hij betaalde me altijd handje contantje, dus hij moest in het geld zwemmen. Waarom richtte hij dan niet een eigen vervoerbedrijf op? Maakte mijn bedrijf zijn transacties legaal?

Het vooruitzicht dat ik als beloning een bruine zak vol eurobiljetten zou krijgen, speelde mee in mijn gedrevenheid en ik volgde Vishnievsky naar binnen.

In de schuur brandde sporadisch licht, hier en daar bengelde een peertje aan een draad. In de donkere schaduwen zag ik enkel landbouwmateriaal en strobalen, helaas roken zij niet meer alsof het koren pas gemaaid was. Ik wilde er wel overnachten in het gezelschap van een boerendochter die van wanten wist.

‘Hier staat het spul,’ zei Vishnievsky.

Hij wees een muur van gestapelde dozen aan en ik kon onmogelijk zeggen wat erin zat. Zwijgend laadden we ze in mijn camionette.

Toen we klaar waren, vroeg ik:

‘Waar moet ik die vracht leveren?’

Vishnievsky gaf me een gehaaste indruk en mijn vraag leek hem van zijn stuk te brengen.

‘Dat laat ik je nog wel weten.’

‘Dat is niet volgens de afspraak. Ik verhuis dingen maar sla ze niet op. Wie zegt me dat dit geen gestolen goederen zijn?’

Ik had het nog niet nodig gevonden om hem dat te vragen, maar de kogel was eindelijk door de kerk.

‘Dit is legaal,’ zei Vishnievsky, ‘het zijn computers die ik voor een appel en een ei heb kunnen afkopen van een bedrijf in moeilijkheden.’

Ik geloofde hem niet, want in de dozen had ik een vloeibaar goedje horen klotsen.

‘Je zult wel een reden hebben waarom je me altijd cash betaald.’

‘Je zit er nu zelf tot over je oren in,’ zei Vishnievsky.

Hij had gelijk, maar dat wilde ik niet toegeven.

‘Oké, ik stockeer de lading tot je me zegt waar ik ze moet afleveren.’

‘Fijn, zo wil ik het horen.’

Vishnievsky liep naar de Kever en kwam met een bruine zak terug, die hij mij overhandigde.

‘Dankjewel,’ zei ik, ‘en laat gauw iets van je horen.’

Vishnievsky stapte in zijn auto en scheurde van het erf weg.

Ik gooide de zak op de passagierszetel van de bestelwagen en wilde instappen toen een vreemd geluid vanuit de hooischuur weerklonk. Ik had eerder geen dieren in de schuur gezien en dacht dat er geen plaats voor was. Ik stond in het open portier van de bestelwagen toen ik het rare geluid opnieuw hoorde.

Ik rende de schuur in. Op het geluid afgaand belandde ik op de koer achter de schuur. Die was leeg, maar in het midden stond een oude waterput. Mijn nieuwsgierigheid trok me in die richting, hoewel ik het kreunende geluid niet meer hoorde.

Ik keek over de rand van de put in een donker gat en zag in het weinige licht van het lampje boven de achterdeur een roerloze gestalte liggen. De put was gedempt met houtschors.

‘Wat is hier aan de hand?’ vroeg ik meer aan mezelf dan aan de onbeweeglijke figuur in de put.

Mijn stemgeluid bracht hem bij zijn positieven, want hij maakte hetzelfde geluid dat ik eerder had gehoord. Ik kon het niet meer ontkennen: de man reutelde.

Zonder te aarzelen kroop ik over de stenen rand en liet me langzaam zakken tot ik vaste bodem onder mijn voeten voelde. Het was een hele klus om de man – daar was ik nu zeker van – uit de put te krijgen.

Toen ik hem op de grond legde, gaf hij geen kík meer. Ik zag geen uitwendige verwondingen en de man, niet ouder dan dertig, leek er niet erg aan toe te zijn. Toch bleef hij veel te stil liggen dan goed voor hem was.

Stel je voor dat hij doodgaat, dacht ik. Wat dan? Het was nog niet te laat om de hulpdienst te bellen. Als bedrijfsleider kon ik niet zonder zaktelefoon, maar ik had hem thuis vergeten van de lader te ontkoppelen.

Ik boog me over de gewonde om hem te fouilleren. Hij droeg geen telefoon bij zich, ook geen portefeuille. In zijn hemdzakje vond ik een geplooid papiertje met de tekst:

‘Weet je wat er in de gevangenis gebeurt met jonge, knappe mannen?’

Het was op zijn minst een vreemde tekst. Wat kon ik eruit afleiden? Wat zou de politie eruit opmaken, want vanuit de verte kwam een sirene dichterbij.

Het blauwe licht van de zwaailampen scheen op de gevel van de boerderij achter mij. Ik had mijn leven veil en het werd tijd om het hazenpad te kiezen.

Ik stak het briefje terug in het hemd van de ongelukkige en rende voor mijn leven door de schuur en naar de bestelwagen. Ik startte de motor en reed met spinnende wielen de modderige achterweg op. In mijn binnenspiegel was geen politieauto te zien, alleen het zwaailicht doorsneed de nachthemel als seinen voor buitenaardsen.

Het had er alle schijn naar dat de auto me achtervolgde of me de pas wilde afsnijden. Toen ik de hoofdweg opreed, kwam van rechts een tweede politieauto aanstormen. Mijn gezond verstand zei me dat ik moest stoppen en vertellen wat er was gebeurd, maar het was heel goed mogelijk dat de politie zonder vragen te stellen mij in de gevangenis zou gooien op verdenking van opzettelijke slagen.

Van links kwam de andere politieauto aangerezen en er bleef slechts een mogelijkheid over. Ik stak de hoofdweg over en hoopte

dat de aankomende politieauto's te veraf waren om de naam van mijn bedrijf op de flanken van de bestelwagen te kunnen zien.

Ik prees me gelukkig met de grote achteruitkijkspiegels van de bestelwagen, want die gaven perfect weer wat er zich achter mij afspeelde. Ik was al een driehonderdtal meter gevorderd op de smalle, pijlrechte betonnen weg door de velden toen de politieauto die van links was gekomen de modderige weg naar de boerderij indraaide.

Even dacht ik dat de vrijheid me toelachte. Toen de andere politieauto achter me aankwam, trok ik mijn hoofd tussen de schouders en gaf plankgas. Had Vishnievsky de politie gewaarschuwd? Ik had al eerder mijn bedenkingen gemaakt over de haast bij sommige opdrachten. Ik had een persoon in nood aan zijn lot overgelaten en was op de vlucht voor de sterke arm van de wet. Konden ze me daarvoor in de bak draaien?

Ik was ervan overtuigd dat ik mijn zwaarbeladen bestelwagen niet zomaar uit het landschap kon toveren, daarvoor moest ik een list gebruiken. De op mijn hielen zittende politieauto hinderde me echter bij het inzetten van mijn volledige hersenactiviteit om een uitweg te vinden. Voor een protagonist in een fantastisch boek zou dat een peulschil zijn door bijvoorbeeld een tijdsbarrière in de vorm van een zwart geschilderde, eiken kerkdeur te openen en als satansknecht in het licht van de erachter liggende onderwereld te duiken, bij de duivels af. Gelukkig sprak mijn brein me een betere oplossing in.

Achter de heuvel draaide ik rechtsaf het wandelpad op. Ik stopte onder een treurwilg, trok de handrem op, zette de motor stil en wachtte met bonkend hart af.

Vijftien stille seconden later scheurde de politieauto achter me voorbij. Het zwaailicht in de opgeworpen stofwolk leek op vuurwerk in de mist.

Nu had ik iets op mijn kerfstok, maar ik had er veel voor over om mezelf op het rechte pad te brengen.

Ik liet de bestelwagen onder de treurwilgen achter en ging te voet op pad. Aan een kruispunt leidde ik met behulp van de wegwijzers af dat ik ergens tussen Maastricht en Visé zat. Bassenge lag niet veraf. De bochten volgden er goed op elkaar en dwongen je je racecapaciteiten uit te testen, ook al mocht je er maar 70 km per uur rijden.

Het begon lichtjes te hagelen en ik keerde terug naar mijn veel te opzichtige vervoermiddel. Ik had geen paraplu en de kap van mijn gele regenjas had ik om een of andere reden thuis laten liggen. Gelukkig kwam ik langs een voetbalveld waar ik in een wachthokje met een dak van golfplaten school.

Terwijl ik wachtte tot de hagelbui over was, overdacht ik mijn situatie. Ik had de inhoud van de dozen gecontroleerd en geconstateerd dat Vishnievsky had gelogen. Het waren geen computers maar flessen met chemische producten. Ik kon niet zo snel bedenken waarvoor ze dienden.

Ik begaf me in de diepe krochten van mijn geheugen. Hoe mijn herinneringen er opgestapeld lagen, was niet belangrijk. Of ze waar gebeurd waren, had ook geen enkel belang meer. Toch gaven ze me troost in moeilijke tijden.

Ik kan nooit mezelf zijn als ik me gedraag als een ander. Grote voorbeelden inspireren, maar de media zet de kleine details in te grote blokletters. Leven in resonantie met de natuur, de schoonheid en het unieke ervan inzien, dat telt. Het heeft geen zin om te treuren om de doden. Leven en dood horen bij elkaar. Observeer en verzamel ervaringen, stelde Francis Bacon voor, analyseer wat je weet en gebruik je betrouwbare bevindingen als basis voor je verdere acties. Het leek me een goede instelling, een te volgen voorbeeld.

Niets kan me uit mijn evenwicht brengen, behalve sterven, de grens tussen leven en dood. Veel oudjes zijn wijs genoeg om er niet

van wakker te liggen, maar je hebt altijd mensen die leven alsof ze nooit zullen sterven. Dan zal het even slikken zijn.

Ik wil als de vlam van een kaars uitdoven. Even sputteren, vervolgens in een sliert rook opstijgen naar de hogere regionen waar engelen de scepter zwaaien, hardnekkig op zoek naar de ultieme aanraking en de blik in de ogen van een levende. De mystiek van het leven na de dood mag niet verdwijnen. Dat gevoel zit niet vervat in het vlees en het bloed, het stijgt eroverheen. Enkel God zou het kunnen uitleggen, maar Hij maakt er liever geen woorden aan vuil.

In de brij van mijn brein bewaar ik banale gebeurtenissen van thuis, op het werk en daartussen. Relaties onderhouden is niet mijn beste eigenschap, niet in het leger noch erbuiten. Ik had geprobeerd mijn gezinnetje voor de ondergang te redden, maar het was onherroepelijk uiteengeslagen. Ik miste mijn zoon die nog kinderlijk enthousiast was voor een tekenfilm terwijl hij hiphopidolen zoals Tupac aanbad.

Na Mai heb ik geen enkele vrouw interessant genoeg gevonden om ermee uit te gaan. Ook Griet niet, een kennis van een van mijn werknemers die regelmatig dezelfde trein nam. Ik herinner me de eerste treinrit met haar. Ze droeg een wit t-shirt op een korte witte rok en ik keek niet één keer naar haar blanke benen. Ze praatte dat horen en zien me verging.

Ze was 24 jaar, knap en zo dol als Dulle Griet. Ze woonde in Hasselt en nam 's avonds de trein om haar bejaarde vader die in Sint-Truiden woonde te gaan verzorgen. De goede man was op zijn vijfenvijftigste getrouwd met een veel jongere vrouw die jammer genoeg in een tragisch auto-ongeval om het leven was gekomen.

Griet werkte deeltijds – drie dagen in de week van 12 tot 16 uur – als secretaresse van een consultantsbureau in Hasselt. Ze gaf me een gedistingeerde indruk en ik kon uit haar kleding afleiden dat ze rijk was. Waarom ze dan met de trein reisde? Omdat ze sinds het ongeluk van haar moeder schrik had in de auto.

Toch was mijn ontmoeting met bosnimf Griet als een lichtpunt aan het einde van een donkere tunnel.

De hagelbui was over en ik waagde het terug naar mijn bestelwagen te wandelen. Ik nam me voor de dozen vol flessen aceton en zwavel als bewijsmateriaal ergens te verstoppem. Als tweede actiepoint voorzag ik een wisseling van vervoermiddel.

Vanachter een huis weerklonken geluiden uit een smidse. Ik waande me in het verleden waar dieven op geschoeide paarden de dorpen onveilig maakten. Het uur was aangebroken voor ratten en ander gebroed om op zoek te gaan naar eten.

Toen ik bij de bestelwagen aankwam, hijgde ik van de inspanning. In mijn vlucht had ik gezien dat een donkere wolk me achtervolgde. Ik herkende er een zwerm spreuwen in. Ze bezaten niet dezelfde dreiging als stilzittende kraaien op de tuigen van een speeltuin. Ze stonden meer symbool voor iets wat op de loer lag en straks als een kat uit een hinderlaag sprong, het slachtoffer aan stukken scheurde, de helft opat en de andere helft liet liggen om ermee te spelen.

Haastig haalde ik de sleutels uit mijn zak en ontsloot het portier. Ik stapte in en keek naar de verzameling zwarte puntjes in de lucht. Ze bewogen synchroon en maakten de meest verbazingwekkende vormen.

Ik zette de cd van SNAP aan en wilde net de contactsleutel van de bestelwagen omdraaien toen ik twee mensen zag aankomen. Hun regenkleding maakte van hen blinkende robots in het licht van een eenzame lantaarnpaal. Konden zij mij zien? Zagen zij mij als doelwit of als een vijand in een oorlog? Of waren het slechts late wandelaars?

Ik zette de cd-speler op pauze. De robots schoven zonder op te kijken over het wandelpad en voorbij mijn camionette. Zelfs hun gezelschap, een pitbulterriër en een Mechelse scheper, had niet in de gaten dat ik in de bestelwagen verstopt zat.

Wat kon ik doen? Naar de politie gaan en het hele verhaal uit de doeken doen, of zelf een onderzoek instellen? Ik had geen idee wat mijn volgende zet was in het schaakspel dat ik met zwart was begonnen, maar de kracht van het moment duwde mij voort. Uit het ene volgde het andere, enkel dat telde. Ik dacht dat ik niet veel tijd had, maar vanuit een breder perspectief gezien had ik alle tijd van de wereld.

Ik startte de bestelwagen en reed achteruit onder mijn plantaardige schuilplaats vandaan, keerde op de smalle betonweg en hoopte dat mijn engelbewaarder me de komende veertig kilometer naar Sint-Truiden zou vrijstellen van boven mijn hoofd hangend onheil. Mijn doel was de inhoud van de bestelwagen in mijn huurgarage op te stapelen om daarna met de Spider op de vlucht te slaan. Ik hoopte dat de politie zich nog steeds baseerde op het signalement van de bestelwagen.

Aan de rotonde koos ik voor de richting Tongeren. Ik genoot van de rit via Bassenge, over Boris, naar Glons en Sluizen, vond in Tongeren met gemak de pijlrechte weg naar Sint-Truiden en bereikte mijn huis via de achterwegen van de fruitstad.

De garage biedt slechts plaats voor een auto. Mijn twee motorfietsen staan in een garagebox zo'n vijfhonderd meter van mijn huis vandaan. Mocht de politie op de hoogte zijn van mijn identiteit zijn, dan nog liep ik geen gevaar bij mijn huurgarage te verschijnen.

Het terrein bestaat uit twee parallelle rijen garages tegenover elkaar waarvan ik er een dicht bij de ingang huur. Het uitladen van de dozen duurde ongeveer tien minuten. De bestelwagen parkeerde ik helemaal achteraan zodat niemand ze vanaf de ingang kon zien. Het duurde even om ze zo te zetten dat ze niet in de weg stond voor andere garagehuurders.

Ik pakte de McDonald's-zak van de passagiersstoel en wilde uitstappen toen ik achter de zetel de slaapzak van mijn dochter zag liggen. Na haar laatste bezoekje was ik vergeten hem eruit te

nemen. Het ding zou me een heel tijdje warm kunnen houden op een koude plaats en ik nam hem mee.

Er lagen geen politiemannen in hinderlaag. Puffend van de inspanning opende ik de garagepoort, gooide de slaapzak op de smalle achterbank van de Spider, stapte in en reed de auto naar buiten. Nadat ik de poort had dichtgetrokken, stapte ik snel in en scheurde over de smalle toegangsweg naar de hoofdstraat. Voordat ik die opreed, keek ik als een gedisciplineerde verkeersdeelnemer naar links en naar rechts.

Een auto kwam aangereden. Ik wachtte tot hij voorbij zou zijn, maar hij stopte voor de neus van de Spider. Het was de Kever van Vishnievsky. Achterin zaten twee van zijn vier vrouwelijke lijfwachten waarmee ik weleens flirtte.

Ik vervloekte mezelf dat ik Vishnievsky ooit had uitgelegd waar ik woonde. Ik kende zijn adres niet, want hij sprak altijd op bizarre plaatsen af.

Vishnievsky stapte uit en kwam op zijn hoede naar mijn auto gelopen. Ik liet het zijraampje omlaag schuiven en vroeg:

‘Garmen, de politie zit achter ons aan.’

‘Verbetering, ze zitten achter jou aan,’ zei hij.

‘Wat zoek je hier?’ vroeg ik.

‘Ik dacht dat je de lading naar je bedrijf in Hasselt zou brengen, maar je kwam er niet opdagen.’

Verdomme, ook CARFLEX stond in zijn adresboekje.

‘Na je vertrek aan de boerderij, is de politie verschenen. Weet jij iets van die halfdode man in de put?’

Ik hoopte dat Vishnievsky er niets mee te maken had en dat hij mij niet als een vervelende getuige uit de weg wilde ruimen.

‘Gewonde man?’ vroeg hij, ‘in een put?’

Ik zag Vishnievsky zijn rechterhand in zijn jaszak steken. Ik drukte op de knop om het zijraampje te sluiten, maar Vishnievsky richtte zijn pistool op mij.

‘Stap uit en breng me naar de lading dozen,’ zei hij.

Ik dacht niet lang na over een mogelijke ontsnappingsroute en smeed onverwacht het portier open waardoor hij achteroverviel en het pistool moest loslaten.

Met een ruk trok ik het portier dicht, zette de versnellingsbak in eerste en gaf plankgas. Vishnievsky sprong net op tijd opzij. Aan de geschrokken gezichten te oordelen vreesden de meisjes dat ik de Kever zou rammen, maar de Spider paste net in de opening tussen de muur en de dwarsliggende auto. De hoofdweg lag voor mij open en bij het afrijden van het trottoir lette ik erop dat ik de 18-duims velgen niet beschadigde.

Ik had geen tijd om in mijn achteruitkijkspiegels te kijken, want ik hoorde schoten. Met mijn cocktailpartydoofheid en oorsuizingen kon ik nog leven, maar ik wilde niet schietdoof worden. Ik hoorde geen kogelinslagen en dat betekende dat Vishnievsky een slechte schutter was, en dat ik geluk had.

Te laat begreep ik dat ik uit gewoonte de weg naar het centrum was opgereden. Terug kon niet meer. Ik besloot daarom een omweg te maken via de oude baan Hasselt – Sint-Truiden. Daar zou ik snelheid kunnen maken en veld winnen op de Kever.

Het volgende kruispunt had gelukkig geen drempels en ik stak zonder problemen over. Helaas begon het te sneeuwen. Hopelijk konden de witte vlokjes me camoufleren op mijn vlucht naar de vrijheid, toch was ik van mening dat de weergod de sneeuw beter met Kerst had uitgestrooid omdat hij dan een heleboel simpele mensen blij had gemaakt.

Het stoplicht aan het kruispunt met de oude baan stond op groen waardoor ik zonder problemen rechts kon afslaan. Er waren zo laat nog veel auto's op de weg, maar de gelige kleur van de koplampen van de Kever verrieden dat Vishnievsky me op de hielen zat.

De sneeuw bleef liggen en een slippartij bleef uit op de rotonde. Ik dacht dat Vishnievsky de achtervolging had gestaakt, maar niet veel later viel de typische verlichting van zijn vehikel weer in mijn binnenspiegel op.

De pijlrechte oude baan naar Hasselt lag voor me open. Ondanks de hevige sneeuw bleef ik plankgas geven. Ik had ABS en hoopte dat de antieke Kever nukkige remmen had.

Ineens herinnerde ik me het wandelgebied van Kortenbos. Als ik achter de lichte heuvel in de weg onzichtbaar bleef voor de achtervolgende Kever kon ik ongezien de smalle asfaltweg achter de boomgaard naar links inrijden.

De sneeuwvlokjes pletsten vanuit het zwarte niets op de voorruit. Ik remde mijn vaart af en maakte de bocht gecontroleerd af. Op een genadiger tempo volgde ik de asfaltweg naar het parkeerterrein en stelde me er verdekt op. Ik bad dat Vishnievsky voorbij zou rijden in de mening dat ik de snelste weg naar Hasselt had genomen.

Nu zat niet alleen de politie maar ook een hardnekkige klant me op de hielen. Vishnievsky had zijn ware gedaante getoond. Liefst van alles had hij me een kopje kleiner gemaakt, maar gelukkig had ik hem kunnen afschudden.

Ik keek op mijn horloge. Het was iets over middernacht en er kwamen geen achtervolgers opdagen. De warmte verdween geleidelijk uit de auto. Het zou er koud worden, maar de afgedankte slaapzak van Saura zou me zeker door de nacht helpen.

Het was halfzeven toen ik wakker werd. Ondanks de krappe slaapplaats had ik zeven uren geslapen. Ik begreep niet hoe dat mogelijk was, want normaal kon ik enkel in mijn eigen bed de weg naar dromenland vinden.

De slaapzak had me een goede dienst bewezen. Toen ik mijn hoofd uitstak voelde ik de kilte in de auto op mijn gezicht neerslaan. Het had veel voeten in de aarde om de stoel weer rechtop te zetten en me uit de slaapzak te wurmen. Toen ik daarmee klaar was viel mijn blik op de McDonald's-zak die op de passagierszetel lag.

Ik pakte de bruine zak, grabbelde erin zonder te kijken en sprak mijn strafste vloek uit die ik bezigde als ik in mijn eentje was. In de zak zat geen papiergeld maar een plastic bakje van een hamburger, een geplooid frietenbakje en drie gebruikte servetten.

Ik was zonder argwaan in de val gelopen. Vishnievsky betaalde me altijd met biljetten van 10 euro. Had hij zich nu van zak vergist? Had hij zijn pistool getrokken omdat hij vreesde dat ik de zak al gecontroleerd had?

Ik startte de motor en zette de verwarming helemaal open. Het zou nog even duren voor het lekker warm zou zijn en daarom dompelde ik mezelf in het diepe gat van mijn geheugen. Ik hoopte dat mijn herinneringen me de nodige ideeën zouden aanreiken om een oplossing voor het probleem te vinden.

Ik dacht aan Saura en Bardo. Mijn onuitgesproken liefde voor mijn kinderen ging dieper dan woorden konden vertellen. Ik hoopte dat hun puberteit geen roet in het eten zou gooien. Ik zag Bardo al voor mijn geestesoog op tocht met zijn bende, de omgeving onveilig makend door bommetjes in de postbussen van de burens te laten ontploffen. En Saura ontpopte zich misschien tot gemakkelijke prooi voor jongens.

Voor vrouwen die mijn pad kruisen, kan ik eindeloze liefde voelen. Ik raak snel verliefd, maar binnenin mezelf, in mijn hersenen vermoedelijk, zit een mechanisme dat me voor komend

onheil waarschuwt. Sterk in mijn schoenen blijven staan en weten wat ik wil, dat is mijn doel. Relativeren en hopen dat ik manieren vind om mijn leven op en top te beleven.

Ik was er nog steeds van overtuigd dat de politie me niet kon helpen. Hun argwaan zou me in de gevangenis doen belanden en ik besloot mijn zoektocht voort te zetten. Ik herinnerde me dat ik al meer louche ladingen voor Vishnievsky naar een opslagplaats dicht bij een militair domein had gebracht. Het leek me beter daar poolshoogte te nemen.

De motor ronkte en de warmte in de Spider deed me goed. Aan de horizon voorspelde een rode gloed de komst van de zon en ik zag dat als een goed voorteken.

Een halfuur later kwam ik in Kelchterhoef aan. Ik naderde het Park Midden-Limburg via de ingang aan De Plas en parkeerde de Spider op het uiterste hoekje van het terrein.

De gesloten poort was geen hindernis voor mij, binnen de tien seconden was ik over de omheining. Op mijn gemakje wandelde ik naar het huis naast het kleine zwembad met glijbaan. Ik hield de omgeving in de gaten en verstopte me voor elke vermeende beweging achter een boom of een struik.

De opslagplaats leek verlaten te zijn. Door een raam kijken was onmogelijk omdat de rolluiken omlaag gelaten waren. Ik moest ergens anders zoeken, maar waar? Moest ik me laten leiden door toevalligheden of stond ik beter stil bij enkele mogelijkheden voordat ik op een plaats terechtkwam waar ik helemaal geen kant op kon?

De dag begon. Het was koud en ik haastte me terug naar de auto. Ik stapte in en startte de motor. Mijn blik viel op het leren tasje dat in de beenruimte van de passagierszetel lag. Ik herinnerde me plots dat ik een week eerder de draagbare computer van Freek had geërfd, de oom die vroeger veel voor mij had gebabysit en waarmee ik jaarlijks naar zijn vakantiehuis in Perpignan reisde.

Ik was vergeten de computer uit de auto te halen. En ook nu was hij van later zorg omdat het lampje van de benzinetank mijn aandacht trok. Het had de avond voordien al hevig geknipperd, maar nu bleef het aan.

Impulsief en een beetje kwaad op mezelf schakelde ik de motor uit, nam de computer en stapte uit. Ik liet de auto niet graag achter, want vandalen zouden al te graag ermee willen joyriden. Mijn blik viel op de felgekleurde slaapzak achterin. Ik nam hem beter mee, want ik wist niet of ik een hotelkamer kon bemachtigen of buiten moest slapen.

Ik stapte terug in, manoeuvreerde de auto tot achter een elektriciteitscabine en haalde de slaapzak eruit. Ik rolde hem zo klein mogelijk op en bond hem aan het computertasje vast. Ik was klaar om op weg te gaan.

Een windvlaag gierde door de takken van de bomen en gaf de richting aan waarin ik mijn wandeling moest voortzetten. De lucht was opgeklaard. De zon was er nog niet, maar onder de horizon maakte ze zich klaar om op te staan, een koud washandje door het gezicht wrijvend, tanden poetsend en haar kammend. Het was het hygiënische ochtendritueel dat ik moest overslaan.

Terwijl de rijzende zon mijn gezicht verwarmde, wandelde ik rond De Plas over een asfaltweg die in het niemandsland tussen het natuurgebied en het militaire domein lag. God was met de langzame destructie van mijn wereld begonnen en er waren geen huizen die ik als getuige kon afgaan om de Blijde Boodschap te verkondigen.

Een kwartier later bereikte ik de achterkant van een groot bedrijf in compost en schors. Rechts lag een huizenhoge berg zwarte aarde, links enkele kleinere hoopjes schors. Er was volgens een wit bord met groene letters FRANSE SCHORS, DECO SCHORS, NAALDHOUTSCHORS, LOOFHOUTSCHORS EN HAKSEL TE KOOP.

Ik schrok van een onbekend geluid. Aan de rand van het bos zag ik het gekrioel van vliegende beesten. Ik durfde niet verder te gaan. Het was geen wandelen en ook geen rennen, maar een

paniekerig stemmetje in mijn hoofd ried me aan het op een lopen te zetten. Laat niemand me aanvallen, bad ik tot de god in mijn kop.

De klok van een kerktoeren luidde in de verte. Ik telde mee, iets wat ik ook deed als ik in bed wakker lag. Bij klokslag 9 maakten zwarte schaduwen zich van de donkere bosrand los. Ik stond voor het schorsbedrijf en volgde met mijn blik hoe een vlucht zwarte vogels in mijn richting kwam gevlogen. Hadden ze een lekker brokje in mij gezien?

Als één wezen dat zijn krachten op mijn wereld kwam uitproberen, vlogen de vogels in een lange bocht naar de horizon. De kou leek van de elektriciteitsdraden te knetteren waardoor een lichtblauwe aura eromheen zichtbaar was. Onverwacht kwam een auto aangereden.

Het helgele schijnsel van de koplampen verhinderde dat ik het type voertuig kon bepalen. Ik besloot het zekere voor het onzekere te nemen en sprong achter een dikke den aan de kant van de weg. Ik had de computer van mijn oom in de slaapzak gewikkeld en lette op dat ik hem niet te veel door elkaar rammelde.

De auto reed door de poort van het schorsbedrijf en stopte voor het huis. Ik herkende de Kever van Vishnievsky, in het gezelschap van drie vrouwelijke lijfwachten. Hij had een goede smaak wat vrouwen betreft. Ze maakten de man in mij wakker, mijn hart stuwde het bloed door mijn bloedbanen en mijn oren suisden ervan.

Het viertal liep naar de voordeur van de villa en ging naar binnen. Opeens begreep ik dat ik daar ook al goederen had geleverd. Het daglicht draaide me een rad voor de ogen. De duisternis had het huis bij mijn eerdere bezoek goed gecamoufleerd.

Zou de politie ook hier terechtkomen als ze eenmaal het verband tussen mijn bedrijf en dat van Vishnievsky had gelegd? Ik dacht van niet. Het politieële apparaat in België was log en ik had nog genoeg tijd om mijn eigen onderzoek te leiden.

Toen ik vanachter mijn schuilplaats kwam, verscheen een bodyguard van Vishnievsky in de deuropening van de garage. Vishnievsky had ooit zijn meisjes heel trots aan mij voorgesteld en ik had me de namen goed ingeprent, maar ik had nog niet kunnen achterhalen wat zij, behalve hem beschermen, nog als karweitjes opknaptten.

Van de vier zware meisjes had ik Lucia het laatst willen tegenkomen, want zij was zijn liefje. Ze had me gezien en ik dacht dat ze haar baas zou roepen, maar ze kwam langzaam in mijn richting gewandeld en zei:

‘Hallo Grek, Garmen zal blij zijn met je bezoekje.’

‘Ik wil enkel mijn geld.’

Lucia kwam als een sluipende sabeltandkat op mij af. Ze had lichtblauwe irissen en ik kon het verschil met het oogwit nauwelijks onderscheiden. Haar grote mond grijnsde en haar kortgeknipte haardos was ros zoals RED SONJA in de gelijknamige film. Ze droeg een gele, strakke jogging die haar ronde vormen accentueerde. Ik wilde haar spierballen wel eens controleren, maar misschien moest ik dat een andere keer doen.

‘Zullen we het op een akkoordje gooien?’ vroeg ik.

Lucia was nog drie meter van mij verwijderd en ik begreep dat ze de kwestie niet wilde uitpraten. Ze keek me boosaardig aan. In normale omstandigheden liet ik me graag door een vrouw inpalmen, maar ik verkoos naar de Kever te spurten en hem als ontsnappingsmiddel uit te testen. In dezelfde moeite zette ik Vishnievsky en zijn meisjes wat betreft vervoer schaakmat.

Ik had Vishnievsky de auto niet zien afsluiten en trok het portier open. Gelukkig had hij de contactsleutel laten steken. Ik gooide de computer met slaapzak op de achterbank en zette me achter het stuur en sloeg het portier dicht. De motor startte zonder problemen.

Lucia opende het rechterportier. Ik dacht niet te lang na, ramde de versnellingspook in eerste en gaf plankgas. Ik draaide de

auto in een slip naar de poort waardoor Lucia het portier moest loslaten en viel. Met in een flinke slag sloeg het in het slot.

In een gevecht tussen man en vrouw wint de man meestal, maar in een strijd tussen goed en kwaad moet het niet altijd de goede zijn die wint. Ik wist niet of de antieke auto tegen een stootje kon, maar één ding was zeker: Lucia en Vishnievsky zouden vloeken.

Ik drukte het gaspedaal in en was verrast over de acceleratie. In de binnenspiegel zag ik Lucia overeind krabbelen en mij stoïcijns nastaren. Het was mijn beurt om te grijnzen. Aan het einde van de asfaltweg keek ik opnieuw in de binnenspiegel en zag het silhouet van een auto naderen. Had Vishnievsky een reservewagen op stal staan?

Ik sloeg linksaf en scheurde over de brede baan naar het volgende kruispunt. Ik besloot zonder te stoppen rechts af te slaan en in een laatste sprint naar het kruispunt met de grote baan naar Hasselt ergens tussen Helchteren en Houthalen te rijden. Dat kon problemen opleveren, want het was een kruispunt mét stoplichten.

Blijkbaar vloog er een engelbewaarder met me mee, want de lichten stonden op groen. Met piepende banden stooft ik naar links in de richting van Hasselt en zette me schrap voor de volgende hindernis.

Ik schrok me rot van een koppel dat over het zebrapad slenterde. Ik trapte het rempedaal diep in en de Kever slipte gecontroleerd over het fietspad. Nog een zwaai aan het stuur bracht me terug op de baan en ik stuurde de Kever met gemak weer in de goede richting.

Een achtervolger zat op mijn hielen. In de herkende ik Vishnievsky achter het stuur van een Landrover. Hij was alleen, blijkbaar had hij geen hulp van zijn liefvallige vriendinnetjes nodig om dit vervelende karweitje op te knappen.

We naderden het volgende kruispunt waarvan de stoplichten oranje knipperden. Op de koop toe regelde een agent het verkeer en de dwarse rijrichting had voorrang. Ik hoopte dat mijn

achtervolger niets zou ondernemen, dat het een adempunt voor ons beiden zou zijn, maar natuurlijk draaide het anders uit.

Ik stopte de Kever en de Landrover kwam achter me tot stilstand. Vishnievsky stapte uit en kwam naar de Kever gelopen. Ik gooide me naar de andere zetel en stapte aan de rechterkant uit, vervolgens rende ik naar de verkeersagent die zijn hand omhoogstak om het volledige verkeer rondom hem tot stilstand te brengen.

‘Excuseer me dat ik u stoort, ik heb problemen met een agressieve autobestuurder,’ zei ik, ‘kunt u me daarbij helpen?’

De goede man wist niet wat er aan de hand was en kreeg geen tijd om te antwoorden omdat Vishnievsky zijn pistool trok en schoot. Dat was voor mij een teken dat het Vishnievsky menens was. Dat hij de ordediensten niet uit de weg ging, zei veel over zijn lef en de problemen die ik hem kon berokkenen.

Mensen en auto’s stoven alle richtingen uit in een poging de sinistere plek zo vlug mogelijk te verlaten. Niemand was geraakt. Ik kreeg niet de mogelijkheid om Vishnievsky te doen inzien dat zijn actie onherroepelijk zware consequenties inhield, want hij schoot opnieuw.

De verkeersagent zakte door zijn knieën. Ik moest hem aan zijn lot overlaten en sprong achter de dichtstbijzijnde auto, vervolgens rende ik de zijstraat in en hoopte dat Vishnievsky meer problemen zou hebben met het beschieten van een bewegend doel. Ik holde door de straat naar het centrum van Houthalen.

Toen ik een auto met piepende banden hoorde naderen, keek ik achterom. De Kever kwam in een razende vaart op me af. Ik kon me niet verschuilen in een huis of winkel, want dan bracht ik andere mensen in gevaar. Ik besloot alles uit mijn benen te halen en naar de kerk te vluchten. Het zou Vishnievsky niet weerhouden zijn schiettuig te gebruiken, maar misschien kon een hogere macht begrip opbrengen voor mijn probleem en een helpende engel naar de aarde sturen.

Vishnievsky kon al rijdend niet goed schieten en ik haalde de kerkpoort terwijl de Kever op het parkeerterrein voor de SUPERGB tot stilstand kwam. Je zou denken dat deuren van kerken altijd open staan, maar die van de kerk van Houthalen zaten op slot. Ik rende zo hard ik kon rond de kerk en kwam wonder boven wonder bij de stationair draaiende Kever met open portier uit. Vishnievsky was nergens te bespeuren.

Zonder na te denken stapte ik in de Kever en schoof de pook in de eerste versnelling. De auto schoot vooruit het parkeerterrein af. Ik reed weg van het centrum, sloeg rechtsaf, links door de bosrijke omgeving, draaide weer naar links en slalomde over de grote baan tussen de vertragingsinstallaties in de vorm van bloembakken. Aan mijn rechterkant stond een wegwijzer ZOLDER 5 en ik besloot die richting te volgen.

De lastpost was ik kwijt. Vishnievsky had nog driemaal geschoten en ik hoopte dat hij niemand had geraakt. Ik suste mezelf met de gedachte dat andere weggebruikers zich over de neergeschoten agent hadden ontfermd.

Ik voelde pijn boven mijn rechterwenkbrauw opkomen en voelde eraan. Had ik me gestoten of was het van een schampschot? Ik trok de zakdoek uit mijn linkerachterzak en depte de wonde die gelukkig niet al te fel bloedde.

Sturend als een rallyrijder scheurde ik over de Limburgse wegen. Ik begreep dat ik me van de opzichtige auto moest ontdoen, anders zou de politie me vinden. De aanslag op de agent haalde zeker het tv-journaal en zou België binnen de kortste keren in rep en roer brengen.

Ik keek achterom om me ervan te vergewissen dat niemand me volgde en zag de computer met slaapzak op de achterbank liggen. Een geluk bij een ongeluk, zou achteraf blijken.

Terwijl ik naar Zolder reed, dacht ik terug aan de schermutseling met Lucia. Ze had op Dulle Griet geleken zoals ik me haar voorstelde als centrale figuur uit het wereldberoemde schilderij van Pieter Brueghel de Oude uit de zestiende eeuw.

Brueghel was erin geslaagd te schilderen wat niet te schilderen was: het kwaad dat de mens overstijgt, God die de duivel roept om zijn straf uit te voeren. Met het schilderij wilde hij de mens duidelijk maken dat oorlog voeren een dwaze bezigheid was. Tegenwoordig vinden sommige mensen oorlog economisch verantwoord.

Ik reed de rotonde voor Zolder op en koos de tweede afslag, weg van het drukke centrum op zoek naar een stilteplek vol vredige rust. Aan de rand van een bos met een beek erlangs koos ik het huis in aanbouw uit als tijdelijke thuis.

De Kever had ik aan de rand van het bos in de struiken achtergelaten. In het huis had geen comfort, maar het was er wel iets warmer dan buiten.

Ik zat op de toiletpot en er was geen deur om mijn privacy te garanderen. De kou zorgde ervoor dat mijn adem de omgeving opfleurde door in wolkjes rond mij te blijven hangen. Een beetje warmte kwam van het zonlicht dat via het raampje naar binnen scheen.

Ik stond even stil bij de escalerende gebeurtenissen van 's morgens. Ik had het gevoel in een computerspel te zijn verzeild en legde mijn hoop in het feit dat ik driemaal dood kon gaan voordat het spel uit was. Het werd tijd dat ik een kijkje op de harde schijf van de computer nam om te weten of ik hem in de eerste de beste vuilnisbak moest kieperen.

Ik verwijderde de slaapzak en deed het leren tasje open. Het was een recent model en het ding startte geluidloos. Een halve minuut later keek ik al wat sipper, want de notaris had niets gezegd over een wachtwoord.

Het was vreemd dat oom Freek zijn computer aan mij had nagelaten, want ik had hem de laatste jaren nauwelijks nog gezien. Ik had geen idee welk wachtwoord hij had gebruikt en in het leren valiesje vond ik geen aanwijzingen.

Het was logisch dat je je moest inloggen, kwestie van veiligheid, maar misschien had oom Freek het zich gemakkelijk gemaakt door geen wachtwoord te kiezen. Het was het proberen waard. Een druk op de entertoets was de sleutel om de virtuele wereld van oom Freek binnen te gaan.

De blauwe achtergrond maakte plaats voor een veel pikantere afbeelding: drie naakte schoonheden in een sauna. Ze waren blond en lichtbehaard, hun spel bestond erin de ander met een borstel schoon te schrobben op plaatsen die voor de hand liggen. Ik had

geen idee wat oom Freek in zijn vrije tijd had uitgespookt, maar seksfoto's bekijken was zeker een van zijn bezigheden geweest.

Met de blote plaatjes besloot ik nog even te wachten tot ik me in een comfortabelere positie bevond. Ik overliep de icoontjes op het bureaublad in de mening dat ik het interessantste al had gezien en vond een icoontje met de tekst DANDELION eronder. Een dubbelklik van de muis toverde de volgende tekst tevoorschijn:

'Ik, Freek Stoep, liep op 11 juli voorbij een grafheuvel ergens rond Kleine-Brogel en kwam er een vreemde man tegen. Hij was gekleed als een boer in een velours broek met blauwe kiel erover en een klak op zijn hoofd. Hij had een schoothond bij en nam die op zijn arm toen we elkaar kruisten. Ik vroeg hem of die hond zou bijten. Hij zei van niet, maar hij gaf geen uitleg, wel overhandigde hij mij een briefje:

"DANDELION: grootste spirituele helderziende van het land levert advies rond rituelen, ook schriftelijk. Zoekt u een snelle oplossing voor uw problemen? Als paragnost help ik u uit de eenzaamheid. Ik help u van uw angsten af. Ik garandeer u succes in de liefde en op het werk en bezorg u weer levenslust en energie."

'De boer liep verder ook al deed ik verwoede pogingen om hem terug te roepen. Toen ik hem achterna wilde gaan, zette hij de hond op de grond en die begon te keffen dat horen en zien me verging. Eenmaal thuis heb ik dat nummer gebeld en mijn leven veranderde op slag.'

11 juli is toevallig mijn verjaardag. De sterfdatum van oom Freek was twee dagen later, op 13 juli, want ik herinnerde me nog dat het een echte ongeluksdag was. Oom Freek was de jongste uit een gezin van 9 kinderen en amper 9 jaar ouder dan ik. Hij was 56 jaar. Onderzoek had geen fatale ziekte uitgewezen en iedereen vond dat hij veel te jong was gestorven.

Hij was niet gewelddadig aan zijn einde gekomen. De buurvrouw had hem 's morgens vroeg in de tuin tussen de bonenstaken en de aardbeien gevonden, op zijn rug met open ogen in de lucht kijkend. De dokter had op de overlijdensakte

'hartstilstand' genoteerd. Had oom Freek als laatste daad een bezoek aan de paragnost gebracht en was hem dat niet goed bekomen? Ik kon het telefoonnummer niet uitproberen omdat ik geen zaktelefoon bij had.

Ik zette de computer af, stopte hem in de computertas en verliet het huis. De slaapzak liet ik achter. Hij had goed gediend als stootkussen voor de computer en ik was er zeker van dat ik voor de avond een aangename slaapplek zou vinden. Goed gemutst ging ik op zoek naar een telefooncel.

Niet veel verder schrok ik op van een beweging boven mij. Ik dacht dat een valschermspringer uit de lucht viel, maar het bleek een grote vogel te zijn. Hij zweefde langzaam over het landschap. De vogel hoorde helemaal niet in het plaatje thuis, want hij was te klein voor een arend en te groot voor een buizerd.

Hoewel het middag was en allerhande nutteloze en nuttige bedrijvigheid de wereld aandreef, kwam niets daarvan tot bij mij. Op mijn vlucht naar veiliger oorden belandde ik op een plaats waar een kleine beek in een grotere vloeide, waarna ze samen een weg naar een verre vijver of zee zochten.

Met de warme winterzon in mijn rug wandelde ik voort. Ik naderde het centrum van Zolder en dacht aan de mogelijkheid om met de trein naar Hasselt te rijden.

Ineens schrok ik op van een bruine pony die vanachter enkele struiken tevoorschijn kwam. Ik had het dier helemaal niet zien aankomen en vroeg me af of ik nog op mijn zintuigen kon vertrouwen. Voor mijn geestesoog zag ik mezelf als Sint Martinus op een wit paard zitten, in gevechtssuitrusting en met het zwaard naar Dulle Griet zwaaiend, in een strijd tussen goed en kwaad.

Een wandelaar naderde. Misschien bezorgde hij mij de volgende duw in mijn rug die bepaalde welke kant ik op moest gaan om het gevaar en het ongeluk een stap voor te zijn.

De wandelaar week plots van zijn weg af. Schichtig om zich heen kijkend sloeg hij een smal zijpad in en verdween achter een bomenrij. Was het een afleidingsmanoeuvre of had de man iets

kwaads in de zin? Zag ik spoken en moest ik helemaal niet bang zijn voor achtervolgers?

Eerst gebeurde er niets, toen gebeurde alles tegelijk. Vanuit Zolder kwam een politieauto aangereden. Hadden omwonenden mij als crimineel aangezien en wilden ze niets aan het toeval overlaten? Ik holde achter de wandelaar aan om problemen te vermijden. Ineens bedacht ik dat de politie misschien achter de mysterieuze wandelaar aanzat.

Ik maakte rechtsomkeer, rende voorbij de bomenrij tot achter een huizenrij en rende onder de beschutting van de struiken naar de bomen. Ik ijelde voort en probeerde de computer te ontzien. Liefst van alles had ik hem in het water gekeild, maar ergens in mijn achterhoofd zat het idee verborgen dat ik hem nog nodig had. Misschien zou ik me later nog gelukkig prijzen met het feit dat ik de nagedachtenis van oom Freek was blijven koesteren.

Een pistoolschot weerklonk. Mijn hersenen ratelden als de harde schijf van een computer en via het gesofistikeerde programma in mijn voorkwabben vond ik een weg uit het labrynt van bomen. Toevallig kwam ik weer bij het huis in aanbouw uit. Dat was niet erg, ik had meer moeite met de politieagent die zijn wapen op mij richtte en riep:

‘Handen omhoog.’

Ik stak één arm omhoog en zakte door mijn knieën om de computer zachtjes op de grond te zetten.

‘Niet schieten,’ zei ik terwijl ik ook mijn andere arm hoog in de lucht stak.

‘Wie ben jij?’

‘Ik?’ vroeg ik en keek achter me om te zien of er nog iemand stond.

‘Wat doe jij hier wijsneus?’

Mooi, zo moest ik niet zeggen wie ik was.

‘Ik denk dat je die andere man moet hebben,’ zei ik, ‘hij verstopt zich achter die bomenrij.’

‘Hoe zag hij eruit?’ vroeg de piepjonge politieman.

‘Oud, kaal, grijze slapen, sjofele figuur, gedroeg zich verdacht.’

De schietgrage politieman hield me niet langer onder schot en rende in Miami-vicestijl naar de beek. Zo verloor hij een goede getuige aan mij. Ik begreep ineens waarom grote boeven altijd een opening zagen om te ontsnappen. Door niet te versagen.

Ik nam de computer van de grond op en ging terug naar de rotonde voor het centrum van Zolder, want van daaruit kon ik me beter oriënteren.

In een hamburgertent at ik een hapje, daarna ging ik op zoek naar het station. Iemand wees me de weg naar een huis dat voor een stationsgebouw moest doorgaan. De man die er toezicht hield, vertelde me dat er geen stopplaats was en dat ik daarvoor naar het station van Heusden moest gaan. Ik kende de weg niet en prompt plooidde de opzichter een kaart van de omgeving open. Voor het eerst kreeg ik een duidelijk overzicht van het dubbeldorp Heusden-Zolder. Het was een peulschil om een route uit te stippelen.

Ik bedankte de opzichter en vervolgde mijn wandeling. Overal zag ik mensen van allerlei rassen. Ik hoopte dat de smeltkroes naar één ras zou evolueren, dat de mix van autochtonen en allochtonen een schoner volk als resultaat zou hebben.

Op de scheiding van Zolder en Heusden lagen de overblijfselen van een halve eeuw steenkool: hangars, schoorstenen en torens, kortom een Limburgse mijn. Meer en meer wolken kwamen in mijn gezichtsveld binnen drijven terwijl ik er voorbijliep.

Een goed halfuur later kwam ik aan bij een drukke overweg. Aan weerskanten van het dubbele spoor stonden enkele bushokjes. Witte boorden gaven het stationsgebied aan en aan de straatkant stond een bord: HEUSDEN – HASSELT IN 15 MINUTEN SPOOR¹. Verderop stond een fietsenstalling die haar beste tijd had gehad.

Een gezin allochtonen waarvan de vader met een grote koffer sjouwde, wachtte ongeduldig op de eerstvolgende trein. De vader riskeerde zijn leven door op de sporen te gaan staan om te kijken

of de trein in aantocht was. Ik zette me op de houten bank op perron 1 en wachtte af.

Ik dacht aan mijn verscheurde familie. De tweeling zat braaf op school, mijn ex-vrouw werkte en haar vriend zorgde voor het huishouden. Als eigenaar van een vervoersbedrijf werd ik geacht voortdurend aanwezig te zijn, maar dat kon even niet. Mijn brein werkte slechts op halve kracht en mijn geheugen was wispelturig.

Ik had het gevoel dat er ergens een herinnering geblokkeerd zat. Er is een gezegde uit de islam dat zegt dat je hart enkel de motor van het begrip kan blijven als je herinneringen je niet plagen. Misschien was het dan toch beter op te houden met mijn brein te pijnigen.

Een schelle bel voorspelde de komst van de trein. Het was vijf over halfvier. De halve slagbomen gingen omlaag, de stoplichten sprongen op rood en het autoverkeer viel stil. Een moderne dieseltrein van twee treinstellen stopte. Ik stapte in en er zat niets anders op dan in de trein verder te dromen.

De trein deed er zeventien minuten over om Hasselt te bereiken, twee minuten meer dan het reclamebord had voorspeld. Een onmiddellijke aansluiting naar Sint-Truiden was niet verzekerd waardoor ik tien minuten moest wachten.

De trein kwam aangereden en ik telde de treinstellen omdat ik altijd op dezelfde plaats ging zitten. Van ver zag ik een vrouw uit het treinstel stappen. Ze kwam in mijn richting gelopen, maar door het felle licht achter haar zag ik enkel een silhouet. Ze liep als een mannequin en het geluid van haar hakken gaf me een akelig gevoel in mijn onderbuik.

Ik wilde mijn hoofd niet op hol laten slaan door de eerste de beste treinreiziger die thuiskwam van haar dagtaak en liep haar tegemoet. Ze zag er niet als een bosnimf uit, veeleer een dulle en oorlogszuchtige bosgeest met hoorntjes op het hoofd. Ik herkende een lichtblauwe aura rond haar lichaam. Wat de kleur van mijn

aura was kon ik niet zien, maar ik hoopte dat hij bij die van haar paste.

Het was Griet. Vermoedelijk kwam ze terug van haar vader die zijn dagen sleet in zijn herenhuis ergens in het centrum van Sint-Truiden.

‘Weet jij hoe het verhaal van “De Schone en het Beest” afloopt?’ vroeg ze.

Wat moest ik daarop antwoorden? Ik voelde me gevangen in spinrag van dertig jaar oud en deinsde enkele stappen achteruit. Ze kwam op me af als een zwarte weduwe die haar mannetje na de daad doodbijt en verorbet. Ik stootte mijn elleboog tegen een muur en dat leverde me de weduwnaarspijn op, een pijnscheut door mijn arm als een stroomstoot door een martelaar uitgedeeld.

Ik moest nog antwoorden. De schone en het beest hadden op het eerste gezicht niet zo goed bij elkaar gepast, maar de lelikaard bleek een prins te zijn toen de betovering ongedaan was gemaakt.

‘Goed, denk ik,’ fluisterde ik.

Ik hoorde een trein vertrekken, maar het drong niet tot me door dat het de trein naar Sint-Truiden was.

Griet haalde onverwacht haar vermaarde wapen boven: haar glimlach. De zin om haar als een woeste Hun te berijden be kroop me even.

‘Oké,’ zei ze, ‘heb je tijd om met mij iets te gaan drinken?’

De vraag overviel me en ik wist niet wat me bezielde toen ik zei:

‘Ja, graag.’

Ik volgde mijn barmhartige Samaritaan naar de uitgang. Ze gaf me de indruk dat ze naar het parkeerterrein wandelde. Toen we een fietsenrek naderden, begreep ik dat we de reis op twee wielen zouden voortzetten.

‘Als je op het bagagerek gaat zitten, zal ik rijden,’ stelde ik voor.

‘Oké, dan zal ik de computertas vasthouden.’

Vertrekken ging niet zo goed. Toen de fiets eenmaal in beweging was, ging het beter.

Griet gaf me richtlijnen over de te volgen weg.

Toen ik een fiets tegen de gevel van een winkel zag staan, stopte ik en zei:

‘Die fiets staat hier onwettig geparkeerd en ik neem hem in beslag.’

‘Dat is stelen,’ zei Griet.

‘Nee, dat is pakken wat ze ooit van mij hebben afgenomen.’

Griet gaf geen commentaar en fietste verder. De gestolen fiets reed krakkemikkig. Bij elke trap schoof de ketting een eindje over het voorste tandwiel. In deze consumptiemaatschappij hoefden fietsen blijkbaar geen onderhoudsbeurt meer. Althans dat gold voor de goeiden. Ik kon me voorstellen dat iemand met een kleine beurs heel veel aan een goed onderhouden, tweedehands fiets had.

Niets weerhield me ervan om schaterlachend in de richting van de ondergaande zon te fietsen.

Griet reed de oprit van een modern huis in de veldstraat op. Ik volgde haar en zette mijn fiets tegen de muur. Ik kende haar als een babbelaar, maar ze zei niet méér dan nodig was.

Ze ontsloot de achterdeur en stapte de kille keuken binnen. De thermostaat aan de muur stelde ze op een hogere temperatuur af en twee seconden later hoorde ik ergens in een bergruimte de verwarmingsketel met enkele zware ademdeugen aanslaan.

‘Maak het je gemakkelijk,’ zei ze terwijl ze haar jas aan een knaapje aan de kapstok hing.

Ik trok mijn jas uit en gooide hem over een keukenstoel. De computer legde ik in de zetel naast de tv. Ik nam me voor niet langer te blijven dan nodig was, of Griet moest me andere voorstellen doen.

‘Heb je honger?’ vroeg ze.

‘Bij mij kan er wel wat in, maar je moet niets voor mij klaar te maken hoor.’

In het fletse tl-licht van de keuken zag Griet er veel minder strijdlustig uit, maar de aantrekkingskracht was er nog steeds.

‘Ik zal een spaghettischotel in de microgolf zetten,’ zei ze.

‘Goed idee,’ zei ik, ‘ik zal de tafel dekken.’

‘Oké, maar ik ga eerst iets gemakkelijker aantrekken,’ zei ze terwijl ze naar de trap liep die vanuit de keuken naar boven vertrok.

Het huis was ruim en open, alle vertrekken gingen in elkaar over en ik waande me in het paleis van een prinses.

Ik deed mijn best om het bestek en de borden te vinden, dekte de tafel en zette koffie. Ik wilde haar niet imponeren, maar het maakt altijd een goede indruk als een man zich kan behelpen. Hopelijk kwam niemand roet in het eten gooien. Ik had haar nooit naar haar relaties gevraagd, maar de noodzaak drong zich op om daar een definitief antwoord op te krijgen.

Tien minuten later daalde ze van de trap af. Ik moest mijn ogen bijstellen, want ze slaagde erin mij te verbazen. Eerder had ze een

bordeauxkleurig maatpakje gedragen, nu verscheen ze in een skipullover op een sportieve broek met zijzakken.

‘Jij kunt er wat van,’ zei ik onbezonnen.

Ze liet zich van alle kanten bewonderen terwijl ze de kant-en-klarmaaltijden in de microgolfoven zette.

‘Dan kan ik ook van jou zeggen,’ zei ze en wees naar de tafel en het puffende koffiezetapparaat.

‘Ik heb geleerd me te behelpen toen mijn vrouw me liet zitten.’

‘Dat heb ik ook gedaan toen mijn man me verliet,’ zei ze, ‘en ik moet er van mijn hele leven geen meer in huis hebben.’

Als je wist waar je stond had je een beter idee van waar je heen kon rennen.

‘Wat ben je hard, Griet.’

‘Ik zie hem nog en we kunnen zelfs beter overweg dan vroeger, maar in dit huis zal niemand me ooit nog commanderen.’

Prima, dan hoefde ik niet bang te zijn dat ze dat in mijn huis kwam doen.

‘Laten we erop drinken,’ zei ik bijna in feestvreugde uitbrekend.

‘Laten we geen moment twijfelen,’ zei Griet.

Ze trok de deur van de koelkast open, deed ze weer dicht en vroeg:

‘Heb je niet liever een porto?’

‘Dat lust ik wel.’

Ze nam twee glaasjes uit het rek van glazen en schonk ze boordevol in. Ze gaf een aan mij en stak dat van haar hoog op zodat ik mijn glas ertegen kon laten klinken.

‘Gezondheid,’ zei ik.

‘Op ons,’ zei Griet.

‘Ja, op mij en jij,’ zei ik domweg.

‘Wij,’ zei Griet.

We klonken en we dronken, vervolgens zetten we ons aan tafel en praatten over eten. Als gescheiden man heb ik de voordelen van diepvriesproducten ondervonden. Velen menen dat het

minderwaardige maaltijden zijn, maar ik kan getuigen dat ze goed smaken. Griet ging akkoord.

Terwijl we de spaghetti opaten, vertelde ik haar wat er allemaal was gebeurd. Zij was als een redder in nood op het toneel verschenen, of beter: als een engelbewaarder uit de hemel.

We stonden aan de afwasbak. Griet waste af en ik droogde af. Ze had positief gereageerd op alles wat ik haar had verteld over mijn vlucht voor Vishnievsky en ze wilde me helpen. Ze dacht er helemaal niet aan de politie in te schakelen. Ze wilde de stier bij de horens vatten en de gangsters de oorlog verklaren. Hoe we dat gingen doen was nog niet duidelijk, maar de methode zou geleidelijk aan uit ons brein opborrelen en zich aanbieden als de enige echte oplossing voor het vraagstuk.

‘In het hemdzakje van de gewonde boer heb ik een briefje gevonden met daarop de tekst “Weet je wat er gebeurt met jonge, knappe mannen in de gevangenis?”. Wat denk je daarvan?’

‘Een bedreiging?’ vroeg Griet.

‘Niet voor de boer, want ze hebben hem te grazen genomen.’

‘Ja, dat is niet logisch.’

We vervielen even in stilzwijgen.

‘O ja,’ zei ik, ‘ik zou het bijna vergeten. Ik heb op de computer van mijn overleden oom een interessant stukje tekst over een waarzegster gevonden.’

Ik liep naar de aangrenzende woonkamer, nam de computer van de zetel, zette hem op de keukentafel en schakelde hem in.

‘Mooi machientje,’ zei Griet, ‘weet je wat “armada” betekent?’

‘Wat bedoel je?’

‘Compaq Armada.’

‘Een opstomende groep oorlogsschepen?’

‘Of oorlogsvloot,’ zei Griet, ‘maar “armada” is ook het Latijn voor “gewapend”.’

‘Dan zijn we nu klaar voor de strijd,’ zei ik maar had geen idee op welk slagveld hij zou plaatsvinden.

Het duurde even voordat de icoontjes op het scherm verschenen, met daarachter een verbazingwekkende foto.

‘Wat voor een viezerik was jouw oom?’ zei Griet toen ze het blote plaatje zag.

De computer afficheerde bij elke start een willekeurige foto uit oom Freeks archief van seksplaatjes. Ik dacht dat de vrouw een enorme kunstpenis in haar vagina stak, maar bij nader inzien zat het plastic ding in haar kont.

‘Ik zal de foto’s wissen, dan staan we de volgende keer niet meer voor zo’n verrassing.’

Vrouwen waren minder geneigd om naar porno te kijken. Net zoals oom Freek had ik er geen enkel probleem mee.

Ik zocht het telefoonnummer van de waarzegster in de tekst op en vroeg:

‘Mag ik je telefoon gebruiken? Ik heb mijn gsm in de bestelwagen laten liggen.’

Griet stond zwijgend op en liep naar de kapstok. Uit haar jas toverde ze een zaktelefoon tevoorschijn. Ze reikte hem aan en vroeg:

‘Moet ik je uitleggen hoe hij werkt?’

‘Hoeft niet,’ zei ik als een grote jongen.

Ik drukte de kleine toetsjes in terwijl ik hardop de cijfers uitsprak en wachtte tot er iemand aan de andere kant opnam. Een vrouw zei:

‘U bent verbonden met het antwoordapparaat van paragnost Dandelion. Gelieve na de toon een boodschap in te spreken, ik zal zo snel als ik kan terugbellen.’

‘Zozo, Dandelion is een vrouw,’ zei ik en verbrak de verbinding, ‘een antwoordapparaat overvalt me altijd, ik moet eerst een boodschap bedenken.’

‘Geloof jij in waarzeggers?’

‘Nee, maar misschien weet zij wat mijn oom heeft bezielde om enkele dagen na zijn zes en vijftigste verjaardag het leven de rug toe te keren.’

‘Dandelion is een vreemde naam,’ zei Griet.

‘Inderdaad, maar ook mooi.’

‘Ken je de betekenis ervan?’

‘Nee.’

‘Ik heb het woord onlangs opgezocht omdat in de brochure voor de verkoop van de Mini Cooper de kleur “dandelion” stond vermeld. Het is het Engelse woord voor “helgeel”.’

‘Geel is mijn lievelingskleur,’ zei ik.

Terwijl ik naar het scherm van de computer staarde, schoot Griet iets te binnen.

‘We moeten het adres van dat telefoonnummer op het internet opzoeken. Mijn vaste computer staat boven. Laten we het daar doen,’ stelde ze voor.

Hét boven doen? Ik mocht er niet aan denken. Toch volgde ik haar naar boven, voorbij de grote slaapkamer met onopgemaakt bed en naar de studeerkamer die er ook mocht zijn.

Griet hield van kunst, want aan de wanden in de gang en de studeerkamer hingen abstracte schilderijen. Beneden in de keuken waren de muren kaal en in de woonkamer had ik er niet op gelet omdat het licht er niet brandde. Restte me enkel de slaapkamer op verborgen kunsten te onderzoeken.

‘Je hebt je huis mooi ingericht,’ merkte ik op.

‘Ik moet toegeven dat mijn ex-man een goede smaak heeft, maar zijn smaak van vrouwen kan ik niet appreciëren.’

Ze vergat echter dat haar ex-man haar ooit uit het grote aanbod had gekozen.

Het starten van haar computer nam een tijdje in beslag. Op de achtergrond verscheen een vergezicht van besneeuwde bergen, waarna een heleboel icoontjes volgden, onder andere dat meerdere boekenclubs. Griet bleek een verwoede boekenlezer te zijn.

Ze opende de homepage van de gouden gids. Bovenaan klikte ze op WITTE GIDS en vervolgens klikte ze op ZOEKEN OP NUMMER. Ze drukte het knopje op haar zaktelefoon in om het laatst gebelde

telefoonnummer op te roepen en tikte het in op de computer. Even later verscheen het adres op het computerscherm.

‘Danniëlle De Leeuw,’ las ik af.

‘Ik snap het, de eerste drie letters van Danniëlle en Leeuw in het Frans,’ merkte Griet op terwijl ze het adres op een post-it noteerde.

‘Ja, je hebt gelijk.’

Dandelion. Onverwacht schoot me de naam van een andere kleur te binnen.

‘Weet je wat “tangerine” betekent?’ vroeg ik.

‘Nee.’

‘Dat is het Engelse woord voor “feloranje”.’

‘Oranje is mijn lievelingskleur,’ zei Griet geestdriftig, ‘ik zal het je tonen.’

Ze holde de gang in en naar de openstaande deur van haar slaapkamer. Ik volgde haar op de hielen. Ze trok de kleerkast open en toonde de rij kleren in alle soorten oranje. Ooit was het de modekleur, maar die zou gegarandeerd terugkomen.

‘Ik heb zelfs oranje ondergoed,’ zei ze.

Ze drapeerde een minuscuul slipje voor haar kruis alsof ze in de spiegel controleerde hoe het dingetje haar stond. Aan mijn verlekkerde gezicht zag Griet wellicht dat ze de zoveelste man warm voor haar had gekregen. Het was de kunst net niet zo ver te gaan dat ik mijn zelfbeheersing zou verliezen, maar vermoedelijk was ze helemaal niet op de versiertoe en testte ze enkel haar vrouwelijkheid uit.

‘Je hebt een goede smaak,’ zei ik.

‘Jij ook.’

Griet liet nog een luchtig zomerkleedje zien en sloot de kast, de oranje periode achter zich latend.

Er restte ons niets anders dan naar beneden te gaan, de fietsen voor de auto te verwisselen en naar Rijkel te rijden. De computer liet ik in Griets huis achter.

De geeloranje periode in ons leven brak aan en hopelijk lichte Dandelion een tipje van de sluier op.

Ik wist niet of Griet op jonge leeftijd via een erfenis een fortuin in de wacht had gesleept, of dat ze rijk was getrouwd en gescheiden. Ze was de trotse bezitter van een Mercedes Coupé, maar ze reed er liever niet mee omdat ze schrik had. Dat kwam goed uit, want met een mooie, snelle auto rijden was mijn passie.

Het schemerde en de mist kwam langzaam opzetten. Ik reed de Coupé het smalle aarden laantje in, een zijweg van de Romeinse Kassei. De jonge boompjes aan weerskanten hadden nog een hele weg te gaan. Jaar na jaar zouden ze aandikken en uitgroeien tot krachtige, reusachtige groene longen.

De ingeslagen weg liep dood, aan het einde ervan stond een donker kasteel. Ik waande me in de zestiende of de zeventiende eeuw. Op het parkeerterrein stond een zwarte Fiat Stilo. Ik kon me niet voorstellen dat de auto aan de kasteelheer toebehoorde. Liever zag ik hem op de oprijlaan verschijnen in een statige Rolls-Royce.

Er brandde licht achter enkele ramen, maar ik bespeurde geen enkele menselijke aanwezigheid. Het kasteel was van rode bakstenen gemaakt, de ommuring bestond uit moderne witbruine brikken. De windwijzer op de kleine toren wikte en woog en wees naar de achterkant van het gebouw.

‘Wat een duistere plek,’ zei Griet die de karaktertrekken van Dulle Griet had verloren, hopelijk slechts voor even.

‘Toch straalt het kasteel een zekere rust uit.’

‘Ik heb de indruk dat hier elk moment de hel gaat losbarsten.’

De kans bestond dat Vishnievsky ons achtervolgde.

‘Zullen we het aan de politie overlaten?’

‘Nee, we kloppen aan, laten onze toekomst voorspellen en zijn weer weg,’ zei Griet, ‘misschien weet ze waarom die oom van jou van de ene dag op de andere zot is geworden.’

Het was een raadsel waarom mijn oom de kluts was kwijtgeraakt. Misschien ging ik dezelfde donkere toekomst

tegemoet. Kon Dandelion me helpen mijn oude-ik terug te vinden? Diende Griet als bondgenoot of was ze enkel mooi gezelschap voor James Bond?

Ik parkeerde de Coupé en we stapten uit. De slagen van de portieren doorbraken de stilte maar maakten niets of niemand wakker. Geen gefladder van vogels, geen hoefslagen van dieren. Enkel een mistlaag die de maan en de sterren naar de andere kant van de ruimte verbande.

Toen ik me omdraaide om langs het parkeerterrein naar de achterkant van het kasteel te lopen, schrok ik me een hoedje.

‘Daar staat iemand,’ fluisterde ik in Griets oor.

‘Waar?’

‘Daar,’ zei ik en wees de richting aan.

Griet tuurde naar de onbeweeglijke figuur en lachte.

‘Wat bezielt je?’ vroeg ik, ‘hou je koest.’

‘Lomperd, die vent zal ons geen kwaad doen. Dat is een ridder van karton.’

Griet lachte zich krom omdat ik aan de grond genageld stond voor een platte ridder die amper de kracht had rechtop te staan. Was ik werkelijk lomp?

Nu ik wist welke onbeduidende vijand we voor ons hadden, liep ik dapper verder. De figuur verroerde geen vin en we naderden hem tot op twee meter. Hij was reusachtig en droeg een donkere mantel. Zijn zwaard was zo groot als een mens en het leek me een onmogelijke taak om dat in de strijd te gebruiken.

De nepprijder diende als uithangbord van HET RODE KASTEEL. Op zijn schild zag ik de krijtresten van het dagmenu staan. Blijkbaar baatte Dandelion ook een restaurant uit.

Griets gelach verstomde langzaam, maar iets anders dreigde de stilte te verbreken. Ik voelde iets aankomen maar wist niet uit welke richting het tevoorschijn zou springen.

‘Wat doen we nu?’ vroeg Griet.

‘Ik zal aankloppen.’

Ik vond geen bel en sloeg de knokkels van mijn rechterhand tegen de zware deur. Mijn geklop had echter geen resultaat.

‘Dove kwartels,’ zei Griet.

Ik zag een schim vanuit de oprijlaan verschijnen en stootte Griet aan.

‘Wie is dat in godsnaam?’ vroeg ze.

‘Geen idee,’ zei ik zonder de gestalte uit het oog te verliezen.

Was het de kasteelheer of -vrouw, statig schrijdend in kapmantel, of was het de dochter die net een ritje achter de rug had met de zoon van de plaatselijke rijke boer die geen plattelandslief te pakken kon krijgen?

‘Dandelion?’ vroeg Griet.

‘Dat is mogelijk.’

Moest ik vluchten voor de apocalyptische figuur en onderdak vragen bij de kasteelbewoonster? Zittend aan het open haardvuur zouden we samen een list kunnen beramen, een plan smeden en de held van één dag spelen.

De gedaante kwam langzaam dichterbij. Ik had de indruk dat ze meer zweefde dan liep, wellicht het effect van de lange zwarte mantel. Het onbekende wezen haalde een mes met gekarteld snijvlak vanachter zijn mantel vandaan. Het licht van de gloeilamp boven de poort weerkaatste erin. Mijn hoop op hulp verdween als sneeuw voor de zon.

‘Wegwezen,’ zei ik en duwde Griet voor mij uit.

Het geluid van onze voetstappen op de kiezelstenen klonk als het geratel van een ankerketting. We liepen naar de Coupé die ik als onze enige uitweg aanzag. En anders zou de messentrekker ons wel over de kling jagen.

Ik vloekte omdat we de mysterieuze figuur dichterbij hadden laten komen. De afstand tot de auto schatte ik op een twintigtal meter. Griet kon niet hard lopen en bleef achter.

‘Haast je verdomme,’ riep ik.

‘Het is al goed, bemoelial.’

Ik had geen tijd om te reageren omdat ik rechts van ons een wenkende gestalte in het licht van een peertje zag staan. De afstand tot de helpende figuur was niet meer dan vijftien meter en ik bedacht me geen moment.

‘Die kant op,’ riep ik tegen Griet.

‘Wat doe je? We moeten naar de auto.’

‘Nee, volg me.’

Voor één keer wilde ze naar mij luisteren.

Ik keek geen enkele keer achterom terwijl ik naar de onbekende aan de poort rende. De moed zonk in mijn schoenen toen ik Griet achter mij hoorde schreeuwen. Ik draaide me om en zag hoe ze de messentrekker de benen onder het lijf vandaan schopte. Hij liet het mes vallen en viel achterover in de kiezel, waarbij zijn kap afviel.

Tot onze grote verbazing zagen we dat het een vrouw was. Haar haar was kortgeknipt en bruin. Ze had een knap gezichtje en keek ons met klare ogen en open mond aan. Onder haar mantel droeg ze een zwarte legging. Ondanks het halfduister kwam haar zwangere buik aan het licht. Een toepasselijke naam schoot door mijn brein, alsof ze me telepathisch wilde verleiden: Gravida, de zwangere.

Ik wenste haar geen miskraam toe en wilde haar recht helpen, maar Griet riep:

‘Scheer je weg, brutale feeks.’

Gravida leek niet meer zo happig te zijn op een confrontatie met Griet. Ze krabbelde recht, bleef even besluiteloos staan en strompelde terug naar de Fiat.

Ik begreep te laat dat Gravida ons de onverklaarbare gebeurtenissen van de afgelopen dag kon uitleggen. Ik rende achter haar aan en hoorde dat Griet me volgde.

Gravida stapte in de Fiat en startte de motor nog voor wij er waren. Ze liet de auto vooruitschieten en deed geen moeite om ons te ontwijken. Ik gooide me links van de auto terwijl Griet voor de andere kant koos. Liggend op de kiezel zag ik de auto naar de uitgang racen. De vogel was gevlogen en ik had geen zin om Griets auto tijdens een wilde achtervolging in de prak te rijden.

‘Gaat het?’ vroeg ik.

Griet was opgestaan en veegde de vuiligheid van haar broek.

‘Ze was ineens niet meer zo heldhaftig,’ zei ze, ‘jammer dat ik de schoft geen pak slaag heb kunnen geven.’

Het was even wennen aan een vrouw die een andere vrouw een ‘schoft’ noemde.

‘Blijkbaar kun jij je mannetje staan. Waar heb je dat geleerd?’

Ze kwam glimlachend naar mij en stak een hand uit om me overeind te helpen.

‘Ik volg judolessen,’ zei ze, ‘met een oranje gordel kan ik veel mannen overmeesteren.’

Aan de kracht waarmee ze me rechte trok, merkte ik dat ze voor geen kleintje vervaard was. We keken elkaar in het halfduister aan en peilden elkaars gedachten. Onderhuids zat iets verborgen dat als een duiveltje uit een doosje tevoorschijn zou springen.

‘Komen jullie?’ hoorde ik een mannenstem roepen.

De onbekende aan de poort droeg een regenjas met kap, maar zijn gezicht kon ik niet goed zien. We liepen door de poortopening naar binnen, waarna hij de poort achter ons sloot.

‘Mevrouw De Leeuw verwacht u,’ zei de man.

In het licht van een buitenlampje zag ik dat hij rond de zestig was. Hij had een leerachtig, gerimpeld gezicht alsof hij zijn hele leven op de buiten had geleefd. Uit zijn manieren leidde ik af dat het niet de kasteelheer was maar een van zijn onderdanen.

We volgden hem het kasteel in. Via een smalle deur kwamen we in een soort stal uit. Het lag er vol strobalen, de staldeuren waren gesloten en boven onze hoofden hingen enorme, lichtjes doorgebogen spanten.

De reis door het kasteel ging via de binnenplaats naar het woongedeelte. We liepen door een gang voorbij de open deur van de woonkamer waar een open haardvuur brandde. Aan het einde duwde de oude man een zware deur open, piepend van de ouderdom. Toen de kier voldoende groot was, stapte de dienaar van Dandelion naar binnen.

‘Kom binnen,’ zei hij.

Het was geen kamer maar een kapel. Het kaarslicht bracht de ruimte tot leven. De beelden op hun sokkels leken in het flakkerende licht op levende mensen. Helaas was er niet genoeg licht om de glas-in-loodramen tot hun recht te laten komen.

Vooraan in de kapel bewoog iets. Het was de achterkant van een mens. De gestalte stond voor een soort altaar, hoewel ik het ding veeleer als een offertafel zag. Ze droeg een soort kazuifel van een priester, helgeel en zonder tekening. Over het hoofd hing een kap.

‘Meesteres, u hebt bezoekers.’

De gedaante draaide zich om. Het gezicht bleef verborgen in de schaduw van de kap. Of ze mooi of lelijk was kon ik niet zien. Ik zag enkel een grote neus en het wit van haar ogen dat een gelig licht uitscheen, als van een kat in het donker. Toen haar mond begon te bewegen, merkte ik haar helwitte tanden op.

‘Jullie zijn in gevaar,’ zei ze.

Ik voelde ontzag zoals oom Freek dat gevoeld moest hebben. Ik durfde amper het woord te nemen.

‘Ja, we zijn net nog door iemand belaagd. Weet u misschien waarom?’

‘Misschien,’ zei ze, ‘maar het probleem zullen jullie zelf moeten oplossen.’

‘Kent u een zekere Freek Stoep?’ vroeg ik.

‘Nee, wie is dat?’

‘Dat is mijn oom. Hij is ongeveer een half jaar geleden hier geweest en een paar dagen later was hij dood.’

‘Dat mag je niet in mijn schoenen schuiven,’ zei Dandelion.

‘Uw dienaar zegt dat u ons verwacht,’ zei Griet, ‘hoe kan dat?’

De kamenier stond naast de kapeldeur en wachtte op instructies.

‘Ik ben niet voor niets een waarzegger en ik denk dat ik jullie kan helpen,’ zei Dandelion, ‘met de dood van je oom heb ik niets te maken. Ik herinner me inderdaad een vreemde bezoeker. Hij wou weten hoe zijn toekomst eruitzag. Ondanks het feit dat ik heel verontrustende beelden zag, heb ik hem gerustgesteld en naar huis gestuurd.’

‘Om er enkele dagen later te sterven,’ zei ik.

‘Hoe is hij gestorven?’ vroeg Dandelion.

‘Kun je dat niet ergens in je hoofd “zien”?’ vroeg Griet.

Dandelion zweeg.

‘Hij is in zijn tuin doodgevalen,’ legde ik uit, ‘de wetsdokter heeft geen oorzaak gevonden.’

Dandelion dacht even na en zei tegen haar dienaar:

‘Meneer Blaize, kijk of alle vensters en deuren goed afgesloten zijn.’

Tegen ons zei ze:

‘Ik zal alles vertellen wat ik weet, maar niet hier.’

Zo gaf ze min of meer toe dat ze de kapel gebruikte om haar bezoekers te misleiden.

We volgden haar naar de gezellige woonkamer met het open haardvuur terwijl de kamenier in de trapopening naar boven verdween.

Ik zat in een zetel met Griet redelijk dicht tegen me aan. Dandelion, ontdaan van haar ornamenten in haar leren zetel tegenover ons, gaf me een geloofwaardige indruk. Ik hoopte dat ze haar waarzeggerstrucjes achterwege zou laten.

In het licht van het open haardvuur leek ze helemaal niet op een oude kwezel of toverkol. Ik schatte haar achteraan de dertig. Ze had halflang, zwart haar en een geprononceerde neus die niet opviel als ze lachte. Onder het gele kleed droeg ze een wit strak t-shirt en een zwart leren rokje dat haar intieme driehoekje nauwelijks verhulde. Ze vond het niet erg dat ik haar onderbroekje zag, want ze veranderde haar houding niet.

‘Wat voor een man is die oom van jou?’ vroeg Dandelion.

‘Zijn vader was van Nederlandse afkomst, vandaar zijn merkwaardige naam. Na mijn twaalfde jaar heb ik hem nog zelden gezien omdat mijn moeder geen babysitter meer nodig vond. Enkel bij familiebijeenkomsten kwamen we elkaar nog tegen.

Hij is onderwijzer geweest en ik denk dat hij op pensioen was. Hij was ook getrouwd, maar sinds zijn dood zit zijn vrouw in een psychiatrisch ziekenhuis. Ze hadden geen kinderen, zijn grote hobby was fotograferen. Ik herinner me dat hij een dichtbundel in eigen beheer heeft uitgegeven en dat hij in de top tien van de meest verkochte boeken heeft gestaan.’

Dandelion knikte, misschien omdat ze haar beeld van oom Freek in mijn beschrijving terugvond.

‘Ik herinner me hem nu heel goed,’ zei ze, ‘hij had een baard en droeg zijn haar tot op zijn schouders. Ondanks zijn sjofel uitzicht had hij iets van een gedreven man, een kunstenaar.’

‘Het was een kluzenaar. Iedereen praatte achter zijn rug over zijn ouderwetse kleren. Hij was een excentriekeling die voortdurend foto’s maakte van de familie en ze achteraf opstuurde om er geld voor te vragen.’

‘Je zei dat hij gestorven is aan een hartstilstand,’ zei Dandelion.

‘Dat is de officiële versie,’ zei ik.

Het kon ook zijn dat hij op het verkeerde pad was geraakt en dat zijn tegenstanders hem hadden geliquideerd.

‘Hij zat in een of andere sekte, maar ik herinner me de naam niet meer, iets met Ark en Evangelie.’

De godsdienstvrijheid zorgde ervoor dat iedereen zijn eigen geloof kon beleven, helaas gebruikten misdadigers een religieuze façade om mensen met een niet al te stabiele persoonlijkheid te lokken. Sekten leken een toevluchtsoord te zijn voor mensen met gezins- of gezondheidsproblemen, ook jongeren zagen meer toekomst in een spannende sekte dan in de bestaande godsdiensten. Wat had oom Freek er verloren?

‘Misschien speelt geld een rol in deze historie,’ zei Griet.

‘Dat zou kunnen,’ zei ik, ‘zijn vrouw heeft de helft van hun vermogen geërfd. De helft van zijn deel heeft hij aan zijn broers en zussen nagelaten, want hij wilde niet dat zijn vrouw zijn spullen beheerde, de andere helft heeft hij aan die excentrieke vereniging geschonken. En ik heb zijn draagbare computer geërfd.’

‘Hoe komt u bij mij terecht?’ vroeg Dandelion.

‘U hebt blijkbaar veel indruk op hem gemaakt, want hij heeft in zijn dagboek opgeschreven hoe hij aan uw telefoonnummer is gekomen. Ik had u al gebeld, maar u nam niet op.’

‘Kunt u ons eindelijk vertellen wat u in zijn toekomst hebt gezien?’ vroeg Griet.

‘Ik kan uit de manier waarop mensen iets vertellen veel waarzeggen. Bij oom Freek ving ik een vreemd verhaal op. Ik heb het hem niet durven te vertellen, maar ik had het beter gedaan.’

‘De tijd kunnen we niet terugdraaien, hoewel we dat heel dikwijls zouden doen als het kon,’ zei Griet.

Het leek erop dat zij ook iets wilde rechtzetten. Wie weet had ze spijt van haar spaak gelopen huwelijk.

‘Vertel eens dat vreemde verhaal van mijn oom,’ zei ik.

‘Wel, hij stond voor mij en achter hem zag ik een soort silhouet. Ik dacht eerst dat het van een mens was, maar langzaam begreep ik dat het een berg was. Terwijl je oom mij zwiggend aankeek, spatte de berg uit elkaar. De vulkaan gooide gloeiend gesteente in het rond. Toen ik wat beter keek, zag ik dat zwartgeblakerde lichamen uit de vulkaanmond vlogen. Ze kwamen met doffe slagen op de aarde neer en dat klonk als tromgerommel. De lichamen barstten

open en de vulkaan kleurde bloedrood. Ik waande me op Mars, alleen was de lucht er niet roodachtig maar knalgeel, helgeel, begrijp je? Dandelion.'

'U zag er een link met uzelf in,' merkte Griet op.

'Inderdaad, maar dat was nog niet alles,' zei Dandelion, 'de vulkaan braakte een heel leger ongedierte uit dat zich etend een weg zocht. Elke kakkerlak, pissebed of mier veranderde in een Arabier met een machinegeweer hoog in de lucht opgestoken en kogels afschietend.'

'Van een nachtmerrie gesproken,' zei Griet.

'Bent u zeker van die Arabieren?' vroeg ik ongelovig.

'Het leek op een schilderij van Jeroen Bosch,' zei Dandelion, 'met Arabieren in lange kleren en geruite hoofddoeken in plaats van naakte mensen.'

Bosch had zijn dromen op doek gezet en kunstkenners dachten dat hij last had gehad van waandenkbeelden.

'Dat doet me denken aan de Golfoorlog,' zei ik.

'Of de oorlog in Afghanistan na de terreuraanslag op het WTC,' zei Griet.

'Hoe kom je daarbij,' vroeg ik.

'Dat is niet moeilijk,' zei Griet, 'Osama bin Laden was van Saoedi-Arabië afkomstig.'

'Je vrouw heeft gelijk,' zei Dandelion.

Griet en ik keken elkaar aan en probeerden onze lach in te houden, maar niet veel later proestten we het uit.

'Heb ik iets verkeerd gezegd?' vroeg Dandelion.

'Ik ben niet getrouwd met die snotaap,' legde Griet uit.

Snotaap, nu bakte ze het te bruin. Ik zette mijn kwaadste gezicht op omdat ik niets gezegd kreeg.

'Nochtans vormen jullie levensdraden bijna één draad.'

Wat dat betekende, lieten we aan ieders verbeelding over.

'Och ja, waarom niet,' zei Griet.

Ik fronste mijn wenkbrauwen en wilde daarmee zeggen dat ik nog wel even wilde wachten met samenwonen. Het had geen zin

om onze toekomst te verbloemen omdat onze levensdraden elk moment konden afknappen.

‘Ik zie een naam in helgele koeien van letters boven jullie hoofden hangen,’ zei Dandelion.

Hadden we genoeg onzin gehoord of niet?

‘Welke naam?’ vroeg ik.

‘Rummel, zegt jullie dat iets?’

Ik keek Griet vragend aan, maar haar spottende glimlach gaf aan dat ze geen enkel idee had.

‘Ik zie jullie een langdurige en moeilijke tocht maken, een odyssee,’ zei Dandelion.

Voor mijn geestesoog verscheen een beeld van een krijger die terugkeerde van het slagveld. Zijn omzwervingen brachten hem in een moeilijk parket maar hij had zijn thuishaven bereikt.

‘Oké, dat weten we alweer,’ zei ik.

Ik was op de vlucht en Griet had zich vrijwillig bij me gevoegd. Wat kon je nog meer verwachten van een vriendin? Ze voelde zich op haar gemak bij mij en zou me steunen.

‘Vangt u ook iets op van de vrouw met het mes die ons voor het kasteel belaagde?’ vroeg Griet.

Goede vraag, dacht ik en liet dat in een goedkeurende blik doorschijnen.

‘Nee, maar ik zie wel iets anders.’

Ze boog haar hoofd en verzette zich op de zetel met haar knieën kuis tegen elkaar.

‘Ik zie bestelwagens,’ begon ze.

Nog steeds met haar hoofd in haar handen en op het randje van haar zetel zittend zei ze:

‘Vrachtwagens volgeladen met computers en museumstukken uit Afrika, of het verre Oosten.’

Mijn bedrijf vervoerde allerlei ladingen en ik kon me goed voorstellen dat ik ook museumstukken had geleverd. Mijn veiligheidssysteem ging niet zo ver dat ik alle dozen naar wapens of ander illegaal tuig afzocht.

‘Ook fossielen en sieraden.’

Het leek erop dat de waarzegster licht uitstraalde, maar het kwam van een houtblok dat in het open haardvuur in elkaar zakte.

‘Een man en vier vrouwen zitten achter jullie aan.’

Vishnievsky, de ex-pooier en zijn vier ex-hoeren uit Tsjechië.

Dandelion gooide haar hoofd in de nek en leek in de zoldering nog meer patronen te herkennen, want ze zei:

‘Er is nog een vijfde persoon. Ik zie hem niet zo duidelijk als de man met de vier vrouwen, maar hij is hun grote baas en er kleeft bloed aan zijn handen.’

Ik kon me voorstellen dat de handel in handen was van een ex-politieofficier uit een Zuid-Amerikaans land die er aparte ondervragingstechnieken op na hield, een regelrechte misdadiger, een onvervalste slechterik. Wellicht had hij jonge mensen aangetrokken, flexibel en bang om ontslagen te worden als ze niet deden wat de baas zei, plooibaar en tot moord in staat.

Griet stootte me aan. Haar blik zei me dat ze er genoeg van had. We hadden stukjes van de puzzel gevonden, maar we konden slechts gissen naar het grotere beeld erachter.

Ineens sprong Dandelion uit haar zetel op en keek verwilderd rond. Ze wankelde op haar lange benen en ik haastte me om haar te ondersteunen.

‘Gaat het?’ vroeg ik.

‘Ik denk het wel, de duizeligheid zal wel overgaan.’

Ik liet haar los.

‘Jullie blijven beter vannacht logeren, want die mysterieuze figuur ligt misschien nog op de loer,’ zei Dandelion.

Ze wachtte onze reactie niet af en liep naar een kast, nam een kleine bel op en rinkelde ermee.

Vijf seconden later verscheen de oude man in de deuropening.

‘Meneer Blaize, maak een kamer klaar en zorg ervoor dat hen niets te kort komt.’

Het kasteel had genoeg kamers om twintig bezoekers onder te brengen. We hoefden niet samen te slapen, maar het leek me

gezelliger dat in één kamer te doen, want dan konden we nog wat bijpraten.

‘Zoals u wenst mevrouw De Leeuw,’ zei Blaize.

Ik wist niet of het een gevolg was van haar waarzeggersessie, maar onze gastvrouw zag er moe uit en het was al tegen elven.

‘Wilt u me volgen?’ vroeg Blaize.

Griet zweeg, maar haar blik sprak boekdelen. Een pyjama hadden we niet meegebracht, maar Blaize zou wel iets vinden dat ons paste.

‘Goedenacht,’ zei ik en ook Griet groette Dandelion.

We volgden de oude kamenier naar de eerste verdieping via een krakende draaitrap die nauwelijks breed genoeg was voor één persoon. Overal brandden spaarlampen, maar aan het einde van de gang bevond zich een kamer zonder raam die voorzien was van feeëriek lampenkapjes aan de muur. Ik had een hemelbed verwacht, maar het bleek een soort alkoof te zijn, een ouderwets stapelbed in een nis met een gordijn ervoor.

‘Dat lost toch al één probleem op,’ zei ik.

‘Ik heb geen problemen om met een man in hetzelfde bed te slapen,’ zei Griet, ‘zolang hij zijn handen thuishoudt.’

‘Waarom moet de man zich altijd inhouden, het is meestal de vrouw die verleidt.’

‘Mannen hebben op elk moment van de dag zin in seks, vrouwen wachten het goede moment af.’

Ik vroeg me af of dit geen uitstekend moment was.

‘Oké, ik geef me over,’ zei ik.

‘Jij zou wel willen dat ik me ook zo snel liet overhalen hé?’

We lachten, een manier om onze gêne voor elkaar te verdoezelen.

Ik hoorde het schrapen van een keel en keek achterom. We waren Blaize vergeten. Hij had in de deuropening op het goede moment gewacht om tussenbeide te komen en zei:

‘Nachtkleding vindt u in de wandkast naast het bed.’

‘Dank u wel,’ zei ik beleefd.

Terwijl ik naar de kast liep, vervolgde Blaize:

‘Ik wens u een goede nachtrust. Ontbijt om halfacht.’

‘Dank u wel, ouwe schelm,’ zei Griet.

Ze deed het weer, maar Blaize verlaagde zich niet te reageren.

Hij liep de gang in en trok de deur achter zich dicht.

De wandkast bood niet veel zaaks: geen moderne pyjama’s maar lange kleden van dikke badstof. Trouwens, wie droeg graag een pyjama van een ander?

‘Ik neem de kleine bruine,’ zei Griet.

‘Dan neem ik de lichtgroene,’ zei ik.

Het ding zou wel passen, maar het zou me zeker niet staan.

We kleedden ons in het halfduister uit, elk in zijn eigen hoekje en met de ruggen naar elkaar gedraaid. Toen we klaar waren, draaiden we ons naar elkaar.

‘Je ziet er geweldig uit,’ zei ik.

‘Een man in een nachtkleed is een vreemd gezicht. Je bent al geen geweldenaar en nu lijkt je op een doetje.’

‘Wat lief van je om dat te zeggen,’ zei ik.

Ik wilde in bed stappen maar bedacht me:

‘Waar wil jij liggen, boven of onder?’

Ik begreep te laat dat Griet het dubbelzinnig kon opvatten, maar ze zei:

‘Beneden, omdat ik soms last heb van slaapwandelen.’

‘Oké, dan klim ik naar boven.’

Het was een heel karwei om via het ouderwetse laddertje in het bovenste bed te kruipen zonder mijn hoofd aan de houten bovenkant van de nis te stoten. Toen ik eindelijk lag, zei ik:

‘Jij doet het licht uit.’

Griet had al in bed gelegen en stapte er weer uit. Ze drukte op de moderne lichttuimelaar naast de deur en het werd pikdonker.

‘Ik ben bang in het donker,’ zei ik.

‘Ik zie niet waar ik loop,’ zei Griet.

Ze zette de deur op een kier. In het licht van de gang zag ik Griet naar het bed lopen.

‘Slaap lekker,’ zei ik.

Ik hoorde haar hevig bewegen in het bed en vroeg:

‘Wat doe je?’

Ze antwoordde niet onmiddellijk. Ik keek naar beneden en zag hoe ze een stuk stof vanonder de lakens demonstratief op de grond gooide.

‘Dat nachtkleed kruipt gegarandeerd onder je oksels,’ zei ze.

Het slaapkleed lag inderdaad niet lekker.

‘Ik volg je voorbeeld.’

Even later liet ik mijn slaapkleed op dat van haar vallen.

‘Vergeet niet het aan te trekken wanneer je vannacht je plasje gaat doen, melkmuil.’

Melkmuil? Het werd tijd om te reageren.

‘Je bent zelf een snotaap,’ zei ik.

Het werkte op onze lachspieren en ons geschater moet in heel het kasteel te horen zijn geweest. Toen we uitgelachen waren, vroeg Griet:

‘Weet je dat de Arabieren ons de verhalenbundel van “Duizend-en-een-nacht” hebben bezorgd?’

‘Nee, vertel eens.’

‘Ik heb ooit een spreekbeurt voor de klas gegeven,’ begon ze.

Na even nagedacht te hebben hoe ze het verhaal zou samenvatten, vervolgde ze:

‘Een sjeik koos elke nacht een maagd uit zijn harem en doodde haar nadat hij gemeenschap met haar had. Maar een zekere Sheherazade kwam op het idee om hem elke nacht het vervolg van een verhaal te vertellen zodat hij haar niet zou doden. Na duizend en één nacht ging de sjeik dood en zijn vrouwen kregen de vrijheid.’

‘Interessant,’ zei ik.

Hadden de Arabieren toch iets met ons verhaal te maken?

‘Ik geloof dat “Alladin en de wonderlamp” en “Ali Baba en de veertig rovers” ook in dat verhalenpakket zitten.’

‘Inderdaad,’ zei Griet, ‘maar die verhalen zijn geromantiseerd. De Arabieren geloven aan demonen of djinns, die houden zich bij

voorkeur op in de woestijn bij ruïnes en begraafplaatsen, in de vorm van slangen.’

‘Een djinn, is dat geen geest in een lamp?’

‘Dat zien wij westerlingen erin, voor de Arabieren is het een geslachtloze engel.’

‘Ik wil geen djinn zijn,’ zei ik.

‘Ik ook niet,’ zei Griet.

Opnieuw weerklonk ons gelach door het kasteel, als verliefde spoken die de tijd van hun leven hadden. We vertelden elkaar nog wat wetenswaardigheden over onze gewoontes bij het eten en het slapengaan thuis, daarna werd het stil.

Ik ging van het idee uit dat ik niet snel zou inslapen in het vreemde bed en dacht na over Dandelions helgele voorspelling. We moesten naar een zwarte berg gaan en daar het rode ongedierte overmeesteren en desnoods vernietigen. Stel je voor dat het op een avontuur à la Tolkien uitdraaide, waarin we als hobbits ten strijde trokken tegen de zwarte magisters en hun grote toverbaas.

Ineens schoot me te binnen dat er in Limburg een dorp Zwartberg heet. Een raar idee, maar cryptisch klopte het. Misschien was Rummel ook een aanwijsbare plaats op de landkaart. Dat moesten we onderzoeken.

Ik had geen controle over de manier waarop ik van de ene herinnering naar de andere sprong. Ik miste mijn gezin heel erg en raakte verzeild in mijn familiale geheugen, tot Klaas Vaak onverwacht op de tippen van zijn sloffen binnenkwam en zand in mijn ogen strooide.

Ik was het eerst wakker en daalde in mijn blootje van het laddertje af in de hoop dat Griet nog vast sliep. Dat was het geval, want ze overviel me niet met commentaar terwijl ik slaapdronken en naakt naar de aanpalende badkamer sloop.

Ik had geen andere kleren om aan te trekken, daarom douchte ik me niet, maar ik stak wel mijn hoofd onder de kraan.

Frisgewassen en aangekleed schudde ik Griet wakker.

‘Tijd om op te staan,’ zong ik bijna.

Ze had het er moeilijk mee en draaide zich humeurig om.

‘Ik wacht op je aan tafel.’

Ze zweeg.

Ik ging op zoek naar de keuken. De geur van gebakken spek en eieren bracht me ernaartoe. Blaize stond aan het elektrische vuur.

‘Goedemorgen,’ zei ik.

Blaize verwachtte zijn logés nog niet, want hij schrok hevig. Hij kon nog net vermijden dat hij de koffiekkan tegen de pan op het vuur sloeg.

‘U bent er al? Zet u aan, ik ben bijna klaar.’

Ik nam zijn uitnodiging aan en zette me aan de stevige houten tafel. De keuken was niet betegeld of afgezet met stucwerk zodat je de immense steenblokken van de buitenmuren kon zien, zoals in alle kamers van het kasteel. Het was er donker, twee vierkante raampjes van dertig centimeter breed lieten zonlicht door.

Ik nam de krant van het kastje naast de tafel. De voorpagina blokletterde GEIT BESMET MET GEKKEKOEIENZIEKTE. Wat kon het de consumenten schelen welke giftige goedjes ze in hun lijf opstapelden? Het raakte mijn koude kleren niet en ik las niet meer dan drie regels van het veel te lange artikel.

Blad 2 en 3 kon ik in één oogopslag als oninteressant bestempelen. Wat ik op pagina 4 las, zag er minder rooskleurig uit: BOER DOOD TERUGGEVONDEN IN RIEMST. De man in de gedempte put bleek de eigenaar van de tractor te zijn die de beerput had geleidigd terwijl de bewoners van de boerderij afwezig waren. De politie had een verdachte bestelwagen opgemerkt, maar die was ontkomen. De ongelukkige man was met een mes neergestoken en aan zijn verwondingen bezweken. Het parket van Sint-Truiden was afgestapt.

‘Spek en eieren voor meneer?’ vroeg Blaize.

‘Smijt maar op mijn bord,’ zei ik.

Ik wilde me net op het eten gooien toen me nog een titel in blokletters opviel: AGRRESSIEF GEDRAG LEIDT TOT KOELBLOEDIGE

MOORD OP VERKEERSAGENT IN HOUTHALEN. Ik moest het artikel niet lezen, want ik had het verhaal uit de eerste hand. De politie had de dader niet kunnen vatten, ze waren wel via het signalement van de achtergelaten Landrover achter de identiteit van de eigenaar gekomen. Zijn huis was onderzocht en drie vrouwen waren opgepakt: vluchtelingen uit Kosovo en illegaal in het land. Onderzoek moest nog uitwijzen waarmee de bende zich had beziggehouden, want in het huis had de politie niets bezwarends gevonden.

Vishnievsky was met een van de vier vrouwen ontsnapt.

‘Goedemorgen.’

Het was Griet.

‘Lekker geslapen?’ vroeg ik.

‘Bwah, zozo,’ zei ze.

‘Spek en eieren voor mevrouw?’ vroeg Blaize met de pan in zijn hand terwijl ze zich aan tafel zette.

Ze leek geen zin te hebben in de warme kost van de oude kamenier, maar ze bedacht zich, misschien omdat ze later op de dag de kracht nodig zou hebben om de volgende achtervolging aan te kunnen.

‘Ach, schep maar op,’ zei ze.

Blaize legde alles netjes op haar bord en zei:

‘Smakelijk.’

Ik had mijn eten nog niet aangeraakt. Griet viel uitgehongerd aan en vroeg met volle mond:

‘Waar is mevrouw De Leeuw?’

Ik schokschouderde en wachtte de reactie van Blaize af.

Blaize had niet in de gaten dat we iets van hem verwachtten. Toen hij zich omkeerde van de afwasbak en onze vragende gezichten zag, zei hij:

‘Mijn meesteres heeft een gevulde agenda. Ze laat u weten dat ze haar best zal doen om voor een goed gesternte boven jullie hoofden te zorgen.’

Hoe ze dat zou doen, liet Blaize in het midden, want zijn gezicht verried een lichte vorm van ongeloof. Ik wilde vragen of zijn bazin iets gezegd had over een langer verblijf in het kasteel, want dat bood meer veiligheid, maar ik bedacht me en zei tegen Griet:

‘Ik heb net een blik in de krant geworpen.’

‘Wat staat erin?’ vroeg ze omdat ik niets meer zei.

‘De politie heeft de neergestoken boer gevonden. En de verkeersagent die me gisteren wilde beschermen, is overleden. Ze zitten achter Vishnievsky aan.’

‘En wat gaan wij nu doen?’

‘We moeten naar de zwarte berg en “rummel” vinden.’

Rummel, god van de rommel?

‘Geloof jij die onzin van Dandelion?’ fluisterde Griet.

Het was mogelijk dat Blaize voor zijn meesteres zou opkomen. De goede man was in de voorraadkamer aan het rommelen en kon niet meeluisteren.

‘Stel eens dat die zwarte berg in Zwartberg staat en dat het niet “rummel” maar Rummen is.’

‘En wie of wat is rummen?’

‘Als ik me niet vergis ligt Rummen ergens bij Geetbets.’

‘Er zaten wellicht storingen in de lagere luchtlagen toen Dandelion haar voorspelling uitsprak,’ grapte Griet.

‘Akkoord als we eerst naar Zwartberg gaan en daarna naar Rummen?’

Griet ging akkoord. Onze weg mocht niet rechtlijnig zijn, hij moest ons doen omzwerven.

Na het ontbijt mochten we van Blaize de telefoon gebruiken. Griet belde naar haar werkgever om zich ziek te melden, ook naar haar zus om te vragen of zij haar vader enkele dagen uit de nood kon helpen. Ik belde mijn secretaresse om haar te zeggen dat ik naar de doe-het-zelfbeurs in de Grenslandhallen van Hasselt ging. Ze tuinde erin, of ze deed alsof.

Bij het uitlaten zei Blaize:

‘Jullie mogen mevrouw altijd bellen als jullie in de problemen zitten.’

‘Oké,’ zei ik, ‘daar zullen we aan denken.’

‘Bedankt voor het logement,’ zei Griet, ‘en geef mevrouw een kus van mij.’

‘Dat zal ik doen,’ zei Blaize geheimzinnig glimlachend.

Had hij een relatie met de waarzegster? Ik wenste hem in ieder geval een mooie toekomst met haar.

Toen we van het rode kasteel wegreden, begreep ik dat Blaize noch Dandelion een woord had gerept over het betalen van hun diensten als hotelkamenier en paragnost.

Ik zat aan het stuur van de Coupé en reed over de achterwegen van Borgloon naar Kortesseem. Daar zou ik doorstoten naar Diepenbeek, waarna Genk en Zwartberg geen problemen meer zouden opleveren.

Helaas waren er werken op de weg van Tongeren naar Sint-Truiden. De omleiding loodste ons door pittoreske, door God vergeten dorpjes zoals Haren en Piringen. We werden nergens opgewacht en we liepen godzijdank niet in een hinderlaag.

‘Stop,’ riep Griet op een gegeven moment.

Ik wist niet wat er aan de hand was, maar ik volgde haar bevel als een gehoorzame soldaat op. Toen de auto stilstond en ik rond me keek, begreep ik dat ze van het uitzicht op het landschap wilde genieten.

We stapten uit en tuurden zwijgend over de omgeving. Een dorpje lag op de helling van een heuvel, de kerktoren prikte als een naald in de hemelkoepel. In het dal zag ik de rokende schoorsteen van een fabriek en ik vroeg me af welk product er werd vervaardigd. Was het een brouwerij die van vader op zoon was doorgegeven? Wellicht steunden de bewoners van de streek de brouwerij door overmatig biergebruik als volkssport nummer een uit te roepen.

Wolken lagen als een deken over de wereldbol en de zon steeg op in de vrije band net boven de horizon. Het landschap van kale

velden en boomgaarden was mooi en de vele struiken boden genoeg dekking om achtervolgers te misleiden. Ik waande me op de top van de wereld, de ochtend had goud in de mond.

‘Hier zou ik willen wonen,’ zei Griet.

Ik ging zwijgend akkoord.

‘Het is nooit exact zoals je het wilt,’ merkte ze op.

Ik begreep wat ze bedoelde. We hadden alles en toch wilden we het anders, mooier en gemakkelijker.

‘Als ik mijn probleem met Vishnievsky en zijn baas heb opgelost, kom ik terug naar hier,’ zei ik.

Griet had geen reden om met mij mee te vluchten, ze kon achterblijven als zij dat wilde. Maar op een bepaalde manier voelden we aan dat ons samenzijn zin had en dat we er de vruchten van zouden plukken.

‘Dan mag jij rijden, want ik zou deze plek nooit van mijn leven nog terugvinden,’ zei ze.

Ik glimlachte naar haar en zij deed dat feilloos na. Het was een moment waarop ik haar harde kant zomaar vergat.

‘Kom, laten we verder gaan,’ stelde ik voor.

Even later bereden we een weg die niet veel breder was dan een auto. Aan het einde ervan lag een splitsing. Welke kant moesten we op? Een dobbelsteen zou ons zes mogelijkheden hebben gegeven: links, rechts, rechtdoor, terug, omhoog en omlaag. Met een muntstuk konden we vooruit of achteruit. Mijn keuze viel op de onvoorspelbaarheid van Griet en ik zei:

‘Jij mag kiezen.’

‘Ik zal mijn ogen sluiten, mezelf in rondjes draaien en stil blijven staan. Dan zal ik mijn ogen openen en in de kijkrichting zullen we onze weg vervolgen, akkoord?’

‘In orde,’ zei ik.

Ik wilde haar spelletje meespelen en stapte uit. Er was geen verkeersdrukke en ik liet de motor stationair draaien. Griet ging op het kruispunt staan en draaide zich op een bevallige manier rond haar as.

Het kan Gods wil zijn geweest, maar iemand wilde ons daar hebben waar we vandaan kwamen, want Griet bleef uiteindelijk met haar gezicht naar de auto gericht stilstaan.

‘Terug?’ vroeg ze.

‘Terug naar het dorpje, hoe heette het ook alweer?’

Mijn denkvermogen rammelde als de oude fiets die ik bij Griet had achtergelaten.

‘Overrepen, of zoiets,’ zei ze.

Ze vond er geen graten in en was akkoord.

Ik keerde de Coupé en bedacht dat er nog geen enkele auto of andere verkeersgebruiker voorbij was gekomen.

Het toeval wilde dat we niet daar uitkwamen waar we vandaan waren gekomen. Ik had me blijkbaar aan een tweesprong vergist en plots verwelkomde een bord aan de rand van de weg ons in ZAMMELEN.

Het was nog vroeg, maar sommige dorpsbewoners waren al op pad. Een boer had zijn tractor naar buiten gereden en verkoos het aangename uitzicht over zijn velden boven dat van het enge dorpsgezicht. Een wandelende oude vrouw bekeek onze auto argwanend, alsof ze dacht dat we een stel deur-aan-deurverkopers waren die hun stofzuigers niet aan de straatstenen kwijtraakten.

De huizen waren heel verschillend, modern tussen ouderwets, verlaten tussen bewoond, groot en klein, rood en schuin. Her en der stond een gemetseld Mariakapelletje voor devote mensen.

De betonnen hoofdbaan bleef tijdens onze doortocht autoloos. De weg was modderig en ik vroeg me af of een karavaan legervoertuigen voorbij was getrokken.

Een gebulder van motoren zwol vanuit de verte aan. De rust werd abrupt verbroken door twee achter elkaar rijdende vrachtwagens met reusachtige opleggers die over de oneffen baan kwamen aangerold, leeg en denderend op hun stugge vering.

Beraamden mijn achtervolgers de zoveelste aanval? Hoe hadden ze me zo snel gevonden in dit door God verlaten gebied? Moest ik me overgeven? Of moest ik me ontpoppen tot durfal op

reis naar de andere kant van de wereld waar mijn goede-ik als een opgejaagde reebok sidderend van schrik op de genadeslag wachtte, niet wetend dat de uitweg in de tegenovergestelde richting van het gevaar lag?

De voorste vrachtwagen reed voorbij. De tweede week naar het midden van de weg uit en gaf de indruk ons te willen rammen. Vluchten kon niet meer.

‘Hé, wat is die rekel van plan?’ vroeg Griet.

Ik draaide de Coupé een aardeweg in. Na dertig meter begreep ik dat de ondergrond te oneffen voor de sportauto was.

‘Als ik “go” roep, stap je uit en ren je voor je leven,’ riep ik.

In mijn binnenspiegel zag ik de truck stoppen en een man uit de cabine stappen. Nu de achtervolger voor het benenwerk had gekozen, konden we het misschien nog halen. Het was beter de wegen te vermijden en ons in de natuur te verbergen, want daar hadden we helemaal geen vervoermiddel nodig, enkel ons goed verstand.

Ik stond op het punt een sein te geven toen Griet riep:

‘Draai hier rechtsaf, dat is een verharde weg.’

In de spiegel zag ik nog net hoe de man naar de voordeur van een huis liep. Ik vroeg me af of ik te snel van stapel was gelopen.

Met enkele vlotte stuurbewegingen kreeg ik de auto als een volleerde rallyrijder terug op de openbare weg. Ik stoof de asfaltweg af, baseerde me op mijn ongelooflijk oriënteringsvermogen en kwam uit op de grote baan tussen Tongeren en Sint-Truiden.

Ik had genoeg van de Haspengouwse achterwegen en was blij met de pijlrechte weg naar Sint-Truiden. Het was de verkeerde richting, maar ik legde me bij de zoveelste omzwerving neer en volgde de roep van het avontuur gedwee.

In Sint-Truiden reed ik niet naar Hasselt om van daaruit naar Genk en Zwartberg te rijden. Ik verkoos een omweg via Herk-de-Stad te maken omdat voor één keer me niets dwong van richting te veranderen. In Lummen reden we de autosnelweg op. Van Griet mocht ik niet te hard rijden.

Op een groot wit bord stond ZOLDER-TERLAEMEN 1600 M. Driehonderd meter verder reden we een bord met een tekening van een Formule 1-raceauto erop voorbij. De omloop van Terlaemen lag vlakbij.

‘Als we hier eens afsloegen,’ stelde ik voor.

‘Jij bent de chauffeur,’ zei Griet.

Zonder te aarzelen reed ik de afrit op, sloeg rechtsaf en volgde de baan voorbij het kasteel en de vijvers, waarna ik rechts afsloeg en het parkeerterrein opreed. We besloten verder te rijden naar het tweede parkeerterrein en parkeerden de auto dicht bij de ingang van het circuit.

‘Laten we eens kijken wat hier te beleven valt,’ zei ik, ‘ondertussen raken onze achtervolgers het spoor bijster.’

We stapten uit.

Het was al halfweg de ochtend. Ergens in de verte weerklonk harde muziek.

‘Zin om de sacramentsberg te beklimmen?’ vroeg ik.

‘Waar ligt die?’

‘In het bos hierachter.’

‘Oké,’ zei Griet.

Ik had de devote plek al verscheidene keren bezocht en het was elke keer een moment van bezinning geweest. Ik hoopte dat het bezoek samen met Griet ook godvruchtig zou zijn.

Toen we voor de kapel stonden, zei ze:

‘Mensen zijn toch rare wezens hé?’

‘Inderdaad, voor alles en nog wat richten ze een kapel op.’

Boven de gesloten deur was een opschrift in steen gebeiteld: IN HET JAAR 1317 DEN 1EN AUGUSTUS, VIEL HIER EENE KUDDE SCHAPEN NEDER, VOOR HET ALLERHEILIGE SACRAMENT. TER EEUWIGE GEDACHTENIS VAN DIT WONDER, WERD DEZE KAPEL IN 1854 OPGERICHT EN IN 1904 HERSTELD.

‘Een kudde schapen, wat een oudewijvenpraat.’

‘Je kunt wel wat respect tonen voor de mensen die er een steun aan hebben,’ zei ik.

‘Straks valt er een ijsblok uit het toilet van een lijnvliegtuig pal op ons hoofd,’ zei Griet.

‘Nog een goed voorbeeld van hoe fabeltjes hardnekkig de ronde blijven doen.’

‘Laten we gaan, deze plek geeft me de kriebels.’

Griet keek naar de grond als een goed opgevoede Arabische vrouw die haar plaats in de wereld kende, namelijk achter de man.

‘Ik geef toe dat deze plek niet het verhoopte effect op mij heeft.’

Er was geen mens in de omtrek te bespeuren, ook de camping zag er verlaten uit. Ik begreep dat het terrein was ontruimd, enkel de her en der verspreide stopcontacten stonden er nog.

We wandelden naar de ingang van het circuit. Toen we over het parkeerterrein liepen, kreeg een aantal bouwvakkers ons in de gaten. Hun gefluit was uiteraard niet voor mij bedoeld maar voor de vrouw in mijn gezelschap.

‘Doorwerken kinkels,’ riep Griet naar de mannen.

‘Zal ik je leren hoe dat moet?’ vroeg een van hen.

Griet wist wat hij haar graag zou leren. Ze kon de geile arbeiders aan, want ze was ook niet op haar mondje gevallen.

‘Sodemieter op of ik stuur mijn vriend.’

‘Je moet er mij niet bij betrekken,’ zei ik tegen Griet.

‘Dat kiekeken kan ik wel de baas,’ zei de jongeman.

Ik stoorde me niet aan zijn commentaar en we liepen verder. Eenmaal om de hoek waren we van de lastposten verlost.

De spoorboom stond omhoog waardoor het mogelijk was het circuit op te rijden. Nieuwsgierigheid dreef me voort, want gemotoriseerde sporten lagen me wel.

‘Grek, weet jij hoe een motor in elkaar zit?’

Haar vraag verraste me. Wat snelheid betreft moet de auto onderdoen voor een vliegtuig, maar de werking van een automotor is veel ingewikkelder dan die van een straalmotor.

‘Niet alles, maar het principe is me bekend,’ zei ik.

‘Ik weet er niets van.’

‘Toch zou je daar een idee van moeten hebben,’ zei ik, ‘zo weet je beter wat er fout kan gaan.’

‘Denk je?’

‘Zeker weten, hetzelfde geldt voor de mens. Als je weet hoe je in elkaar zit, begrijp je andere mensen beter.’

‘Misschien,’ zei Griet niet erg overtuigd.

Ik wilde net uitleggen hoe de op- en neergaande beweging van de zuigers via de krukas werd omgezet in een draaiende beweging, toen plots een zilverkleurige volumewagen met getinte ruiten het parkeerterrein achter ons opreed. Ik trok Griet mee, maar ze protesteerde:

‘Hé lomperd, wat bezielt je?’

‘Dat busje voorspelt niet veel goeds,’ zei ik, ‘en noem me geen lomperd meer.’

‘Jij je zin,’ zei ze gelaten.

Samen haastten we ons naar de betonnen rand van het circuit en verscholen ons erachter. Het idee van de Coupé op het andere parkeerterrein achter te laten, pakte niet zo goed uit.

De verchromde volumewagen accelereerde hevig en kwam naar de oprit gereden. Hij blonk langs alle kanten en weerspiegelde zijn eigen omgeving.

‘Shit, die schoften hebben ons gezien. Rennen,’ riep ik.

Ik voelde me als opgejaagd wild en slalomde vierklauwens tussen de olievlekken door naar de pits. Griet rende mee, ze wist

onderhand wanneer ze moest gehoorzamen. Niemand hield ons tegen.

Een rood-wit-blauwe Viper met ronkende motor en opengeslagen portieren stond ons op te wachten. Er was geen testrijder te bespeuren, wel een monteur die met een moersleutel de garage in liep. Ik vroeg me af of de vierwieler als vluchtauto kon dienen. Het zou regelrechte diefstal zijn, maar misschien kon ik hem na gebruik ergens onbeschadigd achterlaten.

‘Wacht op mij verdomme,’ hoorde ik Griet achter mij roepen.

Ik wachtte niet en rende naar de raceauto. Op de flank van de grommende auto kleefden reclamestickers van een bekend biermerk, een tabaksmerk en een oliemark, maar het merkwaardigste was het gele cijfer 0.

Ik sprong in de kuipzetel. Ik hoopte dat de monteur genoeg benzine in de tank had gegoten, want het zou niet de eerste keer zijn dat ze dat vergaten. Even vreesde ik dat er een defect aan de auto was, maar de motor draaide als een klok. Gelukkig was het geen supermoderne, eenpersoons racebolide, want anders had Griet niet mee gekund.

Terwijl ik op haar wachtte, bekeek ik het interieur van de auto. Hij had een moderne rallypook voor zes versnellingen en in de beenruimte waren de vertrouwde gas-, koppeling- en rempedaal aanwezig.

Griet sprong in de auto en sloeg het portier dicht.

‘Klaar?’ vroeg ik.

Ze knikte omdat ze nog nahijgde van de inspanning.

Ik keek over mijn schouder en begreep dat de volumewagen ons nog niet op de hielen zat. Ik zette de pook in eerste versnelling en met een schok sprong de Viper voorwaarts. Ik prees me gelukkig met de lesauto, want ik had de motor van een echte racemachine bij het wegrijden gegarandeerd geblokkeerd.

Ik concentreerde me op de weg voor mij en rondde de 1ste Linkse, de Sterrenwacht en de Kanaalbocht zonder problemen. In mijn binnenspiegel zag ik de blinkende volumewagen gestaag

naderen, maar ik was er zeker van dat ik op het rechte stuk naar de Chicane onze voorsprong kon opbouwen.

‘Hou je vast,’ riep ik naar Griet.

‘Voorzichtig,’ hoorde ik haar zeggen, ‘die beunhazen volgen.’

Beunhazen? Wat een woord.

Ik racete voorbij de Bianchi-bocht en nam de Chicane als een volleerde F1-coureur, vervolgens scheurde ik over de Q8-brug naar de tweede chicane die na het ongeval van Gilles Villeneuve werd aangelegd. Ik volgde de scherpe Terlaemenbocht naar rechts, doorsneed de Bolderbergbocht en koos in de Jochen Rindt-bocht voor de afslag naar de pits. Daarmee liet ik de Jacky Ickx-bocht net voor de finish links liggen.

Normaal moest ik bij de aanloop naar de pits overschakelen op een gezapig tempo, maar de volumewagen die zijn achterstand weer goed wilde maken, dwong me tot drastische maatregelen.

‘Pas toch op man,’ waarschuwde Griet me.

Ik dacht dat ik de raceauto onder controle had, maar de Viper brak uit in de haakse, naamloze bocht naar de spoorboom die gelukkig nog omhoog stond. Ik stuurde het ding met een gecontroleerde zigzagbeweging terug in de goede richting, weliswaar niet zonder de vuilnisbak aan de muur tot recycleerbaar plastic te versplinteren.

Griet had moeite om in haar zetel te blijven zitten omdat ze haar vijfpuntsgordel niet had omgedaan. Ik had mijn stuur om me aan vast te klampen.

‘Daar gaan we,’ riep ik, want ik wilde mijn imago van hardrijder hooghouden.

Met het verstand op nul stuurde ik de Viper naar de uitgang van het circuit waar een bord me SEE YOU IN ZOLDER toewenste. We stormden het parkeerterrein op waar de auto van Griet stond, raceten door de vervelende bocht naar links waar het asfalt naar betere tijden snakte, doken in de scherpe bocht naar rechts en stoven onder de brug door. Twee diepe goten in het wegdek deden ons in onze zetel schudden. Ik had liever vering in de zetels gehad.

De rit ging verder naar rechts, naar de grote baan. Even later stuurde ik de Viper weer naar links, naar de autosnelweg waar ik hoopte de sinistere volumewagen af te kunnen schudden.

‘De schurken zijn achterop geraakt,’ zei Griet.

Ik vermoedde dat de raceauto geen nummerplaat droeg. Dat kon ons de das om doen als er onverwacht politie opdook.

‘Shit.’

Te laat merkte ik dat ik voor de brug rechts had moeten afslaan. Ik reed erover en nam de oprit naar Hasselt, terug naar het klaverblad van Lummen. Het zweet brak me uit, ook omdat de warmte van de motor naar achteren straalde. Ik voelde me als een brood in een bakoven en snakte naar iets om te drinken.

‘Kun je de ventilator eens aanzetten?’ vroeg ik.

Griet begon aan het dashboard te frunniken. Ik bad dat ze geen belangrijk knopje overhaalde dat het motorcompartiment tot zwijgen zou brengen.

‘Er is geen ventilatie,’ begon ze, ‘maar wacht eens.’

In de beenruimte lagen buizen waaruit koele lucht naar binnen werd geblazen. Ze boog één ervan naar mijn gezicht en de frisse luchtstroom deed goed. Ze boog de andere buis naar haar hoofd en haar haren wapperden in de wind.

Ik durfde de scherpe bochten in het klaverblad niet te nemen en stuurde de auto rechtdoor in de richting van Antwerpen. De volumewagen was in de verste verten niet meer te zien.

We naderden de afrit voor BERINGEN.

‘Sla hier af,’ riep Griet.

Ze zag met lede ogen aan hoe ik de afrit voorbijreed en wilde vermoedelijk net een schuttingwoord uitroepen toen ik zei:

‘Ik neem de volgende afrit. Als onze achtervolgers ons blijven schaduwen, denken zij wellicht dat we de eerste afslag hebben genomen.’

Onverwacht ging ze akkoord.

Niet veel later reden we de afrit naar LEOPOLDSBURG op. Ter hoogte van BERINGEN-MIJN moesten we stoppen om een

voorrangsweg op te rijden. Het was er druk en het duurde even voordat we een gaatje zagen.

Toen we eenmaal in de sliert auto's mee door het landschap gleden, werden we opgeschrikt door een achterligger die een tik uitdeelde. Ik vloekte toen ik in de binnenspiegel de volumewagen van onze achtervolgers herkende.

Ik slaagde erin de Viper onder controle te houden. Toen we Leopoldsburg binnenreden, hielp mijn rijvaardigheid me zondagsrijders te ontwijken en tegelijkertijd de volumewagen voor te blijven. Af en toe hoorde ik Griet gillen. Ik kon absoluut niet zeggen of het uit angst was of omdat ze het leuk vond.

We scheurden ongehinderd over de spoorweg, maar aan de volgende bocht naar links blokkeerde een vrachtwagen volgeladen met gele bierbakken alsnog onze weg.

'Stop verdomme,' riep Griet.

Ik sloeg haar woorden in de wind en stuurde de raceauto over het trottoir naar de grote rotonde. Met piepende banden stootte ik door tot aan het kruispunt naar Mol.

Net op tijd merkte ik dat de verkeerstoestand er veranderd was. Het grote plein met de leeuw diende als parkeerterrein en was enkel bereikbaar via een verkeersdrempel. De raceauto raakte de grond, maar hij hield het. Zonder snelheid te minderen schuurde ik over de drempel en reed naar het volgende kruispunt.

Ik zag te laat dat een auto die naar rechts wilde voorrang verleende aan een andere. Mijn remmen werkten prima, maar onze snelheid was te groot.

'Kijk uit je doppen,' riep Griet.

Ik trok de handrem op en de Viper kwam slippend tot stilstand.

'O nee,' hoorde ik haar roepen nog voor ik het zelf zag.

Een politieauto en twee combi's met loeiende sirenes en blauwwitte zwaailichten kwamen aangestormd. Ze stopten en versperden ons de weg. Ik voelde me een bankovervalver op de vlucht die gedwongen werd andere uitwegen te zoeken. Een ervan

was rechtsomkeer maken, maar misschien zat de volumewagen ons nog achterna.

Een snelle blik in de goede richting leerde me dat hij er niet was. Ik keerde de auto in een oneindig lijkende slip en reed terug naar het parkeerterrein. Opnieuw vormden de verkeersheuvels geen drempels, maar het manoeuvre deed de raceauto geen goed aan de schrapende geluiden te horen.

Voor de gelegenheid stooft ik de volgende rotonde op met de wijzer van de klok mee en sloeg linksaf in de hoop dat de politie daar geen versperring had opgesteld. Achter de bocht ving ik een glimp op van een belachelijk bord langs de weg: RADAR CONTROLE. Voor ons lag de betonnen baan naar Hechtel open.

‘Geef van katoen, geweldenaar,’ riep Griet.

Ze had haar zelfzekerheid teruggevonden.

Een sirene achter ons voorspelde de komst van een supersnelle politieauto. Binnen de kortste keren zat hij achter ons en deelde een tik aan de achterkant van de raceauto uit. Ik verloor de controle over het stuur en de Viper belandde naast de weg in een greppel. Griet gilte.

De politieauto reed voorbij en kwam dwars op de weg tot stilstand. Een seconde later parkeerde de volumewagen zich met piepende banden naast de politieauto. Twee mannen in ‘t zwart sprongen eruit en richtten hun machinegeweren. Ik verwachtte elk moment de kogels rond mijn oren te horen fluiten en bukte me terwijl Griet in de beenruimte van de passagiersstoel verdween.

Het knalde en mijn ijdele hoop gebood me te denken dat de politieagenten ons in de strijd tegen onze zogenaamde vrienden kwamen helpen. Er sloegen echter geen kogels op de Viper in. Toen ik even boven het dashboard uit durfde te piepen, begreep ik dat de mannen in ‘t zwart de politieauto hadden doorzeefd.

Ik wilde voor mijn leven rennen maar bedacht me omdat ik te voet geen bescherming tegen de kogels had. Ik koos voor een andere mogelijkheid: de auto starten en wegscheuren.

‘Wat doe je,’ riep Griet die verwonderd was dat ik een poging waagde om te vluchten.

De hele confrontatie had slechts enkele seconden geduurd. De Viper startte probleemloos en de greppel was niet diep genoeg om een obstakel te zijn. Ik reed terug naar het centrum omdat de mannen in ‘t zwart in de weg stonden. Ik had geen tijd om te kijken wat ze deden maar kon me goed voorstellen dat ze zich omdraaiden bij het horen van de raceauto en hun geweren in de aanslag hielden. Griet bleef in de beenruimte zitten en vroeg:

‘Ben je verdomme gek geworden?’

‘Nee, ik probeer door het oog van de naald te kruipen.’

Er weerklonk geen geratel van machinegeweren. In de achteruitkijkspiegel zag ik een man in ‘t zwart door zijn knieën zakken.

Ik schrok me een aap toen de combi’s, die eerder onze weg hadden versperd, ons tegemoet kwamen en ons voorbij scheurden. Wat was er aan de hand? Ik zag het verhaal al in de krant van morgen staan: BLOEDBAD BIJ SCHIETPARTIJ TUSSEN POLITIE EN STAATSVeiligheid. Restte alleen nog de vraag hoeveel doden er moesten vallen om een uit de hand gelopen schermutseling tussen ordediensten een bloedbad te kunnen noemen.

‘We moeten deze auto kwijtraken,’ zei ik.

‘Het wordt me hier ook te heet onder de voeten.’

En dan te bedenken dat we geen misdrijf hadden gepleegd. Of was ‘op de vlucht slaan’ al genoeg bewijs voor schuld?

Drie rode lampjes begonnen te knipperen. Mijn blik viel op de temperatuurmeter waarvan de wijzer in het rood stond. Wellicht was er onderin de auto een leiding gebroken door de onzachte aanrakingen met het wegdek ter hoogte van de verkeersdrempels.

Aan de rotonde wilde ik dezelfde truc als eerder uithalen, maar een auto maakte het onmogelijk links af te slaan. Toen ik rechts de rotonde opreed, begreep ik dat de weg enkel eenrichtingsverkeer toeliet. Ik besloot rechtdoor te rijden, terug naar de spoorweg. De motor stotterde en het was hoogtijd dat we het hem achterlieten.

‘Zet de auto aan de kant, we gaan er te voet vandoor,’ zei Griet. Gelukkig had ze iets van haar vroegere doorzettingsvermogen teruggevonden.

‘Waar?’

Toevallig kwamen we op de dwarse weg uit net voor het station van Leopoldsborg. Zonder noemenswaardig vertoon parkeerde ik de Viper op het parkeerterrein van het station.

Ik stapte uit, sloeg het portier dicht en spurte Griet achterna die haar heil al in het drukke centrum zocht. We renden over de parallelle weg in de richting waarvan we waren gekomen.

Tweehonderd meter verder sloegen we linksaf en schakelden over van hollen naar wandelen. Aan de overkant van de straat zag ik een opzienbarend reclamebord boven de deur van een kleine winkel hangen: ANTIKWARIAAT. Ik zou het woord met qu spellen en vond het jammer dat ik niet even kon binnenwippen.

Eenmaal om de hoek trok het gele uithangbord van een restaurant mijn aandacht: KOMETEN. Kom eten. Goed gevonden, dacht ik, maar ik zag geen verband met de hemellichamen.

‘Laten we ons hier verschuilen,’ stelde ik voor, ‘om op adem te komen.’

‘Oké lieverd,’ hoorde ik Griet hijgend zeggen.

Lieverd? Het was eens wat anders dan ‘geweldenaar’.

Ik duwde de deur ruw open en had al onmiddellijk spijt van mijn inval. Griet botste achter me op en duwde mij nog wat verder in het hol van de leeuw. Een tiental allochtonen in Aziatische klederdracht en met lange baarden keken me gemelijk aan, alsof we hun geheime vergadering hadden onderbroken. Ze speelden bordspelen.

‘Kunnen wij iets drinken?’ vroeg ik beleefd aan de lijvige bediende in T-shirt en jeans.

De man had een kaalgeschoren kin en zijn oogjes stonden vriendelijk. In perfect Nederlands zei hij:

‘Bier kun je hier niet krijgen, wel thee, frisdrank en water.’

De andere mannen leken zich neer te leggen bij de beslissing van de baas om ons gastvrij te ontvangen. Ze babbelden in hun geheimtaaltje verder.

‘Een thee,’ zei ik.

‘Voor mij een watertje alstublieft,’ zei Griet.

We zetten ons aan een tafeltje achterin met de mannen aan het raam als afscherming van de buitenwereld, mocht iemand ons nog steeds op de hielen zitten.

‘Kun jij nog bijhouden wat er gebeurt?’ vroeg Griet die probeerde haar halflange haar weer in orde te brengen.

‘Ik ben de draad kwijt.’

‘Zouden we ons niet beter bij de politie melden en uitleggen dat we onschuldig zijn?’

‘Ik denk dat we beter uit elkaar gaan, want jij hebt er niets mee te maken.’

‘Ik heb me geen moment onveilig gevoeld bij jou in de Viper.’

‘Dat hoor ik graag.’

Er viel een stilte, maar dat wil niet zeggen dat er geen kabaal in het restaurant was. Een discussie kwam op haar hoogtepunt en twee mannen dreigden in een gevecht verwickeld te raken.

‘Hier is het ook niet zo veilig,’ begreep ik.

De bediende bracht de hete thee en de karaf en vroeg:

‘Willen jullie ook iets eten?’

Ik keek op mijn horloge – dat gaf kwart voor twaalf aan – en liet mijn blik naar Griet gaan. Mijn fronsende wenkbrauwen maakten duidelijk dat ik haar mening over het eten wilde horen.

‘Als jij honger hebt mag je iets eten, ik neem misschien een slaatje of zoiets,’ zei ze.

Met een hoofdknik liet de bediende ons weten dat hij daar wel voor kon zorgen. Demonstratief toonde hij mij de menukaart. Hij had er een in het Nederlands, maar de namen van de gerechten kwamen me onbekend voor.

‘Voor mij de dagschotel,’ zei ik.

Ik ga niet graag op restaurant en maak het me altijd gemakkelijk door dát te vragen wat mijn tafelgenoten bestellen.

‘Prima,’ zei de bediende.

Hij verdween door de deuropening naar de keuken.

‘Denk je dat het toilet hier netjes is?’ vroeg Griet.

Voor mannen is er weinig risico bij onhygiënische toestanden, maar voor dames kunnen toiletten struikelblokken zijn.

‘Ik zou het in ieder geval proberen, want je weet niet wanneer we nog in de gelegenheid komen.’

‘Je hebt gelijk,’ zei ze, ‘ik mag in deze omstandigheden niet zo kieskeurig zijn.’

Griet stond op en liep naar de deur van de TOILETTEN. Ze merkte het niet, maar het viel me op dat de mannen haar nakeken. Mochten er geen vrouwen komen? Gelukkig droeg ze geen sexy kledij.

Niemand achtervolgde haar, integendeel, zeven mannen verlieten het restaurant en binnen de kortste keren waren de drie overblijvende mannen weer volop aan het babbelen of gingen verder met triktrakken.

Toevallig lag de menukaart met de achterkant naar boven gedraaid en ik las: BEZOEK DE MOSKEE VAN ZWARTBERG. Zwartberg? Helaas stond er geen adres bij, maar dat was te begrijpen als een katholieke kerk ook zonder adres kan.

Een lumineus idee ontsprong mijn brein: stel nu eens dat oom Freek zich bekeerd heeft tot de islam? Ik had begrepen dat hij zich bij een vereniging had aangesloten die beweerde de Ark des Verbonds teruggevonden te hebben. Was oom Freek een moslim?

Het restaurant had een religieuze uitstraling. De muren waren met allerlei ingewikkelde figuurtjes beschilderd en de pilaren deden me denken aan een kleine versie van een moskee. Een andere hersenkronkel bracht me bij de gebeurtenis van het millennium.

Net op de verjaardag van mijn vriendin Katte was er een aanslag gepleegd op het WTC in New York. Ik was toen in mijn

bedrijf met bureauwerk bezig en mijn secretaresse vroeg of ik het nieuws op tv al had gezien. Ik viel uit de lucht, maar dat hadden de vliegtuigen beter gedaan. Mijn boekhouder had op zijn computer een beeldscherm van CNN geopend en we waren live getuige geweest van de lugubere aanslag. De eerste impact was al voorbij en terwijl de camera's op de brandende toren van het WTC gericht stonden, gebeurde het onwaarschijnlijke: een tweede vliegtuig kwam vanuit het niets, zwenkte bruusk en boorde zich in de tweede toren. Het was de eerste keer in mijn leven dat ik mijn eigen ogen niet geloofde. Niemand begreep wat er was gebeurd. Van werken was nadien niet veel meer in huis gekomen.

Geschater rukte me uit mijn gepeins. De mannen in de hoek deden me aan norse Arabieren denken die mij wellicht als slachtoffer van hun volgende terreurdaad aanzagen. De bediende en Griet kwamen tegelijk bij mijn tafel aan.

‘Smakelijk,’ zei de bediende.

We vielen aan en lieten het ons smaken.

‘Mag ik iets van jou proeven?’ vroeg Griet.

‘Jij mag alles lieverd.’

Ik stak mijn vork in een stuk vlees dat naar lamsvlees smaakte, om ze vervolgens naar haar mond te bewegen.

‘Lieverd?’ vroeg ze.

‘Zo noem jij mij toch ook? Onder meer.’

Ze lachte en hapte en smakte, want ik had haar een stevige brok gegund. Het was geen proeven meer, het was schrokken.

Ik voelde me in mijn nopjes met mijn gezelschap. Ik hoop altijd dat ik een deel van de ander kan worden, maar dat lukt nooit als de ander geen moeite doet om een deel van mij te worden. Als Griet me in slechte tijden bij wilde staan, wilde ze dat misschien ook in betere tijden doen.

Ik durfde het haar nog niet te vragen en at mijn bord als een brave jongen leeg. Ik wilde niet dat de restauranthouder dacht dat ik het niet lekker had gevonden. Ik moest altijd behagen, soms zat me die karaktertrek redelijk dwars.

Griet had de sla laten liggen.

‘Geen honger meer?’ vroeg ik.

‘Ik ben geen grote eter.’

‘Dat dacht ik wel met die slanke lijn van jou.’

‘Ik slank? Je bent gek. Heb je me al eens goed bekeken?’

‘Natuurlijk, volslank ben je.’

‘Plaatselijk mollig zul je bedoelen.’

Ze glimlachte en haar witte tanden schitterden in het gedempte licht van een wandlampje. Ik wist even niet waar ik moest kijken. Naar haar ogen, haar neus of haar mond.

‘En nu?’

Door haar nuchtere vraag stond ik meteen weer met beide benen op de grond.

‘O ja,’ zei ik, ‘we moeten hier ongezien wegraken.’

‘Zonder auto komen we niet ver,’ wist Griet, ‘ik wed dat de politie ondertussen alle wegen heeft afgesloten.’

‘Ik zal betalen,’ zei ik om toch ergens een begin te maken.

Ik wenkte de bediende die in de keuken met een jong ding aan het flirten was. Het duurde even voor het meisje mij in de gaten kreeg. Ze duwde de stevige bediende van zich af en commandeerde hem iets.

De bediende was in een wip bij mijn tafel en deed alsof ik hem niet betrapt had. Mijn glimlach was duidelijk genoeg. Oosterse mannen voelen blijkbaar de zinding in hun lendenen net zoals Westerse mannen, maar ze willen dat niet in de openbaarheid brengen. Achter gesloten deuren is nog veel meer aan de hand.

‘Heeft het gesmaakt?’ vroeg hij.

Ik kon me niet voorstellen dat sommige mensen ‘nee’ antwoordden en zei:

‘Het was lekker.’

Griet knikte.

We wisselden geld en ik vroeg de bediende:

‘Is hier dichtbij een bos waar we kunnen wandelen?’

De bediende glimlachte en begreep dat ik een stil plekje zocht om de vrouw tegenover mij te versieren, net zoals hij in de keuken met dat jonge ding van plan was.

‘O ja, als je de betonnen baan naar links neemt en die tot aan het kerkhof volgt, kom je aan een bos uit. Wees voorzichtig, want er ligt een militair domein waar je gemakkelijk kunt verdwalen.’

Ik voelde me op militaire terreinen in mijn nopjes, maar dat zei ik de goede man niet.

‘Oké, dank u wel.’

Ik liep met Griet achter me aan naar de buitendeur. De drie mannen aan het raam achtten mij geen blik waardig, want Griet eiste heel hun aandacht op. Ze kon het niet laten om op hun verlekkerde blikken gepast te reageren en zei:

‘Ga naar huis en geef jullie vrouw een goede beurt.’

Het was duidelijk dat ze beter niet de draak stak met de onpure types, want een van de drie maakte aanstalten om op te staan. Gelukkig hield de andere man hem bij zijn arm vast en ging hij weer zitten. Zijn gezicht stond op onweer en hij brabbelde iets onverstaanbaars.

‘Laat die commentaar nu eens,’ zei ik terwijl ik behoedzaam naar buiten stapte en de straat rechts van mij inkeek.

‘Die hansworsten verstaan toch geen Nederlands,’ zei Griet.

Gelukkig was de deur van het restaurant al dichtgevallen. Rechts stond geen barricade van de politie. Ook links was de kust veilig. We moesten naar links, over het kruispunt, want daar zag ik bomen boven de huizen uitsteken.

‘Mannen, ze zijn allemaal hetzelfde,’ hoorde ik Griet tegen zichzelf zeggen.

Ik reageerde niet omdat mannen en vrouwen maar al te goed weten hoe ze zelf in elkaar steken. De sekseverschillen zorgen in het beste geval voor een mix van vrouwelijke hitte gearneerd met nattigheid plus mannelijke agressiviteit overgoten met tederheid.

Om niet op te vallen besloot ik te slenteren met Griet dicht naast me en een arm over haar schouders.

‘We doen alsof we een verliefd koppeltje zijn,’ zei ik, ‘dan krijgen de bewoners geen argwaan.’

‘Profiteer er niet te veel van hé,’ zei ze stoer.

Ik wist wel beter. Onderhuids voelde ik haar reactie op mijn omarming heel goed aan.

Het kerkhof kwam in zicht. In de verte hoorde ik nog steeds sirenes van politieauto’s, maar ze leken veeleer van ons weg te bewegen dan naar ons toe te komen.

‘Ik hoop dat ze achter de echte slechteriken aanzitten,’ zei ik.

Enkele guitige jongens speelden met de bal en gingen voor ons uit de weg. Ze lieten niet na ons gade te slaan, misschien om te weten hoe het moest om later met een meisje door de straten te wandelen.

Griet keek diep in mijn ogen waardoor ik zin kreeg om haar een stevige tongzoen te geven. Dat liet ik echter voor een andere keer omdat een periode van onthouding de hartstocht tot enorme proporties kon opvoeren. Het was ook voor Griet klaar en duidelijk dat het niet de gepaste plaats en het juiste moment daarvoor was.

Terwijl we door de dreef liepen – nog steeds in elkaar gestrengeld – probeerde Griet met halfgeopende mond de hitte binnenin te koelen. Ik hoopte dat ze op de buiten voor de ogen van God haar wellust zou openbaren, maar dat gebeurde niet.

‘We zijn bijna aan het bos,’ zei ze, een einde makend aan het supermoment.

Het bord aan de ingang van het kerkhof trok mijn aandacht van Griet weg: EREPERK VOOR DE GEFUSILLEERDEN. Het maakte me nieuwsgierig en ik trok haar met me mee.

‘Hé, wat doe je? Ben je helemaal gek geworden?’

‘De politie zal ons hier niet zoeken,’ zei ik, ‘kom.’

Ze sribbelde niet tegen, maar te oordelen aan haar smeulende blik stond het idee haar helemaal niet aan.

Ik liet haar arm los en liep het kerkhof op terwijl de zon achter een enorme wolkenpartij verdween. Ik zag er geen slecht voortekenen in, maar misschien had ik dat beter wel gedaan.

‘Wat wil je hier vinden?’ vroeg Griet.

Ik had die vraag verwacht, helaas had ik geen plan. We moesten naar Zwartberg, maar hoe? Ik kon geen antwoord bedenken.

‘Hé, dat zijn graven van soldaten uit de eerste wereldoorlog,’ merkte Griet op.

Ik had aangenomen dat het slachtoffers waren van de tweede wereldoorlog en controleerde een van de grafzerken: EEN ONBEKENDE UIT DE EERSTE OORLOG.

‘Verrek, je hebt gelijk.’

We liepen voorbij de graven. Links waren ze in concentrische cirkels opgesteld, rechts lagen ze op een rechte lijn.

‘Achter die kapel staan er nog,’ zei Griet.

Ze was er het eerst en riep me toe:

‘Hier liggen soldaten uit de tweede wereldoorlog, allemaal gefusilleerd.’

Ik was Leopoldsburg dikwijls voorbijgereden zonder een bezoek te brengen aan de soldaten die hun leven hadden gegeven om hun land te beschermen voor de Duitse Hellehond Hitler. Ik dacht aan oom Freek. Misschien was hij gehersenspoeld door een sekte die zich door neonazistische theorieën liet leiden en Hitler als grote voorbeeld zag.

In het midden van het grasperk stond een groep bomen en daarachter een oude waterput. Ik slenterde ernaartoe en keek erin. De binnenkant van de gedempte put was welig begroeid met onkruid en niet dieper dan een meter. Gelukkig lag er geen gewonde of dode in.

Griet pakte me onverwacht bij de schouders vast en wilde me in de put duwen, maar ik overmeesterde haar met een greep die ik me van mijn judolessen in het leger herinnerde. In een

achterwaartse houdgreep en met haar hoofd tussen mijn rechterarm gekneld, vroeg ik:

‘Ga je dat nooit meer doen?’

‘Nee echt, beloofd,’ zei ze en giechelde erop los toen ik haar losliet.

Een jonge vrouw kwam het kerkhof binnen gewandeld. Ik kon me nauwelijks voorstellen dat haar grootvader in de tweede wereldoorlog had meegevochten, laat staan de eerste. In haar kielzog trok ze een Jack-Russell aan de leiband mee. De hond hapte naar vliegen of ander ongedierte. De aandacht van zijn baasje ging naar een van de zerken achteraan.

‘O, wat een lieverd,’ zei Griet.

‘Griet, we moeten weer verder.’

Ik duwde haar naar het pad dat niet in de buurt van de hond kwam.

‘Spelbreker,’ zei ze.

We verlieten het kerkhof en liepen naar het bos. Een groot bord heette ons welkom op het militaire domein: KAMP VAN BEVERLO MAX 50 KM/U VOORRANG RECHTS. De betonnen weg liep pijlrecht naar het bos.

We verlieten het rechte pad en waagden ons in het bos. De wandelpaden leken op elkaar. Onze pret kon niet op in de doolhof en er was geen hersencel die ons onze achtervolgers hielp herinneren.

Op onze weg kwamen we voorbij een graafmachine.

‘Welke druktemaker wil hier zijn eigendom afbakenen?’ vroeg ik meer aan mezelf dan aan Griet.

Ik had veel zin om van leer te trekken. In mijn eentje optrekken naar het immense leger van de vijand leek me wel wat. Wacht maar, ik zou het juk wel afwerpen zodat ik me weer vrij kon voelen, ook al moest ik aan de troon verzaken.

‘Wee uw gebeente,’ riep ik met opgestoken arm en gebalde vuist.

Griet vroeg zich misschien af ‘wat’ me bezielde, maar ik wist niet ‘wie’ me bezielde. Toch speelde ze mijn spel mee en riep vol jolijt:

‘Dood aan de beurzensnijders.’

Aan mijn dooltocht door het bos wilde ik een goed einde breien, maar het lukte me niet de juiste weg in het labyrnt te vinden.

Het bos was groter dan we dachten. De bediende van het restaurant KOMETEN had ons gewaarschuwd en nu leek het er inderdaad op dat we verloren waren gelopen.

‘Hoe geraken we hier ooit nog uit?’ riep Griet.

Ze was een eind achtergebleven en bokte als een klein kind.

‘Het is niet ver meer.’

Onverwacht weerklonk een vreemd geluid in de lucht, als van vurende geweren. Ik waande me midden in een oorlog.

‘Wat is dat?’ vroeg Griet in de lucht turend.

Ik schokschouderde, want ik wist het ook niet. De borden aan de linkerkant van het pad hielpen ons eraan denken: MILITAIR DOMEIN NIET BETREDEN. In Leopoldsburg was geen militaire vlieghaven. Aan de andere kant van het bos lag een vliegveld voor sportvliegtuigjes, maar die schoten niet.

Opnieuw weerklonk het ratelende geluid uit de hemel. Tot mijn verbijstering dacht ik aan God die een scheet liet. Ik richtte mijn blik omhoog en zag een tuig in een hoek van 45 graden naar de aarde vliegen en het vuur openen. Hadden onze achtervolgers het spoor teruggevonden?

Ik kroop onder het struikgewas en Griet dook als een geoefende guerrillastrijder in het groen. Als iemand haar een klakkenbuis had gegeven, had ze de vijand tot stofdeeltjes geschoten.

Het vliegtuig brulde opnieuw als een kwade T-rex en ik stelde me voor dat ik in het land van de dinosaurïers binnensloop om er eieren te stelen. De kogels sloegen iets verderop in het heuvellandschap van zand, heide en lage struiken in. Stofwolkjes waaiden langzaam uiteen.

Griet klopte haar mouwen en broekspijpen af en zei:

‘Loos alarm.’

‘Tijdens mijn legerdienst hielden ze hier geen schietoefeningen,’ zei ik.

Griet had er geen boodschap aan en liep verder over het pad. Ik volgde haar als een schoothond.

Niet veel verder kwamen we bij de rand van het bos uit. Tot onze verbazing stonden we oog in oog met een familie reeën die tien meter van ons vandaan ons stokstijf aankeken. Ik had geen schrik en ook de dieren leken geen angst voor ons te hebben.

Een doffe slag weerklonk in de verte en de dieren verdwenen spoorslags het bos in. Ik schreef het geluid toe aan een gevechtsvliegtuig dat door de geluidsmuur brak.

Het gevoel dat er elk moment een patrouille met honden kon opdagen, be kroop me. We haastten ons voort en kwamen niet veel verder uit bij een asfaltweg. De stilte van de open heidevlakte viel op ons en zwijgend wandelden we tot aan een splitsing.

‘Jij mag kiezen,’ zei ik.

Griet wikte en woog als een slechtzienende die de straat niet durft over te steken.

‘Daar staat een toren,’ zei ze, ‘misschien kunnen we van daaruit het gebied beter overzien.’

Ik had het houten geval aan de rand van het bos niet gezien. Moest ik me een bril aanschaffen of had ik te veel aan mijn hoofd om objectief de omgeving waar te nemen?

‘Oké, goed idee,’ zei ik.

De bomen leken elkaar toe te fluisteren: daar heb je hem, de man die dagenlang op de vlucht is en geen schuiloord vindt. Het was de wind die de takken deed ritselen, want de bladeren waren al in de herfst afgevallen.

In mijn gepeins vergat ik te reageren op wat Griet riep, iets wat leek op:

‘Pas op, stommerik.’

Ze trok me zijdelings een meter weg, tegelijkertijd voelde ik de zucht van iets wat laag voorbijvloog. Het zweet brak me iets te laat uit om een waarschuwing te zijn. Even later herkende ik in de snelle verschijning een man op een ligfiets.

‘Bedankt,’ zei ik.

Ik moet haar dom hebben aangekeken, want ze barstte in lachen uit.

‘Jij bent een verstrooide professor.’

Dat moest ik beamen, maar ik wist niet of dat aan mijn aftakelende hersens lag of omdat ik voortdurend filosofeerde. Filosofie is enkel mogelijk wanneer je jezelf als een sterke entiteit ziet.

‘Ik voel me Socrates die zich van den domme houdt.’

‘Je bent een huis-tuin-en-keukenfilosoof,’ riep Griet.

Natuurlijk wilde ik de strijd aanbinden tegen het vastgeroeste denken, dat je lot bezegeld was, dat je geen andere kant op kon dan de weg die voor jou was uitgestippeld.

‘Jij kunt er ook wat van,’ zei ik.

‘Wie lijdt, denkt na over de vergankelijkheid en weet waar hij staat en waar hij heen gaat,’ zei Griet als een priester op de preekstoel.

‘Wow, dat klinkt goed, schrijf het op voor je het vergeet.’

‘Ik heb dat niet geschreven, maar niemand heeft het ooit zo gezegd.’

Mijn blik was als dank voor haar mooie zinnen genoeg. Ze haalde nog wat meer staaltjes van filosofiekunst boven en ik mocht niet voor haar onderdoen. We vergaten voor even dat we op de vlucht waren en dat er elk moment een stel struikrovers in onze nek kon springen.

We naderden de toren. Hij was drie verdiepingen hoog en in de top ervan bevond zich een hut zonder ramen. Een tweetal smalle spleten maakte het mogelijk de dieren in het bos ongestoord te observeren.

We waren nog veertig meter van de toren verwijderd toen ik ergens beweging zag.

‘Voorzichtig,’ zei ik.

‘Ik zie niets verdachts,’ zei Griet.

De zon was tot net boven de horizon gedaald en haar oranje licht was verblindend.

Griet maakte aanstalten om verder te gaan, toen zonder waarschuwing een gewerschot weerklonk. Het zand spatte op nog geen vijf meter van ons vandaan. Het tweede schot sloeg een meter dichterbij in. De schutter zat vermoedelijk in de toren en zijn kogels vlogen letterlijk rond mijn oren.

Ik sprong achter een stevige eik die de derde kogel opving. Het was kantje boord, een duimbreed van de dood verwijderd. Tijdens mijn legerdienst had ik een goede opleiding gekregen en mijn lichaam herinnerde zich sommige reflexen nog heel goed. Ofwel was het de levensnoodzakelijke reactie waarover elk mens beschikt wanneer hij in de problemen zit.

Griet schreeuwde me vanachter een andere boom toe dat ik haar moest volgen. Zonder op mijn reactie te wachten, liep ze van me weg. Ik graaide al mijn moed bij elkaar en rende achter haar aan.

Een vierde schot weerklonk. De kogel wierp een tweetal meter van mij vandaan de aarde op als een komeetinslag op kleine schaal. Het kratertje dat hij achterliet was miniem, maar het maakte me duidelijk dat ik nog steeds in de gevarenszone zat. Er hield mij maar een ding bezig: hoe geraak ik aan een wapen en een snel vervoermiddel?

Terwijl ik voor mijn leven rende werd het kil, binnenin en buiten mij. Het leek wel of de zon zich gewonnen gaf en een mistbank me gevangenhiel in een cel van wazige muren. Toen viel me een idee in, bij de beesten af; de apen welteverstaan.

‘We klimmen in die boom,’ zei ik en wees ernaar.

Griet keek me niet-begrijpend aan, wellicht omdat zij de kale boom helemaal niet als een mogelijke beschutting zag. De uitverkoren boom leek me gemakkelijk te beklimmen. Onze voorouders waren er meesters in geweest.

‘Ik help je wel,’ zei ik.

Ik leunde met mijn rug tegen de boom en haakte mijn handen in elkaar zodat ze als opstapje naar de laagste tak konden dienen.

Griet kwam zwijgend naar me toe, stak haar voet tussen mijn handen waardoor ze akelig dicht bij mijn genitaliën kwam, zette haar andere voet op mijn schouder en trok zich in de boom. Ik kon het niet nalaten haar een duw tegen haar kont te geven. Ze zei er niets van en dat was goed.

‘Klim zo hoog mogelijk,’ fluisterde ik.

Ik tuurde tussen de bomen door naar de uitkijktoren en zag de schutter van de trappen afdalen. Ik maakte van zijn onachtzaamheid gebruik om Griet achterna te klimmen. Terwijl ik dat deed, vroeg ik me af of het wel een goed idee was. Als de schutter ons vond, konden we geen kant meer uit.

Zonder veel lawaai te maken bereikte ik Griet. Ze zat op een dikke tak met haar benen bungelend, minstens vijf meter hoog. Van bovenaf gezien leek de boom veel groter ook al was hij een stuk kleiner dan zijn kompanen rondom. Zaten we hoog genoeg om vanaf de begane grond ongezien te blijven?

‘Heb je hem gezien?’ vroeg Griet stilletjes.

Ik knikte en hield mijn wijsvinger tegen mijn gesloten lippen. Mijn hart bonkte in mijn lijf en er was nog steeds niemand te zien. Hadden we te maken met een boswachter die door het lint ging? Of was de sluipschutter lid van de sekte van oom Freek?

Ik had een rapport op het internet gelezen dat gewag maakte van meer dan honderd sekten in België. De helft ervan houdt zich op de rand van het toelaatbare op. De staatsveiligheid beweert dat er geen gevaarlijke sekteleiden rondlopen en dat we geen staatsgevaarlijke activiteiten moeten verwachten. Toch maakt het ontbreken van feiten duidelijk hoe gewiekst sekteleiders kunnen zijn. Ik nam aan dat ze overal zaten, ofwel zag ik spoken.

Griet keek me dromerig aan. Tijdens onze gezamenlijke treinritten had ze me verteld over haar vader. Ze was als 11-jarige samen met hem regelmatig gaan jagen en dat had veel indruk op haar gemaakt. De herinnering was zo sterk dat ze dacht dat ze dat wekelijks gedurende meerdere jaren had gedaan, terwijl het slechts tweemaal gebeurd was.

Het geheugen van een mens werkt gek. Francis Bacon, een huis-tuin-en-keukenfilosoof uit de zestiende eeuw, dacht dat mensen aannemen dat hun perceptie universeel vastgelegd is, terwijl ze louter individueel zijn. Persoonlijkheid en ervaringen zorgen ervoor dat de mens de dingen ziet zoals ze niet zijn. Door andere woorden te gebruiken is het mogelijk iemand het verkeerde beeld door te geven. En dat wat verondersteld wordt juist te zijn, is dat helemaal niet.

Als gelegenheidsschrijver heb ik me voorgenomen de werkelijkheid zo goed mogelijk voor te stellen, ook al gebeuren er rare dingen. Als je ze zelf niet hebt meegemaakt, geloof je ze doodeenvoudig niet. Hoe lang was het geleden dat het laatste schot was gevallen? Tien seconden, twintig? Een halve minuut?

Ik zat niet zo gemakkelijk als Griet en probeerde in de splitsing van drie takken mijn twee voeten kwijt te raken, maar dat lukte nauwelijks. Griet zat als een grote ekster op de tak in de kale boom en stootte me aan.

‘Daar heb je hem.’

Ik schrok en dreigde mijn evenwicht te verliezen. Ik repte me de dikke tak vast te pakken en keek in de richting die Griet aanwees.

De vermeende boswachter droeg een groen overlevingspak en een licht machinegeweer. Ik kende er niet genoeg van om er een te herkennen, maar ik durfde te wedden dat het een uzi was, zo ingesteld dat het schot per schot vuurde.

Griet en ik hadden geen wapen en we waren overgeleverd aan de wil van God die het stukje aarde dat wij doorliepen overzag. Of het ook Zijn wil was om ons er heelhuids van af te laten komen, wist ik niet.

Het toeval wilde dat de schutter behoedzaam onder de boom liep die wij als schuilplaats hadden uitgezocht. Ik mocht de kans om hem te overmeesteren niet voorbij laten gaan. Als ik hem kon ondervragen, kwamen we misschien te weten welk onheil ons boven het hoofd hing.

Voor ik het goed besepte, gooide Griet zich met een Noorse strijdkreet die ik niet zomaar kan vertalen op de man. De man brak de val van Griet, maar zijn uzi ging af. Gelukkig raakte de kogel niets of niemand.

Ik liet me uit de boom vallen en was binnen drie seconden bij Griet en de man. Mijn hulp was echter niet meer nodig omdat ze hem al buiten westen had geslagen.

‘Djiezies, heb je je niet bezeerd?’ vroeg ik verbouwereerd.

Ze zweeg en met hijgende borst stak ze haar armen als een jezus aan het kruis uit.

‘Het is ongelooflijk,’ zei ik, ‘waarom slaan wij op de vlucht als jij zo te keer kunt gaan.’

Ik nam de uzi op voor het geval ons slachtoffer wakker werd.

‘Wil je zijn kleren eens doorzoeken?’ vroeg Griet.

De schutter lag op zijn buik. Ik draaide hem om en een veel te jong gezicht kwam tevoorschijn.

‘Een jongen?’ vroeg Griet zich af.

Ik zocht zijn jaszakken af maar vond niets bijzonders. In zijn broekzak zat een portefeuille waarin een identiteitskaart op naam van Nasser bin Khaled stak. Hij was amper negentien jaar.

Griet geloofde haar ogen niet en vroeg:

‘Bin zoals in bin Laden?’

Verdorie, ik had zwavel en aceton voor Vishnievsky vervoerd. Er waren internetsites die de onwetende surfer complete handleidingen aanbood voor het maken van bommen. Had een fundamentalistische groep iets met de zaak te maken?

‘Stel je voor dat hij lid van Al-Qaeda is,’ zei ik, ‘een terrorist.’

‘Je bent gek, dat kereltje is nog veel te jong om zich bij die groepering aan te mogen sluiten.’

‘O nee,’ zei ik, ‘Jihad of Hamas trainen Palestijnse jongens en meisjes van kindsbeen af, ze dienen als kanonnenvlees voor hun heilige oorlog.’

Abu Jihad en Yasser Arafat hadden in 1956 hun organisatie Al-Fatah opgericht. Samen met andere groeperingen, zoals Hamas en

de Libanese Hezbollah, vormden ze de PLO. Arafat zweerde het terrorisme af, wat hem de Nobelprijs opleverde, maar hij kon zijn onderdanen moeilijk in bedwang houden. De zelfmoordcommando's van Hamas zorgden voor veel leed, het was de ultieme daad van dappere krijgers in hun strijd tegen de bezetter. Hun intifada gaf ook duidelijk weer hoever de mens durfde te gaan in het manipuleren van andere mensen, hersenspoelen was een levenslange behandeling. Hun doel? De immigratie van joden in Palestina beletten, de economie van Israël ondergraven en het toerisme ruïneren.

De Arafatshow was voorbij, en ook Osama bin Laden had zijn doel niet helemaal kunnen waarmaken.

Het is godgeklaagd, zag ik Griet denken. Ze boog het hoofd, dacht na en vroeg:

‘Tot welke groepering zou hij behoren?’

Ik had een idee maar wist niet of dat realistisch was.

‘Ik weet dat de GIA in België opereert.’

‘Daar heb ik nog nooit van gehoord.’

‘Het is een extremistische groepering die zich in verschillende landen manifesteert, onder meer Algerije. Een bekende tak noemt zich de Hasjiesjien of de gezalfden.’

‘Hoe weet jij dat allemaal?’

Ik trok een idioot gezicht en fronste mijn wenkbrauwen.

‘Van tv en boeken over uiteenlopende onderwerpen.’

We zwegen even, kijkend naar ons slachtoffer op de grond.

‘Wat doen we met hem?’ vroeg ik.

Griet trok haar frêle schoudertjes op.

We konden wachten tot hij weer tot bewustzijn kwam om hem te ondervragen, maar ik twijfelde eraan of hij iets zou vertellen. Als mijn gedachtegang klopte liet die jongeman zich nog liever door de dood omarmen. We konden hem laten liggen en er stilletjes onderuit muizen. Of moest ik bij Griet onderduiken? Eens te meer verwachtte ik van mezelf een snelle beslissing vanuit de buik en niet vanuit het hoofd.

‘Ik stel voor dat we hem in de hut van de toren verbergen en ons uit de voeten maken nu het nog kan, misschien heeft hij hier afgesproken met zijn kornuiten.’

Griet twijfelde.

Rekening houdend met onze geduchte tegenstander vond ik het raadzamer om een wapen bij de hand te houden en hing de uzi rond mijn schouder. Het wapen was misschien te drastisch voor ons doel, maar je kon nooit weten.

‘Kom,’ zei ik, ‘pak zijn voeten beet.’

Ze deed wat ik haar vroeg en ik merkte dat ze sterk was. We droegen het bewusteloze lichaam naar de toren. Na tien meter hapte ik al naar adem. Griet hield zich goed, alsof ze in een eerder leven als Kelt op het slagveld had gevochten. Als ik de helft van haar kracht had, zou ik van blijdschap in de lucht hebben gesprongen.

De jongen werd niet wakker. Toen we hem in het hutje van de toren legden, voelde ik een lichte hartslag aan zijn pols. Hij zou zijn heilige oorlog nog kunnen uitvechten. Ik wilde niet dat de politie dacht achter enkele moordenaars aan te zitten, hoewel ze allicht van dat idee zouden uitgaan. Het zou helemaal geen verschil maken.

Vijf minuten later holden we naar een open terrein. Toen we dat tot aan de rand waren genaderd, herkende ik het vliegveld voor sportvliegtuigen en valschermspringers. Het leek me geen goed idee om met de uzi naar de grote hangar te stappen en een vliegtuig te kapen.

‘Laten we aan de rand van het terrein blijven en in een omgaande beweging naar de voorkant lopen,’ zei ik.

Griet ging akkoord en marcheerde als een soldaat voor mij uit. Ze gaf me de indruk voor niets bang te zijn. Ik voelde me laf omdat ik als man de voorhoede had moeten nemen.

Het duurde een kwartier voor we aan de andere kant van het complex aankwamen. Niemand had ons gezien en er was geen alarm afgegaan. Enkele uren eerder hadden we hoogstens twee kilometer verder op de betonnen baan tegenover de mannen in ’t

zwart gestaan. Wat had hen bezielde om de politiemannen neer te knallen? Moest ik hen catalogiseren bij de bewusteloze fundamentalist in het bos of waren ze bij vergissing op het circuit van Zolder terechtgekomen nadat ze een bank hadden overvallen?

In de richting van Hechtel lag de weg vrij. Vanuit de verte hoorde ik het gebrom van een motorfiets aanzwellen.

‘Welke kant gaan we op?’ vroeg Griet.

Ik antwoordde niet omdat de motor het parkeerterrein van het vliegveld opreed. Ik wachtte tot de motorrijder was afgestapt en schoot in actie.

‘Volg me maar,’ zei ik en liep zwaaiend met mijn uzi ernaartoe.

De stoere man deed zijn helm af en begreep snel hoe de vork in de steel zat. Hij liet de helm op de grond vallen en rende voor zijn leven naar een hangar.

‘Doe jij de helm op,’ zei ik terwijl ik op de motorfiets stapte.

‘Nee, jij kunt hem beter dragen,’ zei Griet, ‘met de wind in het gezicht ga je niet ver komen.’

Ze had gelijk.

‘Wat doe ik met het geweer?’ vroeg ze.

God had gewild dat ik met het geweer de motorrijder afschrikte, maar verder wilde ik niet gaan. Ik wist niet of ik in staat was iemand neer te schieten en wilde het liever niet weten, vandaar dat ik het geweer liet vallen en de helm aannam. Het was al erg genoeg dat we een motorfiets stalen.

Griet twijfelde over mijn keuze en vroeg:

‘Ben je zeker?’

Mijn besluit stond vast en ik zei:

‘Stap op en hou je goed vast hé?’

‘Zeker weten,’ zei Griet.

Ze zette zich achter me op de motorfiets en klonk haar armen rond mijn middel.

De motorrijder had ondertussen geen hulp kunnen vinden omdat niemand tuk is om ongewapend op een gewapende overvaller af te stappen.

Het was niet mijn geliefkoosde motor, maar hij had genoeg trekkracht om als een vuurpijl weg te schieten. Het leek me een goed idee onmiddellijk een grote voorsprong op onze achtervolgers te nemen. Ik was blij met de helm, want de koude wind sneed in mijn onbedekte hals.

Zonder hindernissen reden we voorbij Hechtel. Iets voor Peer reageerde ik snel door op de rotonde een autootje in te halen dat niet harder dan 30 km per uur mocht rijden. Om niet op te vallen reed ik het centrum van Peer binnen, voorbij de vergulde peer tot aan de ovale rotonde iets verderop. Het werd tijd om een plan uit te dokteren en ik stuurde de motorfiets naar de parkeerruimte naast het café met afdak: BIJ POL DE VIKING.

Het gezellige café zat vol stoere mannen en vrouwen. Een stel vogelpickers had voor niets anders oog dan het stierenoog, de roos. De barman zag eruit als een verloren gevaren Viking, hij had een dikke snor en zijn haar zat in een staart. Op zijn onderarmen prijkten tatoeages van draken.

‘Wat wil jij drinken?’ vroeg ik aan Griet.

‘Voor mij een Irish Coffee,’ zei ze.

‘Goed idee,’ zei ik en liep naar de toog.

De barman had net iemand bediend en draaide zijn hoofd naar mij om. Hij leek te schrikken, toch knikte hij beleefd.

‘Ik zou graag twee Irish Coffees hebben, kan dat?’ vroeg ik.

‘Geen probleem, komt eraan,’ zei de barman.

Ik bleef staan om ze aan te nemen, maar hij zei:

‘Ik zal ze aan jullie tafeltje brengen.’

‘Prima, dank u,’ zei ik en liep terug naar Griet.

‘Krijg je niets?’ vroeg ze.

‘Jawel, hij komt het brengen.’

Achter het raam was het lekker zitten als de zon vanachter de wolken piepte.

Even later was de barman er al. Hij zette de glazen voor ons op de tafel en zei:

‘Gezondheid.’

‘Dank u,’ zei ik.

Griet kon het niet laten om hem te vragen:

‘Ben jij Pol de Viking?’

Ik keek haar boos aan, maar ze negeerde mijn blik.

De barman lachte zo hard dat de helft van de cafébezoekers omkeek, maar hun aandacht werd al snel naar hun bezigheid teruggetrokken.

‘Ja, ik ben een afstammeling van Eric de Rode en zijn zoon Leif Ericsson.’

Ik geloofde hem niet en mijn glimlach moet hem dat duidelijk hebben gemaakt. Griet tuinde erin of deed alsof en vroeg verder:

‘Weet je ook wanneer die man heeft geleefd?’

Pol hoefde niet lang na te denken en zei:

‘Zo rond het jaar duizend.’

‘En wat heeft hij voor het eerst klaargekregen?’

‘Probeer je mij vast te vragen?’ vroeg Pol.

‘Iedereen kan zeggen dat hij een afstammeling van de Vikingen is. Wat zou je denken als ik beweerde dat ik een afstammeling van Caesar ben?’

‘Ik zie je veeleer als een dulle griet,’ zei Pol.

‘Oké,’ zei Griet, ‘dan weet je ook dat Leif Ericsson het vasteland van Noord-Amerika vijfhonderd jaar voor Columbus bereikte en daar hout voor boten zocht.’

‘Juist ja,’ zei Pol.

Hij keek van Griet naar mij om me met een enorme grijns te laten weten dat ik een ferm vrouwtje aan de haak had geslagen.

Pol bleef me schattend aankijken omdat Griet even niets zei, of niet méér wist over de Vikingen.

‘Ken ik jou ergens van?’ vroeg hij onverwacht.

Ik dacht even na en zei:

‘Ik zou me iemand zoals jij herinneren.’

Pol glimlachte en zei:

‘Ongeveer een halfjaar geleden heeft een man die veel op je lijkt me gevraagd of ik een echte Viking ben. Veel mensen vragen me dat, maar ik herinner me hem omdat hij een lange baard had en zijn sluik haar tot op zijn schouders hing, zoals Catweazle, ken je die?’

‘Wie kent Catweazle niet?’ vroeg ik aan niemand.

‘Ik,’ zei Griet.

‘Meen je dat?’ vroeg ik.

Zonder antwoord af te wachten, vervolgde ik:

‘Dat was een bekende tv-figuur uit de zestiger jaren van de vorige eeuw. Hij kon zichzelf uit de Middeleeuwen wegtoveren en kwam zo in onze moderne tijd terecht.’

Ik richtte me tot Pol en vroeg:

‘Vind jij dat ik op Catweazle lijk?’

Pol zag in dat hij wat overdreven had en zei:

‘Ondanks dat kortgeknipte haar en die geschoren kin van jou lijk je als twee druppels water op hem. Misschien zijn het de ogen, of wellicht heeft het iets te maken met de resonantie tussen onze hersens.’

‘Wat bedoel je daar nu mee?’ vroeg Griet.

‘Momentje,’ zei Pol, omdat een cafébezoeker naar drank vroeg.

‘Aricia,’ riep hij, ‘Aricia!’

Vijf seconden later kwam een blonde schone door de deuropening achter de bar naar binnen. Ze begon zonder dralen de mensen te bedienen. Ze leek niet op de vrouw van stripheld Thorgal en ze kon evenmin de vrouw van Pol zijn, want hij was rond de vijftig en zij nog geen twintig, schatte ik.

Pol keerde zich om en zei:

‘Sorry, waar waren we gebleven?’

‘Griet vroeg wat je bedoelde met de resonantie tussen de hersens.’

‘Och, dat is een grapje, hoewel ik geloof dat we een bepaalde straling uitzenden die andere mensen kunnen opvangen. Het lijkt

op verliefd zijn,' zei hij veel te filosofisch voor een Viking die het van krachtpatserij moest hebben.

Ik had ondertussen de tijd gekregen om na te denken over de verschijning die Pol met mij verwarde.

'Had die tweelingbroer misschien een fototoestel bij?'

'Ja, inderdaad, die kerel vroeg of hij een foto van mij en mijn vrouw mocht maken. Hij zou ze later wel opsturen, zei hij. En die vent heeft dat ook gedaan, want enkele weken later lag een brief met de foto erin in mijn brievenbus.'

Griet keek me aan alsof ze het niet begreep.

'Dat was mijn oom,' zei ik, 'Freek Stoep.'

'Of er bestaan twee mislukte fotografen die in dezelfde sekte zitten,' zei ze.

'Een weirdo, als je het mij vraagt,' zei Pol, 'nog een geluk dat jij geen camera bij hebt.'

Ik zweeg en glimlachte. Hij moest eens weten dat ik tien jaar eerder een reflexcamera had meegesleept om allerlei natuurfenomenen op de gevoelige plaat vast te leggen, toen de mensheid mijn vakkundigheid op huwelijken, doopsels en andere feesten nog waardeerde. Ik noem het mijn fotoperiode.

'Oké mensen, het was fijn om met jullie te praten, maar nu moet ik mijn dochter gaan helpen,' zei Pol, 'willen jullie nog iets drinken?'

'Nee, dank u, ik moet nog rijden, dat gaat niet samen met alcohol,' zei ik en legde 10 euro op tafel.

'Zeer verstandig,' zei hij, 'ik wens jullie nog een fijne dag en doe de groeten aan die rare oom van je.'

'Doe ik,' zei ik, 'en hou het wisselgeld.'

Ik was gul en kon het nooit laten drinkgeld te geven. Pol bedankte me met een knipoog en liep naar de toog.

We dronken onze glazen leeg en maakten ons klaar om te vertrekken.

'Ik ga pipi doen en me wat fatsoeneren,' zei Griet.

'Je ziet er prima uit, laat ik je dat zeggen.'

‘Dat zal wel,’ zei ze, ‘maar jij ziet er niet uit.’

En weg was ze.

Tien seconden later liep ik naar de toiletten voor de mannen. De spiegel kaatste het bekende gezicht weer, het gezicht waarmee ik moest leven. Anderen zouden er een plastische chirurg bijhalen om de scheve neus recht te zetten. Het was voldoende de moeheid uit mijn gezicht te vegen door er water op te sprenkelen en het stevig af te drogen met mijn zakdoek.

Mijn toiletbezoek was korter dan dat van Griet en ik nam de tijd om aan het tafeltje na te denken. Wat oom Freek hier verloren had was een raadsel dat ik kon ontwarren, maar hoe het kwam dat ik voortdurend aan Griet dacht, zou wel eens een onoplosbaar enigma blijken te zijn.

Van een documentaire op tv wist ik dat de hypothalamus tussen mijn vijfde en achtste levensjaar zijn best heeft gedaan om een beeld te maken van mijn ideale partner. Mijn hart deed ‘kaboem, kaboom’ bij elke ontmoeting met een vrouw die op dat ideaal beeld leek. Wetenschappers hadden vastgesteld dat mensen sneller voor elkaar vielen wanneer het er bloedstollend aan toe ging. Ik nam me voor bij de eerste de beste gelegenheid dat ik met Griet alleen was en geen horde jakhalzen achter ons aanzat, haar op een doodenge griezelfilm te vergasten.

Het duurde even voordat Griet van haar bezoekje aan het toilet terugkwam. Ze zag er heel charmant uit.

‘Klaar?’ vroeg ik.

‘Laten we gaan, het is hier te warm.’

‘Op de motor zal het te fris zijn.’

‘Dat is niet erg,’ zei Griet, ‘dan warmen we ons op in een ander café.’

We liepen naar buiten. Ik trok de helm over mijn hoofd, draaide de contactsleutel om, drukte de startknop in en zette de motor in eerste. Ik wachtte tot Griet achterop zat en gaf gas.

‘Kleine-Brogel, here we come,’ riep ik uit.

Ik voelde me een varende Viking toen ik met Griet achterop de motor over de wegen van Noord-Limburg reed. Ik wist veel meer van vikingen maar had ermee bij Pol niet willen uitpakken. De vikingen hadden in hun levensonderhoud voorzien maar ook hun vechtlust botgevierd. Niet voor niets waren zij met hun oorlogsboten tot in het huidige Amerika gereisd.

Blijkbaar mochten wij Zwartberg pas bereiken na een aantal omzwervingen. Een bord aan de rechterkant van de weg maakte duidelijk dat we het militaire domein van Kleine-Brogel naderden. Een ander bord waarschuwde voor PATROUILLES MET HONDEN. Soldaten mochten binnen, maar het was niet zeker of ik me als ex-militair toegang kon verschaffen.

Ik reed tot aan de ijzeren poort en sloeg rechtsaf. Bij het volgende kruispunt draaide ik linksaf en merkte iets te laat dat de weg doodliep bij een chique villa, met ervoor een bestelwagen geparkeerd.

Halverwege stopte ik de motor en tuurde de omgeving af. De zon kreeg geen kans om door de wolken te breken. Het was lichtjes beginnen te regenen en ik snakte naar een comfortabeler vervoermiddel.

‘Wat hebben we hier verloren?’ riep Griet.

Het werd tijd dat ik haar uitlegde wat ik van plan was en parkeerde de motor naast het maïsveld. Op mijn horloge zag ik dat het tegen vieren was. Het leek me een uitstekend moment om even te pauzeren. Niet om na te denken over mijn uit de hand gelopen dooltocht, wel om mijn vergane glorie als piloot van een gevechtsvliegtuig te herdenken.

Ik nam mijn helm af en zei:

‘Ik heb heimwee naar vervlogen dagen.’

‘Hoe losbandig waren die?’ vroeg Griet.

‘De verhalen die de ronde doen zijn overdreven.’

‘Ik geloof er niets van.’

Ik dacht er het mijne van.

Ik wees naar de bestelwagen en zei:

‘Daarin hadden we een middagdutje kunnen doen.’

‘Dat zou jij wel willen hé?’ zei Griet, ‘vergeet het maar.’

Ik was er niet treurig om. Ik zou nooit met een vrouw de koffer induiken na het eerste afspraakje. Ik kende Griet al langer, maar op onze tocht hadden we elkaar pas echt goed leren kennen. We begrepen dat er onderhuids iets klaarlag dat Eros, de god van de liefde, tevoorschijn zou kunnen toveren.

Ik liet mijn blik naar het dennenbos voor mij afdwalen. Het lag minstens tweehonderd meter verder weg. In het midden stond een gebouwencomplex met allerlei spriet- en paraboolantennes op het platte dak. Een aantal lampen aan hoge palen straalde geel licht alle kanten uit.

Het grootste deel van het militaire domein bleef onzichtbaar achter de verhoogde dijk, maar ik wist dat er gevechtsvliegtuigen geparkeerd stonden. Het was twee jaar geleden dat ik voor het laatst had gevlogen. Ik kon het nog niet verleerd zijn, maar mijn conditie was wellicht onvoldoende om nog de enorme G-krachten te kunnen trotseren.

Ik had het moeilijk gehad om met vliegen te stoppen. Mijn overste had voorgesteld om over te schakelen op vrachtvliegtuigen, maar dat had me nauwelijks aangesproken. Ik had in een oorlog kunnen meespelen als vrachtpiloot, maar ik liever was ik gevechtspiloot gebleven.

Ik had veel zin om de hondenpatrouilles te trotseren, over de omheining te springen en een vliegtuig te stelen. Uit ervaring wist ik dat de bewaking op een laag pitje stond wanneer er geen speciale evenementen geprogrammeerd waren. Het oorlogsapparaat van België werkte heel traag. Voor iemand besepte dat ik het terrein had betreden, zou ik alweer weg zijn.

‘Kijk,’ zei Griet terwijl ze aan mijn mouw trok.

Eerder had ik reeën gezien, nu was ik getuige van hoe ze klonken. Rechts van ons piepten enkele kopjes van reeën door het

struikgewas terwijl de leider op de achtergrond loeide als een koe. Ze waren vuil en hadden een bad nodig. Het idee om een douche te nemen becroop me zo onverwacht dat ik ervan schrok. Hoe lang was het geleden dat ik me nog fatsoenlijk gewassen had? Drie dagen? Nee, het waren er twee en het werd hoogtijd dat ik mijn hygiënische rituelen terug opnam.

‘Zouden we niet beter een hotel zoeken, want ik voel me vies,’ zei Griet alsof ze mijn gedachten had gelezen.

Ik zag ons al in een kraaknet bed liggen nadat we ons schoon geschrobd hadden, om nadien niet de liefde te bedrijven maar weg te zinken in zoete dromen en gezellig bij elkaar bij te slapen.

‘Oké, maar we moeten eerst de motorfiets kwijtraken.’

Ik schrok van het hinniken van een paard dat niet veel verder door een wei rende. Een tweede paard stond stil en bekeek de capriolen van het andere met argusogen. Misschien waren het de minuscule kristallen die uit de lucht vielen; het was ondertussen immers beginnen te sneeuwen.

Weer schrok ik, maar nu van een motor die aansloeg. Ik zag hoe de bestelwagen de weg opdraaide en langzaam in onze richting kwam gereden. Ik stak mijn duim uit om een lift aan de chauffeur te vragen en prompt ging de bestelwagen in de remmen. Op de flank was in koeien van letters MEETCENTRUM geplakt.

Ik trok de deur open en zag een vriendelijk ogende jonkvrouw achter het stuur zitten. Het moest een Soedanese of Egyptische zijn, een exemplaar van het schoonste ras ter wereld, misschien een Nubische waarvan de ouders ergens aan de Nijl woonden. Haar groene ogen keken me helder aan en haar bruine kapsel deed me denken aan Mireille Mathieu. Ze droeg een vuile jeans en een strak, knalrood T-shirt waarin haar stevige borsten goed uitkwamen. Ik wist niet of ze joods was, maar zo’n barmhartige Samaritaan had ik nog nooit gezien.

‘Hallo, waar willen jullie heen?’

‘Onze motor is in panne gevallen, mogen wij een eind mee?’

‘Stap in, ik rij naar Maaseik.’

Het was helemaal uit de richting, maar ik legde me bij de wil van God neer en stapte in. Griet nam naast me plaats en zo begon mijn comfortabele rit, zittend tussen de twee mooiste vrouwen van de wereld.

De bestelwagen trok langzaam op alsof ze zwaar geladen was. Nog voor ik het gesprek kon openen, schrok ik van een legervoertuig dat in onze richting kwam gereden. Zoals een konijn aanvoelt wanneer het in zijn pijp moet kruipen, zo had ik ergens in mijn brein een alarmbel die me waarschuwde voor komend gevaar. Ik wist dat ik in groep minder kwetsbaar was dan alleen, iets wat reeën bijvoorbeeld intuïtief aanvoelden, maar ik kon me onmogelijk kleiner maken. Toch deed ik een poging om tussen de vrouwen in niet op te vallen.

Toen we de jeep kruisten, ving ik een glimp op van een chauffeur en twee zwaarbewapende soldaten. Ik zag hun omhooggestoken geweerlopen maar wist niet of het automatische M16- of jachtgeweren waren. Achterin zat een stel waakhonden te springen van ongeduld. Tijdens mijn legerdienst waren er patrouilles met honden, maar het was nieuw dat er ook rijdend gepatrouilleerd werd. Of zaten doodgewone jagers met jachthonden achter ons aan? De jeep vertraagde nauwelijks en reed onze bestelwagen voorbij. Ik herademde opgelucht.

Op het kruispunt zag ik een bewaker met zijn hond uit een bakstenen huisje aan de poort stappen. Hij sprak in een zaktelefoon en maakte geen aanstalten om ons te doen stoppen.

Alsof de vrouw achter het stuur aanvoelde dat we op de vlucht waren, gaf ze wat gas bij. Het militaire domein flitste aan onze rechterkant voorbij, langs een kapel en een drietal ouderwetse vliegtuigen die achter het hoge hek stonden weg te roesten.

‘Pech met de motor zei je, wat scheelt eraan?’

‘Geen idee,’ zei ik, ‘maar wij zijn op zoek naar grafheuvels in de buurt.’

Hobbeland over de bochtige asfaltwegen had ik aan oom Freeks tekst op de computer gedacht en me afgevraagd aan welke

grafheuvel hij de boer had ontmoet die hem het reclamebriefje van Dandelion had gegeven.

‘Ik weet er een paar liggen,’ zei de vrouw, ‘als je wilt, rijd ik er even langs.’

Griet keek verwonderd op, maar ze zweeg.

‘Als dat geen probleem is voor jou,’ zei ik voorzichtig.

‘Helemaal niet,’ zei de vrouw.

Niet alleen zij was te mooi om waar te zijn, ook de situatie waarin we verkeerden.

Ze draaide rechtsaf en reed de grote baan van Kleine-Brogel naar Peer op, vervolgens sloeg ze een honderdtal meter verder linksaf, een smalle asfaltweg in. Een halve kilometer verder stond een wegwijzer die naar links wees: WANDELGEBIED MOLHEM GRAFHEUVELS. Niet veel later kwamen we bij een splitsing van aardewegen aan.

‘Ik denk dat de grafheuvel links ligt,’ zei onze chauffeur.

We tuurden met zijn drieën geconcentreerd door de voorruit naar buiten.

‘Daar ligt er een,’ riep Griet en wees ernaar.

Nog geen tien meter in het bos lag een eeuwenoud graf. Het was niet meer dan een heuvel van een halve meter hoog en drie meter doorsnede, begroeid met hoog gras.

Ik probeerde me voor te stellen hoe de mensen in de bronstijd lijken boven een groot vuur hadden verbrand en vervolgens de beenderenresten en assen in een kist of een uitgeholde boomstam hadden gelegd, waarna ze het geheel in een ondiepe kuil hadden begraven en met omgekeerde heideplaggen en graszoden hadden bedekt, om het geheel uiteindelijk af te bakenen met eiken palen, een gracht of een wal.

‘Oké, ik heb genoeg gezien,’ zei ik.

‘Wil je hem niet van dichterbij bekijken?’ vroeg de vrouw achter het stuur.

Ik twijfelde. Ik stelde me voor dat ik ooit in een naamloos graf zou liggen en ik had ineens de sterke indruk dat ik op de verkeerde plaats was.

‘Nee, ik wilde enkel de sfeer opsnuiven,’ zei ik.

‘Weet je het zeker?’ vroeg Griet die het niet zo goed snapte.

‘We willen onze chauffeur toch niet langer ophouden, of wel?’

De vrouw keek op haar horloge en zei:

‘Nu je het zegt, ik moet ervandoor.’

Ze keerde de bestelwagen op het kruispunt van aardewegen en reed dezelfde weg terug. Eenmaal op de brede hoofdweg verbrak ik de onaangename stilte en zei:

‘Nu denk ik eraan dat ik vergeten ben naar de benzinemeter te kijken. Misschien was dat de oorzaak van de motorpanne.’

‘Dat kan de beste motorrijder overkomen,’ zei de chauffeur.

‘Natuurlijk, het is me al tweemaal overkomen.’

‘Ik heb ook een motorfiets gehad,’ zei de vrouw, ‘maar mijn man vond het een gevaarlijk ding.’

‘Meestal zijn het de mannen die hun dierbaar hobby moeten opgeven voor hun bezorgde vrouwen,’ zei ik.

‘En daar ga ik volledig mee akkoord,’ zei Griet.

Ik wilde haar niet de indruk geven dat ik in een onderonsje met de vrouw achter het stuur niet gestoord wilde worden. Daarom vroeg ik:

‘Zit jij niet graag achterop de motor?’

‘Ik heb schrik dat iemand me aanrijdt of dat ik door een stommiteit van een ander tegen een boom of een muur bots. Voor een motorrijder kan dat fataal zijn,’ legde Griet uit.

‘Dat is hetzelfde als geen schrik hebben om te vliegen maar wel om neer te storten,’ zei ik.

‘Vlieg jij?’ vroeg de chauffeur.

‘Ik heb met van alles gevlogen in het leger, Marchetti, Alpha Jet, F-16,’ zei ik trots, ‘hier in Kleine-Brogel.’

‘Aha, een echte lawaaimaker,’ zei de vrouw glimlachend.

‘Ik vrees van wel.’

We zwegen even. Toen durfde ik te vragen:

‘Hoe heet jij?’

‘Mijn naam is Svetlana Denisova.’

In een oogwenk veranderde de vrouw in een Russische spionne, mogelijk een lid van de Tsjeka, voorloper van de KGB. Haar gezicht werd harder, haar ogen versmalden tot spleetjes en de lippen van haar kleine mond persten zich op elkaar alsof ze zich moest inhouden om niet te veel te zeggen.

Het bevroren beeld voor mij was een bewijs dat de tijd stilstond. Ik vergeleek haar met Medusa, een vrouw die afschrikt en tegelijk aantrekt. Wee degene die haar aankijkt, want hij zal ter plaatse verstenen. Perseus hieuw haar hoofd af om het als afweer op zijn schild te plaatsen. De goddelijke figuur had ook Homerus bij het schrijven van zijn heldendichten geïnspireerd.

Ik begreep dat ik te veel fantasie had en stelde ons voor:

‘Ik ben Grek Bizaar en dit is Griet Moorthamer.’

‘Aangenaam,’ zei Svetlana heel sympathiek.

Gelukkig was er niets meer te bespeuren van haar harde look die me even van mijn zinnen had beroofd.

‘Je naam klinkt Russisch,’ merkte Griet op.

‘Mijn ouders zijn veertig jaar geleden voor het communisme gevlucht en zijn gebleven. Ik ben hier geboren.’

‘Wat doe je voor de kost?’ vroeg ik, ‘op de bestelwagen staat iets van meetcentrum. Van radioactiviteit of pcb’s?’

‘Nee, van fietsen,’ zei Svetlana, ‘ik heb de fietsenzaak van mijn vader overgenomen, fietsen op maat.’

‘Klinkt duur,’ zei ik.

‘Is het ook. Ik kan er mijn boterham goed mee verdienen.’

Svetlana moest even haar aandacht bij het verkeer in Bree houden en daarom richtte ik me tot Griet:

‘Gezellig zo in de bus, vind je niet?’

‘Idioot,’ zei ze glimlachend.

Ze boog zich naar mij en fluisterde iets in mijn oor:

‘Ik sla je dood als je nog verder met die trut flirt.’

Ik lachte met haar jaloerse blik, zo leek ze helemaal op Dulle Griet.

‘Niet bang zijn,’ zei ik en vroeg aan Svetlana:

‘Is je fietsenzaak in Maaseik gevestigd?’

‘Ja, ik moest hier twee fietsen leveren, maar blijkbaar hadden ze niet de goede kleur. Een foutje bij de bestelling en nu zit ik ermee.’

Er kwam zomaar een idee in mijn bovenkamer opborrelen.

‘Zijn die twee fietsen te koop?’

Svetlana rook geld en zei:

‘Natuurlijk, je krijgt ze voor de helft van wat ze normaal kosten.’

‘Kan ik met mijn bankkaart betalen?’

‘Geen probleem,’ zei Svetlana glunderend.

Ik zag haar denken: een geluk bij een ongeluk.

We hadden een goede deal gemaakt, en zo bleven we in beweging.

Tien kilometer verder en twaalf minuten later kwamen we in Maaseik aan. Svetlana reed naar haar winkel aan de grens met Nederland en parkeerde haar bestelwagen voor de deur, ook al was dat daar verboden.

Ze deed de achterdeur van de bestelwagen open en haalde er twee spiksplinternieuwe vrouwenfietsen uit: een in een gele metaalkleur en de andere donkeroranje.

‘Wow,’ riep Griet alsof ze net een cadeautje van sinterklaas had gekregen, ‘ik wil de oranje fiets.’

De fietsen waren toevallig in onze lievelingskleuren: Dandelion en Tangerine.

‘Geeft het niet dat het een vrouwenfiets is?’ vroeg Svetlana aan mij.

‘Helemaal niet.’

‘Kom binnen,’ zei ze, ‘we handelen de deal af in de winkel.’

Ze ontsloot de deur van de zaak en trad binnen. Ik volgde haar terwijl Griet me in mijn zij kietelde en giechelde als een klein kind.

‘Hou op,’ zei ik.

‘Als je het mooi vraagt.’

Ik had net betaald toen de zaktelefoon van Svetlana ging. Luid pratend en zwaaiend met haar linkerarm verdween ze door de deuropening naar haar atelier.

We wachtten enkele minuten, maar ze kwam niet meer opdagen.

‘Laten we gaan,’ zei Griet.

‘Ik wil haar nog bedanken.’

‘Dat heb je al gedaan. Kom, laten we gaan.’

Beteuterd volgde ik Griet met de fiets aan de hand naar buiten en samen reden we in de richting van de Maas.

De rivier stond laag en was nauwelijks te zien terwijl we door Heppeneert reden. De nieuwe fietsen reden soepel en de lichaamsbeweging deed me goed. Het cholesterolgehalte in mijn bloed moest er gestaag van dalen.

Elen lieten we links liggen en Rotem kwam in zicht. We waren minstens zeven kilometer gevorderd en het was tijd om een pauze in te lassen. Misschien konden we een ingenieus plan in elkaar steken om alle slechte mensen van de wereld te vegeen. De zon begon achter de horizon te zakken, het was halfzes. Griet voelde het goede moment aan en zei:

‘Laten we de zonsondergang bewonderen.’

Ze stopte bruusk, zette de fiets op zijn zijstander en keek vanaf de dijk langs de Maas naar de oranje bol aan de horizon. Ik ging naast haar staan, kruiste mijn armen voor de borst en droomde weg.

‘Ik kan wel een bed gebruiken,’ zei Griet.

‘Geen bed zoals dat van Dandelion.’

‘Nee, een hemelbed van drie bij drie meter zodat we onder de lakens verstoppertje kunnen spelen,’ zei ze.

Ik draaide me naar haar om en vond het moment goed gekozen om haar te kietelen.

‘Hou op,’ zei ze.

‘Geef je je over?’ vroeg ik terwijl ik haar in een achterwaartse houdgreep hield.

‘Ik geef me over, echt waar.’

Ik liet haar langzaam los om te voorkomen dat ze onverwachts haar vuisten zou gebruiken om me alsnog tegen de vlakke te slaan.

‘Je bent stout,’ zei ze terwijl ze haar kleren fatsoeneerde.

‘En geweldig,’ zei ik trots.

‘Hansworst,’ zei ze nog en liep naar haar fiets.

‘Lomperd.’

‘Beunhaas.’

‘Melkmuil.’

Ik nam mijn fiets en verwachtte nog een scheldwoord, maar Griet zei niets en keek van mij weg. Ik volgde haar kijkrichting en zag in het oranje licht van de ondergaande zon een auto op de dijk staan, honderd meter van ons vandaan.

‘Het lijkt wel of iemand ons in de gaten houdt,’ zei Griet.

Ik wilde zeggen dat ze spoken zag, maar de verwickelingen van de laatste dagen maakten duidelijk dat het de zoveelste aanval op ons leven kon zijn.

Het portier van de auto ging open en een vrouw in een lange mantel stapte uit. Ze ging aan de oever van de Maas staan en haalde een verrekijker boven om de overkant af te turen.

‘Ze heeft het blijkbaar niet op ons gemunt,’ zei Griet opgelucht.

Toen de vrouw een kwartdraai maakte en haar blik op ons richtte, herinnerde ik me de zwangere vrouw die haar naam niet gestolen had: Gravida, de messentrekker die met de Fiat van het rode kasteel was gevlucht.

Ik kon me niet weerhouden om naar de mysterieuze vrouw te zwaaien. Het was duidelijk dat ze deed alsof ze iets anders in het vizier had, want ze richtte haar verrekijker onmiddellijk naar een ander ver punt in het landschap.

‘Is dat niet de vrouw die ons aan het kasteel van Dandelion heeft aangevallen?’ vroeg Griet.

‘Alleen durft ze ons niet meer aan te vallen,’ zei ik, ‘misschien schrik jij haar af.’

Griet kon er niet om lachen en zei:

‘Ik krijg er de kriebels van, laten we verder gaan.’

‘Waar is je zin voor avontuur gebleven?’ vroeg ik.

Ze reed al en draaide zich om, om te zeggen:

‘Een resem onguere types tegenkomen waarvan je niet weet bij welke vereniging ze horen is niet mijn idee van avontuur.’

Ik moest haar gelijk geven. Het jachtige leven kwam me langzamerhand de strot uit. Toch bleef onderhuids de nieuwsgierigheid voor onbekende werelden zinderen zoals de kick bij het hardrijden.

Ik repte me achter Griet aan die al een voorsprong van dertig meter had genomen en riep:

‘Wacht op mij.’

Ze hield zich iets in en even later reden we weer naast elkaar. De roodgekleurde zon zakte achter de horizon en straalde haar laatste licht op de zijkant van een langegevelhoeve. Ik keek nog een laatste keer achterom en merkte dat de vrouw en de auto verdwenen waren.

Ter hoogte van het kruispunt in Rotem staken we de grote baan over zodat we via Opoeteren en Opglabbeek alsnog Zwartberg konden bereiken. Of we zo ver zouden geraken, was niet zeker. Niet vanwege onze achtervolgers, maar omdat mijn benen loodzwaar wogen en mijn hart wild in mijn borstkas klopte.

‘Kaboem, kaboem.’

De duisternis overviel ons. Via allerlei achterwegen raakten we tot in Dilsen. Links lag de kerk, maar daar moesten we niet zijn en we sloegen rechtsaf naar Opoeteren. We fietsten de brug op en af. In de lange bocht naar rechts lag een weg naar links, met een bordje: DRIEPAALHOEVE.

‘Hier moeten we afslaan,’ zei ik.

Griet zuchtte hevig, want er wachtte ons nog een helling als voorloper van het Kempische plateau. Er was geen verkeer en ik maakte van de gelegenheid gebruik om in het midden van de weg te rijden, als een kind dat doet zonder de toestemming van zijn ouders.

‘Kijk mamma, zonder handen.’

Griet keek kwaad achterom. Haar gezichtsuitdrukking verzachtte toen ze zag dat ik niet met losse handen reed.

Vijf minuten later waren we op de top en begreep ik dat aan alle ellende een einde komt.

De sneeuw in het landschap smolt langzaam weg door de hogere temperatuur van de luchtmassa die ergens van over de oceaan was aangekomen en alles dreigde te ontdooien. Ondertussen was ik blij met mijn twee jassen over elkaar. De gele regenjas werkte als een isolator.

Griet liet zich afzakken en zei:

‘Grek, neem jij de voorhoede?’

Ik nam de kop over en zag iets verder een donker, harig wezen dat blafte. Het geluid joeg Griet de stuipen op het lijf. De keelklanken van de hond waren zoveel anders dan die van de mens en ik vroeg me af of de hond in een verre toekomst ook naar een pratende soort zou kunnen evolueren.

We waren nog dertig meter van de hond verwijderd toen hij opeens ophield met blaffen. Met zijn reukorgaan dicht bij de grond zocht hij naar iets.

Op twintig meter afstand stak de hond zijn kop op, rende naar de achterkant van een witte villa die een heel eind van de rechter straatkant stond en verdween uit ons gezichtsveld. Misschien had zijn baasje hem met een onhoorbaar gefluit teruggeroepen om te komen eten.

‘Het gevaar is geweken,’ riep ik naar achteren.

Even later dook Griet naast mij op. Samen reden we voorbij de plaats waar de hond had geblaft en gesnuffeld.

De hemel leek op een oranje kaasstolp. Het witgeverfde huis in het avondlicht was als een oase in een woestijn. Het licht achter de ramen lokte.

Terwijl we langzaam het volgende huis naderden, zag ik twee vogelsilhouetten op de takken van een lage struik. Merkwaardig hoe dieren zoveel beter tegen de kou konden dan mensen.

Mijn buik rammelde en ik zei:

‘Ik heb honger.’

Door mijn stemgeluid schrokken de vogels op en scheerden over onze hoofden naar een majestueuze eikenboom.

‘Ik wou dat ik een vogel was,’ zei Griet.

‘Met twee benen op de grond doe je al gek genoeg,’ zei ik.

Het volgende gebouw was een soort boerderij.

‘Hier kunnen we mediteren,’ riep Griet.

Op een bord aan een grote hoeve stond: **MEDITATIECENTRUM**. De ramen waren voorzien van groene, opengeslagen blinden. Ik was jaloers op de bewoners die wellicht aan het open haardvuur zaten en zich klaarmaakten om aan tafel te gaan. Warmte, eten en drinken, dat waren de primaire behoeften die ik niet meer kon bevredigen. Ik voelde me een moslim die geen alcohol mocht drinken of varkensvlees mocht eten. Het zou niet meer zo moeilijk zijn om ook zonder seks nog een tijdje aan te modderen.

‘Haraam,’ riep ik voor mij uit.

‘Wat zeg je?’

‘De islamieten noemen alles wat verboden is haraam,’ zei ik, ‘het lijkt me een goede strijdkreet.’

‘Ik ben blij dat jij nog strijdlustig bent. Hoe ver is het nog?’
‘Ongeveer tien kilometer.’

Ik vermoedde dat Zwartberg verder lag, maar ik wilde Griet niet ontmoedigen.

Bij de volgende splitsing sloegen we linksaf. We reden voorbij een wei met vier boerenpaarden. Ze keken ons niet aan omdat ze iets anders in het oog hadden, vandaar dat ik mijn hoofd in die richting draaide. In de verte zag ik twee silhouetten naderen. Uit hun lichaamsvormen kon ik niet afleiden of het mannen of vrouwen waren.

‘Waarom hou je je in?’ vroeg Griet.

‘Die twee snelwandelaars staan me niet aan.’

‘Wat moeten zij wel denken van twee fietsers?’ vroeg Griet.

De lopers waren nog honderd meter van ons verwijderd toen ze bleven stilstaan. Een van de twee wees naar ons, of naar iets achter ons.

‘Verdomme,’ zei ik en maakte rechtsomkeer.

Griet volgde.

Tot onze grote verbazing kwamen ook van de andere kant twee mensen aangelopen. Ze versnelden hun pas en het leek me een goed moment om een vluchtschema te bedenken. Aan onze linkerkant lag een ondoordringbaar bos, aan de rechterkant een omgeploegd, bevroren veld waar we niet konden fietsen. Vóór ons stond een huis waar niemand thuis was, aan de donkere ramen te oordelen.

‘En nu?’ vroeg Griet.

‘Te voet verder.’

Ik zette mijn fiets tegen de zijgevel van het huis en nam de tijd om het slot dicht te klikken. Zwigend aapte Griet me na.

Ik twijfelde om het veld op te lopen. Het eerste tweetal was tot op dertig meter genaderd, het andere had ongeveer tien meter meer te gaan. Ik begreep dat we te maken hadden met twee mannen en twee vrouwen, aan de loopstijl te zien. Ze droegen trainingspakken in purper, zwart en wit.

Twee lichtbundels zwiëpten door de duisternis, links voor ons. Ik stelde me voor dat een verre ster in miljarden stukjes uit elkaar barstte en haar straling met de kracht van een waterstofbom mijn vijanden ter plaatse zou doen verdampen. Het licht was echter afkomstig van een stel koplampen.

Lang dachten we niet na. We spurten het veld op en renden voor ons leven. Ik begon ervoor te vrezen, maar ik zou nooit in het zand bijten. Ik rekende op een sprankje hoop in de vorm van een redder in nood, ergens recht voor ons. Helaas kwam uit die richting een quad aangereiden.

Het veld liep moeilijk. Ik nam Griets hand beet en struikelend probeerden we elkaar vooruit te trekken. De moed zonk me in de schoenen toen een man uit de auto stapte en de motorcrosser van zijn vehikel sprong. Samen met de twee mannen en twee vrouwen achter ons maakten ze de kring rond. Er was geen ontsnapping mogelijk. Meer in de val dan nu hadden we nog niet gezeten.

Ze waren in het overwicht en haalden helemaal geen wapens boven, zo zeker waren ze van zichzelf.

‘Griet, ik denk dat we ons beter overgeven.’

‘Ben je gek? We stampen ze in hun kruis en onder hun kont.’

Griet had al bewezen dat ze haar mannetje kon staan, maar was ik in staat te vechten?

De omsingeling werd kleiner en kleiner, onze belagers trokken de cirkel langzaam dicht. Ze leken op zes sporters die weggelopen waren uit een Olympisch dorp. Ze bleven in een kring rond ons staan en lieten een veilige afstand van drie meter.

‘Kom op, stelletje nietsnutten,’ riep Griet, ‘ik kan jullie aan.’

Ik wilde niet voor haar onderdoen en speelde het spel mee.

‘Scheer jullie weg of vecht als leeuwen.’

Griet maakte het nog wat bonter en riep:

‘Schoften, brutale vlerken en ouwe rukkers.’

Objectief gezien konden we het niet halen. De vier mannen droegen hun training losjes en hun borstomtrek wees op spierbundels van formaat. Ook de twee vrouwen waren redelijk

stoer. Hun trainingspakken zaten als gegoten en ze zagen er sterk uit.

‘Wie is hier de baas?’ vroeg ik in een waanzinnige bui.

De bende van paarszwarte mensen zweeg als een graf.

Ik pepete mezelf op om te doen wat niemand verwachtte. Ik had al veel van mijn energie verbruikt door naar hier te fietsen, maar in onmogelijke situaties bezit een mens reserves. De adrenaline in mijn bloed kon nog voor een korte uitbarsting zorgen. Onze enige mogelijkheid was woest uitbreken en ons heil in de snelle vlucht te zoeken.

De mannen en vrouwen zetten een stap vooruit, alsof ze reageerden op een voor mij onhoorbaar signaal uit een hondenfluitje.

We hadden elkaar nog steeds vast, Griet en ik. Het was duidelijk dat ze ons zouden overmeesteren. Het was nu of nooit, want als we langer wachtten, zouden de openingen in het net te klein worden.

‘Klaar?’ vroeg ik aan Griet die meer aanvoelde wat ik bedoelde dan het begreep.

Ze knikte zonder me aan te kijken en we lieten elkaar los. Met een woeste kreet stoven we uiteen. Het gaf me een euforisch gevoel om mijn woede op iemand te kunnen koelen. Helaas viel ik onderuit omdat ik in het duister geen rekening had gehouden met het oneffen veld. Voor ik het goed besepte, hielden minstens drie mensen mij bij de armen en benen vast. Ik hoorde Griet krijsen alsof ze levend gevild werd. Haar gutturalen verwijderden zich niet en dat betekende dat ze haar ook in bedwang hielden.

Het gevoel van gevangen te zijn en geen kant meer op te kunnen beviel me helemaal niet. Een van mijn aanvallers vond er niets beters op dan me een doek voor de mond te houden, doordrenkt met een onwelriekend goedje. De intentie om me tot iedere prijs te weren, verzwakte zienderogen. Het weinige licht in mijn wereld dat nog brandde, ging resoluut uit.

Toen ik met een schele hoofdpijn wakker werd, bevond ik me in een matig verlichte kamer die volledig was afgemaakt met houten latjes, zoals in een sauna. Eén blik op de emmer met deksel in de hoek maakte me duidelijk dat het onze provisoire toiletpot was. Er was niets van versiering in de houten kamer, geen ramen, enkel een metalen deur die er stevig uitzag.

Ik lag op een eenpersoonsbedje. Griet lag op het andere in de hoek van de kamer.

‘Wat vind je van onze hotelkamer?’ vroeg ze.

Ze zag er anders uit. Ineens begreep ik dat er gestold bloed aan haar lip zat.

‘Hebben die klootzakken je geslagen?’

‘Ik heb me wat meer verweerd dan jij,’ zei ze, nog niet helemaal uit haar lood geslagen.

Ik bleef versuft liggen omdat ik te moe was om me recht te zetten.

Griet kwam naast me op de rand van het bed zitten en zei:

‘Ik heb de indruk dat onze situatie verergerd is.’

‘Met de hulp van God komen we hier misschien nog uit.’

Ik zag het lachwekkende van de zaak in. Alle moslims zijn doordrongen van het idee dat alleen Allah dezelfde blijft, zoals ik rotsvast overtuigd ben dat God nooit zal veranderen. Hij zal onbuigbaar blijven en steevast de duivels van het bestaan blijven verslaan.

‘Heb jij onze belagers goed kunnen bekijken?’ vroeg ik.

‘Het waren er minstens drie, maar het was donker.’

‘Gelukkig hebben we het overleefd,’ zei ik.

‘Ze zijn bereid ons te laten leven,’ zei Griet.

‘Om straks met de nodige martelpraktijken te beginnen.’

Ik was er nog altijd niet achter wat wij meer wisten dan die schurken. Zochten ze misschien de chemische producten van Vishnievsky?

‘Zit die vriend van jou hierachter?’ vroeg Griet.

Soms geloofde ik in telepathie.

‘Vishnievsky?’ vroeg ik.

Ze knikte.

‘Mogelijk,’ zei ik, ‘maar met drie van zijn beste vriendinnen achter de tralies kan hij niet veel meer beginnen.’

Er viel een stilte, geen onaangename maar een waarin ik begreep dat we slechts met veel geluk heelhuids hieruit zouden raken.

Ik keek op mijn horloge en zei:

‘Tien voor negen en ik heb honger.’

‘Ik wil hier weg,’ zei Griet.

‘Een gsm zou nu heel goed van pas komen,’ zei ik.

‘Ze hebben hem afgenomen, anders had ik allang Nel getelefoneerd.’

‘Dat treft. Een van mijn werknemers woont in jouw straat en heeft een dochter die Nel heet. Hoe heten de ouders van jouw Nel?’

‘Zack en Jana.’

Mijn medewerker heette Zack en niemand vond dat een leuke naam, behalve Zack.

‘Mijn broer organiseert poëziewedstrijden en ik denk dat Nel eraan meegedaan heeft.’

‘Ze heeft gewonnen,’ zei Griet, ‘hoe heet jouw broer?’

‘Antoine Bizaar, zijn pseudoniem is Zeno. Hij is niet getrouwd, weet niet wat met zijn vrije tijd te beginnen en schrijft poëzie. Hij woont als een kluizenaar ergens in Opgrimbie.’

‘Jammer dat we hem niet kunnen bellen,’ zei Griet.

Veel telefoonnummers kende ik vanbuiten, maar zonder telefoon deden we daar weinig mee.

Er viel een stilte, alsof we ineens begrepen dat onze ontspannen houding niet thuishoorde in de cel. Omdat we niets anders te doen hadden begon ik over boeken.

‘Ken je het boek “De ontdekking van de hemel” van Mulisch?’ vroeg ik.

Het boek was mijn bijbel.

‘Ik ken Harry Mulisch als een bekende schrijver uit Nederland, maar de titel zegt me niets.’

‘Het is al oud en hij heeft er een half miljoen exemplaren van verkocht,’ legde ik uit, ‘maar het kwam pas onder mijn aandacht door de verfilming ervan. Terwijl iedereen dacht dat het boek niet te verfilmen was.’

‘Interessant,’ zei Griet.

Onderhuids begreep ik dat ze niet van filosofische werken hield. Daarom vroeg ik:

‘Lees je liever romannetjes?’

‘Ja, of thrillers en misdaadromans.’

Een misdaadroman zie ik ook wel zitten. Een verhaal waarin een misdaad ontrafeld moet worden, is een ideaal kader om psychologie te beoefenen.

‘De misdaad spreekt de mens wel aan hé?’

‘Inderdaad,’ zei Griet, ‘het is raar dat het kwaad in het brein van de mens verweven zit.’

Het verklaarde ook haar oorlogszuchtige aard.

‘Ik ben blij dat het bij de meeste mensen in evenwicht is met het goede,’ zei ik.

‘Wist je dat de meeste moorden worden gepleegd tijdens familieruzies?’

‘Ik kan het me voorstellen.’

‘Er is geen hypocrisie meer en familiebanden worden zomaar opgegeven, wat heel onnatuurlijk is,’ zei Griet.

Ze klonk belerend, maar ze had gelijk. In veel families tikte een potentiële tijdbom.

‘Misschien zit er familie achter de dingen die ons overkomen,’ zei ik en dacht aan oom Freek.

‘Nu maak je het te bont Grek.’

Aan haar gebolde glabella zag ik hoe ze in gedachten naging of er iemand in de familie haar rampspoed en ongeluk toewenste.

Gelukkig vond ze het interessant om de levensvisie en bedenkingen van iemand anders te horen. Je kunt er veel van leren

en het geeft stof tot nadenken over je eigen leven. Vraag het een echte moslim, hij zal bevestigen dat Allah hem enkel op de wereld heeft gezet om te leren.

Gestommel weerklonk boven ons en we keken naar het plafond. Toen het lawaai ophield, staarden we elkaar verwonderd aan. We dachten allebei aan seks, maar we begrepen dat we in deze omstandigheden onze relatie niet complexer mochten maken.

Griet liep naar de deur en legde haar linker oor ertegen.

‘Hoor je iets?’ vroeg ik.

‘Stemmen, heel in de verte, maar ze naderen niet.’

‘Zullen we kabaal maken?’ vroeg ik.

‘Mij goed,’ zei ze en voegde de daad bij het woord.

Volgens haar waren onze gijzelnemers ‘ellendig gespuis, onbeschaamde lomperds, donderse bemoeiallen, brutale vlerken, verduivelde schoften en gluiperige hansworsten’. Mijn aandeel in het concert omvatte bewoordingen als ‘stomme boerenkinkels, verdomde schelmen, lullige melkmuilen, vervloekte snotapen, hovaardige schurken en ouwe zakken’.

Een minuut verstreek en onze lofzang der idioten werd niet gehoord, ofwel lieten ze ons schreeuwen zodat we straks zo mak als twee lammetjes zouden zijn. Je weet nooit hoe de plaatselijke beul zijn toekomstige cliënten warm stookt.

‘Rotte rekels,’ riep Griet nog na.

Het was klaar en duidelijk dat diegene die baas in huis was nog wel even kon wachten.

‘Het heeft geen zin,’ zei ik.

‘Zullen we de bedden tegen elkaar schuiven?’ vroeg Griet.

‘Oké.’

De smalle bedjes waren gemakkelijk te verplaatsen. In een wip stonden ze bij elkaar en we legden ons erop. Het was er veel te warm. Ik stelde me voor dat wij proefkonijnen waren om te kijken hoe snel we uit de kleren zouden gaan.

We lagen op onze zij en keken elkaar aan.

‘Je stinkt,’ zei Griet.

Ik deed elke dag nieuw ondergoed aan en liep nooit langer dan twee dagen rond met hetzelfde hemd. We hadden ons ‘s morgens in het rode kasteel van Dandelion een beetje kunnen verfrissen, maar we droegen nog steeds dezelfde kleren.

‘Jij moet niets zeggen,’ zei ik.

‘Voor we vertrokken heb ik me omgekleed. Jij loopt al twee dagen met die plunje rond.’

Hoelang we ook rond zouden dolen, Griet zou altijd een dag minder van huis weg zijn dan ik.

‘Dan moeten we ontsnappen,’ zei ik, ‘maar hoe?’

‘Ik hoop op een wonder.’

‘Dan moet je aan God geloven,’ zei ik.

‘Mijn favoriete god heet toeval.’

Ik dacht aan Dandelion. Liet de waarzegster toeval meespelen of baseerde ze zich op iets wat ze uit de ether opving om een voorspelling uit te spreken?

Ik voelde me loom. Ofwel het was de warmte, ofwel onze gijzelnemers hadden een verdovend gas ongemerkt in de kamer gespoten. Ik keek op mijn horloge, want ik wilde de chronologie der gebeurtenissen niet uit het oog verliezen. Het was 22 uur en slaaptijd op een normale werkdag. Welke dag was het? Donderdag? Vrijdag? Wanneer had ik die afspraak met Vishnievsky gemaakt? Woensdag. Dan was het nu vrijdag.

Het gerammel van een sleutel in het deurslot weerklonk. Suf keek ik op – ook Griet bleef liggen – en zag de stevige metalen deur tegen de houten muur slaan. In de deuropening stond een man die veel op George Bush junior leek. Hij droeg geen blauw maatpak maar een trainingspak in het zwart, wit en paars zoals onze overvallers van eerder op de avond.

‘Opstaan,’ riep de trainer.

We veerden recht en gingen in houding staan.

‘Kleed jullie uit.’

We gehoorzaamden omdat een tweede kleerkast achter de trainer kwam staan. Een stoere vrouw kwam eveneens naar binnen met trainingspakken over haar linkerarm hangend en twee paar sportschoenen in haar rechterhand vastklemmend.

‘Komt er nog wat van?’ vroeg de trainer.

Ik begon mijn hemd open te knopen, maar Griet wilde nog even dwarsliggen.

‘Wat bezielt jullie, stelletje hufters?’ vroeg ze, ‘breng me bij jullie leider.’

De trainer wees naar zijn mannelijke kompaan en vroeg:

‘Moet hij je misschien helpen bij het uitkleden?’

‘Verdomme Griet,’ zei ik, ‘doe wat hij zegt.’

Uiteindelijk begon ze toch aan haar kleren te plukken. Ik stond in onderbroek en wachtte tot ze zover was terwijl een domme gedachte mijn brein doorkruiste: even wachten om elkaar bloot te geven?

Griet stond niet veel later in haar ondergoed.

‘Helemaal uitkleden,’ zei de trainer.

Eerst vernederen, daarna praten. Dat was over de hele wereld een beproefde ondervragingstechniek.

Eerder, liggend in bed, had ik me afgevraagd of de hoeve een basis van de staatsveiligheid was waar ze mensen ondervroegen en folterden. Door mijn dolgedraaide fantasiebril zag ik in de vrouw een Amerikaanse CIA-agente die haar elektrodes aan mijn tong en mijn penis zou vastmaken om de stroomkring rond te maken. Daarna zou een van de mannen als een Taliban in hart en nieren het van haar overnemen en zijn geweerloop in mijn kont steken, terwijl ik knielend God zou bedanken omdat hij niet zijn eigen ‘geweerke’ gebruikte. Al die mogelijke verschrikkingen zouden niets voorstellen tegenover de ondervragingspraktijken van de andere man in de gedaante van een Algerijn en lid van de GIA. Voor zijn verhaal zouden geen woorden bestaan. Hij zou me laten leven, maar ik zou rijp zijn voor een psychiatrische instelling.

Griet besloot haar laatste twee stukjes textiel uit te rukken. Ik trok mijn onderbroek uit en legde mijn handen in mijn kruis.

Griet zette haar handen op haar heupen en vroeg:

‘Zijn jullie nu tevreden?’

De mannen gaven geen kik, er verschenen zelfs geen goedkeurende blikken op hun gezichten. Hun vrouwelijke kompaan bleef stoïcijns staan en wachtte verdere instructies af.

Mijn situatie was er niet naar om zalig weg te dromen bij de curven die Griet liet zien. Ik nam me voor haar voor- en achterkant op een later tijdstip van de dag grondiger te bekijken, tenminste als de mogelijkheid zich nog zou voordoen.

De trainer maakte een teken naar de vrouw waarna ze de kleren op onze bedden legde. Het ondergoed bestond uit een onderlijf met lange mouwen en hoge kraag, plus een lange onderbroek uit dezelfde stof. Het geheel leek veel op brandveilig legerondergoed.

‘Kleed jullie snel aan,’ zei de trainer terwijl zijn kompanen uit de kamer verdwenen.

‘Ik zou graag eerst een douche nemen,’ zei Griet.

‘Na de marathon mogen jullie je schoonwassen.’

Stond ons een marathonondervraging te wachten?

‘Doen we mee aan de Olympische spelen?’ vroeg Griet.

De trainer glimlachte.

‘De spelen voor gehandicapten zeker.’

Ik zei dat in de hoop dat de trainer uit zijn vel zou springen, maar hij bleef onverstoort en wijdbeens onze verkleedpartij gadeslaan.

Terwijl ik de witte sportschoenen aantrok, nam ik me voor te ontsnappen wanneer de gelegenheid zich voordeed. Onze cipiers maakten het ons gemakkelijk door ons dezelfde kleren te geven, want nu konden we doen alsof we tot hun vereniging behoorden.

‘Mooi,’ zei de trainer, ‘dan kunnen we eindelijk gaan.’

Hij stapte van de deuropening weg en maakte met een hoofdknik duidelijk dat we hem voor moesten gaan.

‘Zeg me wanneer ik links of rechts moet afslaan,’ zei ik.

De metalen deur ging zonder problemen open, erachter werd een halfduistere gang zichtbaar.

Aan het einde van de gang gingen we een trap van minstens twintig treden omhoog. Om de hoek sloegen we rechtsaf, waar opnieuw een lange gang zonder ramen of deuren lag met hier en daar een spot in het plafond waarvan de stralenbundel een mooi zonnetje op het vaste tapijt wierp.

‘Het lijkt wel of we ons onder de grond bevinden,’ zei Griet.

De trainer zweeg.

Er volgde nog een trap van ongeveer tien treden – ik kon het nooit laten om ze te tellen – en aan het einde ervan een gesloten deur zonder klink.

‘En nu?’ vroeg ik terwijl ik me omdraaide.

‘Klop op de deur,’ zei de trainer, ‘er zal iemand opendoen.’

‘Oké,’ zei ik en klopte hard genoeg om gehoord te worden.

Er gingen enkele seconden voorbij en ik dacht dat niemand zou reageren. Opeens ging de deur op een kier open waardoor het licht uit de achterliggende kamer als een verticale band in de donkere gang viel. In de deuropening verscheen een gezicht.

‘Laat ons binnen,’ zei de trainer.

Terwijl ik ‘laat ons buiten’ had willen zeggen.

‘Oké,’ zei de man en trok ze verder open waarbij ze als een slecht geoliede celdeur kreunde.

Ik schrok van het overweldigende licht rondom mij en was even de kluts kwijt. Mijn ogen wenden slechts langzaam aan het felle licht. Bij het zien van een silhouet dacht ik oog in oog te staan met de slechterik uit de stripreeks Blake & Mortimer. De kolonel Olrik uit mijn te grote stripfantasie stak meer dan een halve meter boven mij uit. Hij had een aristocratisch voorkomen, zeker met die scheiding in het midden van zijn zwarte gepommadeerde haardos, dat dunne snorretje van een ladykiller en die verfijnde wenkbrauwen van een vrouw. Het trainingspak stond hem niet. Was hij misschien de vijfde persoon waarover Dandelion had gesproken?

‘Zozo, dat noemt ons nietsnutten en hufters, terwijl wij voor hun veiligheid instaan,’ zei Olrik.

We bevonden ons in een doodgewone veranda achter een hoeveachtig gebouw. Het stond er vol ouderwetse meubels en prullaria die van geen waarde waren maar waarvan de eigenaars dachten dat ze na hun dood het nodige geld zouden opbrengen. Er brandde fel licht uit tl-buizen, genoeg om daglicht te simuleren.

De trainer die op George Bush leek voegde zich bij Olrik en de man die de deur voor ons had opengedaan; de laatste had de gelaatstrekken van Prins Laurent. In de veranda herkende ik nu ook de man en de vrouw van eerder. Ik telde in totaal vijf trainingspakken, maar de avond voordien waren ze met zijn zessen geweest. Was de tweede vrouw bezig met koken?

Griet zag me niet staan, alsof ze zich nog in een soort lethargische toestand bevond en er niet uit kon ontsnappen. Gevangen in je eigen vel, zo zou een halvegare zich kunnen voelen, of een mens die tot een standbeeld is omgetoverd.

Olrik ging in een krakende rotanstoel zitten en nodigde ons uit hetzelfde te doen in de zachte zetels. Met een armzwaai liet hij zijn kornuiten weten dat ze zich weer op hun arbeid moesten toespitsen. Ze verdwenen een voor een uit de veranda en zochten hun plekje in de hoeve op. Gehoorzaamheid werd er hoog in het vaandel gedragen.

‘Zijn jullie je spraakorgaan kwijtgeraakt?’ vroeg Olrik.

‘Misschien kun jij ons uitleggen waarom wij hier gevangen zitten,’ zei ik.

‘Ach zo, wil je uitleg? Dat is nieuw, want ik wil weleens weten wat jullie van plan zijn.’

‘Wij? Wij hebben helemaal geen plan,’ zei ik.

‘We weten zelfs niet wie achter ons aan zit,’ zei Griet.

‘Ga vooral door,’ zei Olrik.

‘Wat wil je nog meer weten?’ vroeg ik, ‘wij weten van niets.’

‘Vertel alles wat je weet en ik zal zien wat we voor jullie kunnen doen,’ zei hij ineens heel bereidwillig.

Wie waren onze echte vijanden? Vishnievsky en zijn maffiosi of de sportmensen? Wie kon ik geloven? Ik had er geen benul van, maar van één ding was ik overtuigd: ik wilde met beide groepen niets te maken hebben. Welk verhaal zal ik eens verzinnen, vroeg ik me af. Griet was me voor en zei:

‘Grek moest antieke meubels leveren ergens in Tongeren en toevallig woonde daar een waarzegster. Zij heeft ons onze toekomst voorspeld en nu proberen we het onheil voor te blijven.’

Ik begreep haar bedoeling en pikte er slim op in:

‘Ja, het heeft iets met mijn gekke oom te maken, verder is er echt niets aan de hand.’

‘Die oom van jou is net de man die we zoeken,’ zei Olrik.

‘Hij is dood,’ zei ik.

‘Heb je zijn lijk gezien?’ vroeg hij met fronsende wenkbrauwen, alsof hij wilde zeggen dat hij beter wist.

Ik keek naar Griet en in haar blik lag geen geamuseerdheid, veeleer ongerustheid.

‘Wie controleert doods-kisten?’ vroeg ik.

‘Wij,’ zei Olrik.

Ik herkende ineens een vermomde spion in hem. Paniek kwam op, maar ze ebde snel weg.

‘Hebben we het over dezelfde oom?’ vroeg ik, ‘oom Freek?’

‘Freek Stoep,’ zei Olrik.

Ik zweeg en dat was een bekentenis.

‘Waarom zitten jullie achter hem aan?’ vroeg Griet.

Nu was het Olriks beurt om te aarzelen. Hij zei:

‘Wij denken dat hij ondergedoken is en zich heeft aangesloten bij een verboden beweging.’

‘Hij experimenteerde met allerlei verenigingen,’ zei ik, ‘maar hij hield het nooit lang vol.’

‘Ofwel gooiden ze hem buiten,’ zei Griet.

Olrik keek glimlachend van Griet naar mij en dacht wellicht: dat is ook mogelijk.

‘Omdat hij dood is, kunnen we enkel zijn graf tonen,’ zei ik.

‘Oké, we gaan alle mogelijkheden na. Grondigheid is onze beste eigenschap, na geheimhouding natuurlijk.’

Vanzelfsprekend, ik had geen moment stilgestaan bij de mogelijkheid dat de veiligheidsdienst van het land achter ons aanzat om ons te beschermen tegen het gespuis van de onderwereld.

‘Ik kan niet begrijpen dat – ’

Plotseling zwaaide de deur naar de keuken open. Ze sloeg tegen de muur en in de deuropening verscheen een bekende. Het was niet de boerendochter die van een uitje thuiskwam, het was de messentrekker. Vanachter haar lange kapmantel toverde zij een afschrikwekkend mes waarmee ze met één haal de buik van een varken zou kunnen openrijten. Maar in plaats van toe te steken, wachtte ze af.

Olrik keek achterom en gaapte de mysterieuze gedaante aan. Hoopte hij dat zijn kompanen elk moment zouden opduiken om de inbreker te overmeesteren? Toen de messentrekker een stap voorwaarts maakte, kwam Olrik in actie door zich op de sinistere figuur te werpen. Helaas stelde de messentrekker hem met een opwaartse zwaai van zijn rechterbeen snel buiten strijd.

Olrik hapte naar adem en greep naar zijn edele delen. Het lukte hem niet om overeind te blijven en hij viel kermend op de houten vloer.

Griet zette een stap vooruit en wilde wellicht haar superkracht gebruiken. Ik begreep dat we beter ons heil in de vlucht zochten, maar mijn nieuwsgierigheid weerhield me. De messentrekker trok met een theatraal gebaar zijn kap af en de onwereldse gedaante kreeg vorm in Gravida, de zwangere. Ze stak haar mes weg en zei kortaf:

‘Maak dat jullie wegkomen.’

Ik begreep het niet zo goed. Was het mogelijk dat Gravida haar jas had gedraaid? Of had ze altijd al aan onze kant gestaan?

Griet bedacht zich geen moment en riep:

‘Laten we langs de verandadeur gaan.’

Zij was al weg, maar ik twijfelde. Ik wisselde een laatste blik met Gravida en ving een telepathische gedachte op: jij bent nog niet van mij verlost.

‘Kom je,’ riep Griet vanuit de deuropening van de veranda.

Olrik lag nog steeds op de vloer te kermen en geen van zijn helpers kwam opdagen. Er waren amper een twintigtal seconden verlopen sinds Gravida in de veranda was verschenen, maar voor mij had het een eeuwigheid geduurd.

Eindelijk kon ik me van haar aantrekkingskracht losmaken. Synchroon draaiden we ons om, ik naar Griet en Gravida naar de keukendeur waarlangs ze was gekomen.

Ik stormde naar buiten, het donkere erf op en Griet achterna.

In het halfduister zag ik iets verderop een witte villa staan die in het kille maanlicht opviel. Rondom was gazon aangelegd en in het midden stond een boom van minstens honderd jaar oud. De omgeving kwam me bekend voor.

We holden naar een soort schuur met drie geparkeerde auto's ervoor: twee bestelwagens en een lichte vrachtwagen. De verlichting was er pover, maar dat speelde in ons voordeel.

Het had geen zin om de vrachtwagen te proberen, want daarmee vluchten was ons doodvonnis ondertekenen. Ik liep naar de Renault en merkte dat hij was afgesloten. Tegen Griet zei ik:

‘Kijk of de sleutels van de Peugeot in het contact steken.’

Griet had meer geluk, want ze riep:

‘Hij is open.’

Ik rende naar de witte bestelwagen – op zijn flank was in afwisselend licht- en donkergroene letters JAGA gekleefd – en stapte aan de passagierskant in omdat Griet al achter het stuur zat.

Toen ik de deur dichtsloeg, gaf ze gas waardoor de voorbanden spinden en de kiezelsteentjes tegen de carrosserie ketsten. Ik had nog net de tijd om de tekst op een wit plakkaat te lezen dat tegen de achtergevel van de hoeve stond: BEZINNINGSCURSUS IN STILTE BEZIG.

Niemand zat ons achterna. Geen kordon sporters in purper, zwart en wit, geen bodybuilders met rollende spierballen, geen Vikingen met zwaaiende bijlen. Tot mijn verbazing was het meditatiecentrum dat we eerder met de fiets voorbij waren gereden onze tijdelijke gevangenis geweest.

In plaats van naar links te rijden zoals we al eerder hadden gedaan, sloegen we rechtsaf de kasseiweg in. We werden zodanig door elkaar geschud dat we ernaast moesten rijden. Het was erger dan ‘de hel van het noorden’, gelukkig was de kasseistrook niet langer dan een kilometer.

Bij een kapelletje ging de kasseiweg over in een asfaltweg. Ik gaf plankgas en we vlogen laag over de donkere wegen naar Opoeteren. Aan de grote weg sloeg ik linksaf en draaide ter hoogte van de visvijvers rechtsaf de betonnen baan naar Opglabbeek op.

De klok op het dashboard wees middernacht aan. Een nieuwe dag brak aan. We staarden voor ons uit, ieder zijn gedachten denkend. Ik had geen idee wie achter de schermen meespeelde. De naam JAGA op de bestelwagen had iets van mijn hersenpan los geweekt, alleen kon ik het idee erachter nog niet duidelijk vatten. Het verhaal zat met haken en ogen aan elkaar, het had kop noch staart. De zwangere vrouw, de sporters, Vishnievsky die zich niet meer liet zien, oom Freek die net zoals ik het verkeerde pad was gegaan.

‘Ik ben blij dat we weer op vrije voeten zijn,’ zei Griet.

Ik reageerde niet omdat ik op het kruispunt voor de rotonde van Opglabbeek in het licht van een straatlantaarn de tekst op een geel-met-zwart bord probeerde te lezen: LUS VAN HET ZWARTE GOUD. Steenkool was ooit de toekomst van Limburg, helaas was dat verleden tijd.

Ik reed de grote rotonde voor Zwartberg op en sloeg rechtsaf naar Meeuwen. Een honderdtal meter verder draaide ik linksaf een

smalle asfaltweg in die voorbij een van de twee mijnterrils van Zwartberg liep. Ik kon hem niet zien, maar ik wist dat hij er was.

Voorbij de mijnteril zaten hoekige onderbrekingen in de asfaltweg, een alternatief voor verkeersremmers. De weg was niet breed genoeg voor twee auto's en je moest op bepaalde plaatsen even wachten om tegenliggers voor te laten. Die waren er niet en ik liet de bestelwagen over de baan zigzaggen. Aan het eerste kruispunt sloeg ik linksaf, vervolgens reed ik een pijlrechte asfaltweg op die misschien naar de sintelberg leidde. Na een kilometer begreep ik dat de weg doodliep en dat we de zwarte berg vermoedelijk voorbij waren gereden.

Ik zette de bestelwagen stil om met Griet te beraadslagen.

'Zwartberg ligt niet meer veraf,' zei ik, 'maar we kunnen beter de klaarlichte dag afwachten. Wat denk jij?'

'Wat denk je van een gezellige hotelkamer?'

Ze zei het niet met een dubbelzinnige ondertoon. Het was een simpele vraag, zeker als je bedacht dat de gezelligheid de laatste paar dagen ver zoek was. Toch had ik enkele mooie momenten beleefd waarbij ik me heel goed in mijn vel had gevoeld met Griet in mijn gezelschap.

'Heb jij geld bij je?' vroeg ik, 'want ik heb nooit méér dan twintig euro op zak.'

'We kunnen met de bankkaart betalen.'

In mijn achterhoofd had ik al besloten om geen hotel te zoeken en zei:

'Ik denk dat we op dit uur niet veel hotels zullen vinden.'

Toen ik me omdraaide om de lading van de bestelwagen te controleren, zag ik dat die uit lappen stof bestond. Lakens of dekens? Was het een bestelwagen van een industriële wasserij? Hielden de nepboeren in de hoeve zich bezig met witwaspraktijken? Wiens zwarte geld moest er door de wastrommel gaan? Dat van de grote baas, de vijfde man van de bende? Het feit dat we de auto van onze ontvoerders hadden gestolen, maakte de misdaad minder zwaar.

‘Wat denk jij hiervan?’ vroeg ik.

Griet keek ook achterom en zei:

‘Ik denk dat we het gezellig kunnen maken, niet?’

‘Mijn idee.’

Vijf minuten later lagen we naast elkaar. Als matras gebruikten we een bundel kleren en als deken een heleboel friscgewassen lakens op elkaar. De laadbak was niet lang genoeg om er gestrekt in te kunnen liggen, maar in foetushouding lukte het prima. Als twee lepeltjes kropen we dicht tegen elkaar en vielen als een blok in slaap.

Een plakkerige smaak die leek op de surrogaatkoffie uit de machine op het werk vulde mijn mond. Mijn radiowekker had me niet uit mijn dromerij getrokken. Het was onduidelijk waarvan ik wakker was geschrokken. De laatste nachtmerrie was er te veel aan, maar ik kon me hem nauwelijks nog voor de geest halen.

Ik draaide mijn rechterarm naar het licht en las tien over zeven van mijn horloge af. Griet bewoog onrustig naast mij, alsof ze ook een poging deed om de hardnekkige droom voor de werkelijkheid te verwisselen.

Het weer was er tijdens de nacht niet beter op geworden, integendeel, de wind was aangewakkerd en de bestelwagen wiegde heen en weer.

Ik kroop tussen de zetels naar de ruimte voorin en installeerde me achter het stuur. De wind bracht sneeuwvlokken, hagelbolletjes en regendruppels kriskras door elkaar van ergens tot hier en verder. We stonden geparkeerd aan het einde van de asfaltweg, met links en rechts een diepe gracht.

Overal zag ik bomenrijen en kale weiden. Rechts van de bestelwagen en een eind achter ons stond een modern huis in grijze baksteen met ernaast een vervallen hangar, eveneens in grijze blokken opgetrokken. Aan de andere kant van het huis lag een tuin waarin groenten, struiken, bomen en heggen hun vaste plaatsje van de tuinier hadden gekregen. De bewoners van het huis hadden

uitzicht op een mijnterril dichtbij, eentje verder weg en een soort dijk met groen bemoste, grijze ondergrond. Een oude verroeste mestuitdrager lag half en half in de gracht.

Twee bordjes maakten duidelijk dat er geen pottenkijkers gewenst waren: PRIVAAT en DOODLOPENDE PRIVÉWEG. De berkenbomen en de prikkeldraad gaven de omgeving iets van een Russisch gevangenkamp. De natuur rondom me had ook iets bijbels, met een god die in woede was ontstoken en die dreigde alle natuurkrachten op te roepen om ze hun vernietigende gang te laten gaan.

Opeens bewoog de bestelwagen en het was niet de wind. Ik keek achterom en zag hoe Griet een poging deed om uit haar provisoire bed te stappen.

‘Pas op voor het dak,’ zei ik.

Ik hoorde haar kreunen. Na wat gestommel stak ze haar hoofd tussen de zetels. Ze was nog steeds met lakens omwikkeld en draaide haar slaperige gezicht naar mij waardoor onze neuzen elkaar bijna raakten.

‘Lekker geslapen?’ vroeg ik.

Een zalige glimlach verscheen rond haar leuke, kleine mond.

‘Het kon beter,’ zei ze.

‘Ik heb als een marmot geslapen,’ zei ik.

‘Ik geloof er niets van,’ zei ze terwijl ze met het laken naar voren kroop.

Daar zaten we dan, voor ons uit turend.

‘En nu?’ vroeg Griet.

‘We rijden naar het centrum van Zwartberg en vragen daar naar de moskee,’ stelde ik voor.

‘Oké.’

Ik startte de motor en manoeuvreerde de auto op de smalle strook om hem te keren.

‘Pas op,’ riep Griet.

Ik had de metersdiepe gracht op tijd gezien en voltooide zwijgend mijn koerscorrectie. Beducht voor allerlei

verkeersinstallaties die de weggebruiker het leven zuur maken, reed ik terug naar het grijze huis. Ik reed niet harder dan 20 km per uur wat voor een snelheidsmaniak zoals ik een ervaring kon zijn.

De hemel hing vol wolken, in elkaar smeltend en een deken over de aarde spreidend. Geen enkel straaltje zonlicht brak tot de begane grond door. De wind huilde door de reten van de portieren en de striemende regen dwong me om de ruitenwissers aan te zetten. Ik schakelde de wissnelheid van interval naar continu over en had nog steeds moeite om door de plakkerige voorruit te zien wat ik niet kon geloven.

Langzaam naderden we het huis. Een kring van bomen met een doorsnede van minstens vijf meter trok mijn aandacht. Ik vermoedde dat het doodgewone beuken waren. Hun takken waren in elkaar gestrengeld en hadden doorheen de tijd vreemde bochten gemaakt. Het moest een familieboom zijn, waarvan de leden letterlijk aan elkaar hingen. De stamboom had zich al duizend jaar onder de oppervlakte teruggetrokken om er zijn nakomelingen van het nodige voedsel te voorzien.

De stormwind kreeg geen vat op de bladerloze bomen, ze bogen geen centimeter in de windrichting mee. In het midden van de boomkring lag een hoop aarde van anderhalve meter hoog die me deed denken aan een immens mierennest.

‘Wat is dat voor iets?’ vroeg ik terwijl ik de bestelwagen tot stilstand bracht.

‘Ik zie wat je bedoelt.’

‘Dat wil ik van dichterbij bekijken.’

‘Voorzichtig,’ zei Griet.

Ik maakte me sterk dat het er wat minder hard waaide en stapte uit de bestelwagen. De motor liet ik draaien. Mijn kap hoefde ik niet omhoog te klappen, want de wind blies ze over mijn hoofd.

Toen ik het portier dichtsloeg, schrok ik van een zwart volumineus ding dat vanuit mijn linkerooghoek in de lucht sprong. Een grote groep kraaien vloog op, ik had ze helemaal niet gezien in het afgemaaide maïsveld links van mij. Ze vlogen in een

langgerekte cirkelbeweging over het veld en daalden sierlijk af naar de plek waar ze eerder hadden zitten eten.

Ik vestigde mijn aandacht weer voor honderd procent op de bomen, hoewel het vluchtprogramma in mijn brein vijf procent kans openliet voor een volgende onaangekondigde opkomst van dier of mens. Mijn wereld kreeg echter geen tien seconden om zich te herstellen, want binnen die tijd gebeurde iets angstwekkends.

De top van het heuveltje in het midden van de boomkring bewoog alsof een enorme mol de overtollige aarde naar buiten duwde. De wind blies de losgekomen aarde van de top dat langs de helling naar beneden rolde. Moest ik een beest verwachten, of een mutatie van een mens die zich had aangepast aan het leven onder de grond? Kon ik het stellen met een magische onderwereldfiguur die zich voorbereidde op de verovering van de ruimte boven hem? Ik was mijn achtervolgers kunnen ontvluchten, maar wat er naar boven kroop zou weleens veel handiger in achtervolgingen kunnen zijn.

Het heuveltje viel omver en de inhoud rolde eruit. Het monster had een naam. Ineens las ik die voor mijn geestesoog af, alsof hij in spiegelschrift op mijn voorhoofd was geschreven: Niks.

Ik vroeg me af of ik nog de tijd had om Griet te waarschuwen, maar het was al te laat, want het niets ontplooidde zich in al zijn mogelijkheden en concentreerde zich op mijn aanwezigheid door zijn voelsprietten uit te schuiven. Het fabelmonster was aangekomen.

Ik stond tegenover een beestachtig iets. Ik voelde me als Mozes tegenover God de Almachtige die, als Hij wilde, heel kwaad kon zijn. Het monster gaf me de tijd om iets te bedenken en mijn brein probeerde ondertussen de oplossing aan te reiken in de vorm van een verborgen ontsnappingsluik. Ik dacht na terwijl ik niets deed. Ik geloof dat Griet onderhuids aanvoelde dat ze de volgende stap beter aan mij overliet, want ze bleef netjes in de bestelwagen zitten, angstig kijkend en zich wellicht afvragend wat hierachter zat. Een bijzondere eigenschap kon ik heel goed gebruiken tegenover het

onmogelijke wezen dat zich had samengesteld uit totaal andere genen.

Zo snel als het tevoorschijn was gekomen, zo verdween het voor mijn ogen. Ineens was het weg, alsof het er nooit was geweest. Er waren ook geen woorden om het te beschrijven, zo onaards was het. Geen licht, geen donkere vlek, geen oorverdovend geluid, er was ook geen reukje aan. Het op de tong proeven leek me te vergaand en ik liet dat idee varen. Ik had het alleen kunnen voelen, hoe het over mijn onbedekte lichaamsdelen schuurde waardoor de openingen van mijn poriën zich verwijdden tot putten zo groot als riooldeksels.

Mijn verbeeldingsvermogen had een creatie op zijn geweten die ik onmogelijk in een boek van 900 bladzijden kon vastleggen. Misschien dat het laatste punt van de laatste zin er nog het dichtstbij kwam. Mijn hersens waren niet groot genoeg om het te bevatten. Als ik er geheugen bij had kunnen steken zoals bij een computer, dan nog was me dat niet gelukt. Ik wist het zeker, het was iets onvergelijkbaars.

Harry Mulisch heeft het treffend kunnen verwoorden in zijn beschrijving van Hitler: een nul die bij vermenigvuldiging alles vernietigt. Het resultaat blijft nul, niets, een zwart gat. Volgens Harry bewoog Hitler als een bronzen beeld, een wandelend harnas, leeg. En dat was nu net een goede beschrijving voor het beest. Wat was er in godsnaam geboren? Een hellekind?

Het regende nog steeds. De druppels deden hun best om de contouren van wat ik had gezien te vervagen, ook de molshoop die ik aangezien had als zwangere buik van moeder aarde werd erdoor afgevlakt. De wereldbol had het monster vlug ingeslikt omdat de mensheid er nog niet klaar voor was. Als ik 'duivel' zou zeggen, had ik dan te veel verteld? En als ik het met iets moest vergelijken, dan misschien met een onzichtbare, geluidloze, reukloze, smaakloze en vooral gevoelloze buitenaardse entiteit zoals alleen een vernietiger van werelden kan zijn. Het had erop geleken dat mijn wereld aan haar einde was gekomen. Heel even was er een opening geweest,

gelukkig niet groot genoeg om het wangedrocht door te laten. Tegelijk groot en klein en het monster had er doodeenvoudig niet door gekund.

Wachtend op niets in de gietende regen begreep ik dat ik voor een samenraapsel van kwade dingen had gestaan. Ik had het onwezenlijke wezen met mijn goede gedachten terug naar de krochten van de onderwereld verbannen. Was het een voorbode van het naderende kwaad? Of had ik te veel fantasie?

Ik wipte een stukje in de lucht bij het horen van een claxon. Beduusd keek ik achterom en zag Griet naar me wenken. Had ik een getuige aan haar of moest ik erover zwijgen?

Ik keek op naar de met berkenbomen begroeide sintelberg rechts van mij terwijl ik terug naar de bestelwagen strompelde. De energie was eruit. Mijn hart klopte nauwelijks en even dacht ik dat het stilgevallen was, maar natuurlijk kon ik dat niet denken, want dan was ik dood.

Ik stapte in en reageerde niet op het gevraag van Griet, haar woorden zweefden onhoorbaar aan mijn oren voorbij. Toen ze me door elkaar schudde, keerde ik eindelijk terug naar de kleine, veilige wereld in de bestelwagen.

‘Wat heb je toch man?’ vroeg ze.

‘Niets, ik ben even mezelf niet, dat is alles.’

‘Dat zie ik ook wel. Laten we van deze akelige plaats weggaan, ze geeft me de kriebels.’

Ja, ze joeg me de stuipen op het lijf en dat was nog zacht uitgedrukt. De plek had iets onheiligs en toch had ik er groot ontzag voor, want hoe kon ik anders onder de indruk zijn van ‘niets’? Ook al had ik het niet gezien, het was er wel en het was echt. Ik kon niet zeggen waar het zat, het was overal.

‘Oké, ik heb genoeg gezien,’ zei ik en keerde de bestelwagen.

Ik dacht eraan dat we op pad waren met een gestolen voertuig. Stel je voor dat de sporters uit de hoeve de politie erbij hadden gehaald, zonder te vermelden dat ze zelf geheime politie van het land speelden. Dat leek me onmogelijk.

Ik wist helemaal niet hoe de mensen van de staatsveiligheid te werk gingen. Er waren genoeg voorbeelden aan te halen waarbij veiligheidsmensen blunders hadden begaan. Zij waren slechts mensen gestuurd door een onzichtbare macht, de macht van een regering en een beetje van de koning.

Ik reed over de pijlrechte asfaltweg terug naar het kruispunt en zocht een pad dat naar de sintelberg leidde. Dat was er helaas niet. Een hoge omheining moest ongewenste wandelaars tegenhouden. Wat zat erachter verborgen? Of zag ik hersenspinsels?

‘Er hangt niet alleen sneeuw en regen in de lucht,’ zei Griet, ‘straks spuwt de zwarte berg bloederige wezens uit zijn vulkaanmond.’

‘Griet, je hebt bijna zoveel fantasie als Dandelion.’

Een glimlach schemerde door.

Ik concentreerde me op de weg en reed de betonnen baan naar Meeuwen op om niet veel later rechts af te slaan naar Zwartberg. Voorbij de rotonde lieten we de sintelberg rechts van ons liggen.

‘Daar staat nog een zwarte berg,’ riep ik.

Ik was opgetogen omdat me een tweede kans werd gegund om de voorspelling van Dandelion te controleren.

‘Laten we eerst de moskee bezoeken,’ stelde Griet voor.

‘Oké,’ gaf ik naar mijn zin iets te snel toe.

Griet zweeg een tijdje. Misschien ging zij na wat onze toekomst inhield, samenwonen met kinderen of gescheiden leven als vrienden. Ik verkoos het laatste vanwege het grote leeftijdsverschil. Met de overbevolking in het achterhoofd moest er een groep mensen ontstaan die zich helemaal niet wilde voortplanten. Eens kijken hoe de natuur en de genen daarop zouden reageren.

Ik zag het fabelmonster dat uit een van de monden van de aarde was gekropen voor mijn geestesoog. Het deed me denken aan de bloederige wezens uit de vulkaanmond die Dandelion had beschreven. Het kwaad had de vorm van een geslachtloze engel van Allah, een djinn, een schim. Met zijn groots opgezette aanslag tegen

de Westerse wereld had hij bewezen dat hij ballen aan zijn lijf had. Osama bin Laden.

Na de bloedige aanslag op de Twin Towers in New York had ik het nodig gevonden op het internet naar meer informatie over Osama te zoeken.

Bin Laden is geboren in 1957, als zoon van een bouwmaagnaat in Saoedi-Arabië. Hij studeerde aan de universiteit van Koning Abdul-Aziz in Jeddah waar hij een diploma haalde in publieke administratie. In 1979 voelde hij zich geroepen om in Afghanistan strijd te leveren tegen de Russische bezetter. Hij richtte een groepering op om strijders te rekruteren die tegen het rode leger zouden vechten. De CIA leidde de training. In 1984 verbrak bin Laden zijn connecties met Amerika en richtte een eigen groep op, Al-Qaeda.

In 1989, na de oorlog tussen Afghanistan en de Sovjet-Unie, ging hij terug naar Saoedi-Arabië. Zijn contacten met radicale islamieten veroorzaakten wrijving met de autoriteiten en daarom verhuisde hij samen met zijn familie naar Soedan in 1994. Dat Amerika tijdens de Golfoorlog hulp bood aan Saoedi-Arabië stootte hem tegen de borst. Amerikaanse en Europese troepen hadden zich niet op heilige grond mogen wagen en zijn enige doel was Mekka, Medina en Jeruzalem te bevrijden. Onder druk van de Amerikanen en de Egyptenaren vluchtte hij in 1996 terug naar Afghanistan waar de Taliban hem opving.

Osama bin Laden vaardigde een religieus decreet, fatwa, uit waarin hij alle moslims opriep om iedereen te doden die probeerde een islamitisch land te infiltreren. Naar aanleiding van de 11-septemberaanslag verdreven Amerikaanse soldaten de Taliban uit Afghanistan. Ze deden verwoede pogingen om de vluchtende Al-Qaeda-leden te arresteren, maar Osama bleef onvindbaar. Bandopnames die regelmatig het tv-journaal haalden, bewezen dat hij nog leefde. Bijna 10 jaar na de 11-septemberaanslag kwam het

nieuws dat nummer 1 op de lijst van meest gezochte terroristen ter wereld op Amerikaanse manier terecht was gesteld.

Terroristen over de hele wereld voeren nog steeds aanslagen in naam van Al-Qaeda uit. Ze gaan omzichtig te werk, maar veiligheidsdiensten slagen er meer en meer in hun ondernemingen te verijdelen.

De aanslag in 2001 maakte Osama wereldberoemd. Voor de Westerse wereld was hij een misdadiger, terwijl de Arabische wereld hem op handen droeg. In elk geval zal ik niet meer woorden vuilmaken aan de grootste bandiet aller tijden.

We reden Zwartberg vlot binnen. Ik paste mijn tempo aan, want anders had een flitspaal het gegarandeerd gezien. Links gleed de statige kerk voorbij, rechts lag het terrein waar vroeger de Zwartbergse zoo was gevestigd.

Ik dacht terug aan mijn depressie voor ik met Mai trouwde. Ik kon niet goed slapen omdat ik me alleen voelde. Zonder gezelschap was het leven nutteloos. Waarom wachten tot je oud en grijs was? Op tijd had ik ingezien dat ik het geschenk van mijn ouders – mijn leven – niet zomaar mocht vergooien. De geest van Gaia zou me gegarandeerd verrijken, en op hun beurt zouden andere mensen er ook baat bij hebben.

Als remedie hadden mijn vader en moeder voorgesteld om naar de zoo van Zwartberg te gaan. Je kunt de dierentuin niet vergelijken met die van Antwerpen. De beesten zaten opgesloten en dat was triest, maar het bezoek had me opgevrolijk.

Voor ons lag de brede weg door Zwartberg. Aan weerskanten stonden geparkeerde auto's voor allerlei winkels.

‘Waar ligt de moskee?’ vroeg Griet.

‘Dat zullen we moeten vragen.’

Aan het derde stoplicht sloeg ik linksaf en reed de parkeerplaats van een katholieke kerk op. Een sjofele man kwam in onze richting gelopen en ik bracht de bestelwagen enkele meters voor hem tot stilstand. Ik draaide het zijraampje omlaag en vroeg:

‘Meneer, mag ik u iets vragen?’

Dat deed ik altijd, ook al had mij ooit een betweter gezegd dat het al een vraag was.

De man begreep me niet en liep gewoon verder.

Ik stapte uit en rende achter hem aan.

‘Hallo, wacht eens even.’

De man draaide zich om en vroeg:

‘Wat?’

‘Weet u waar de moskee van Zwartberg staat?’ vroeg ik.

Hij had een pet op en moest zich achter de oren krabben, vervolgens brabbelde hij iets onverstaanbaars. Terwijl hij praatte was ik getuige van de slechte toestand van zijn gebit. Hij maakte gebaren omdat het duidelijk was dat ik het Arabisch niet onder de knie had. Rechts, daarna naar links en weer rechts begreep ik, waarna het vaag werd. Woonde de allochtoon al twintig jaar in België en was hij nog steeds de Nederlandse taal niet machtig?

‘Oké,’ zei ik, ‘ik zal dat eens proberen.’

Want meer zou het niet worden.

Eenmaal in de bestelwagen schakelde ik de motor in eerste versnelling en stooft weg.

‘Blijkbaar was het heel duidelijk,’ zei Griet.

‘Het begin toch,’ zei ik terwijl ik achter de rotonde naar rechts reed zoals de man het had uitgelegd.

‘En nu rechtdoor?’ vroeg ze.

Ze wist dat ik het wel zou vinden, maar dat we er nog lang niet waren.

Even later reden we de volgende drukke winkelstraat in, met aan weerskanten opnieuw een parkeermogelijkheid die me jaloers maakte. In Hasselt en Sint-Truiden was het huilen met de pet op wat parkeermogelijkheden betrof.

‘En nu?’ vroeg ik aan mezelf.

‘Ik zal het nog eens vragen,’ zei Griet en maakte aanstalten om uit te stappen.

‘Wacht, ik parkeer de auto en we gaan samen op zoek.’

‘Jij je zin.’

In een wip had ik de bestelwagen dwars naast de weg gezet. Zo kon je inderdaad meer wagens kwijt.

We stapten uit en liepen samen naar de winkel waar twee vrouwen op de stoep stonden te kwebbelen. Ik wilde niet storen en wachtte tot de dames hun zegje hadden gedaan. Griet had geen geduld en vroeg aan de zwartharige:

‘Mevrouw, weet u waar de moskee staat?’

‘De moskee?’ vroeg ze verontwaardigd alsof Griet als rechtgeaarde Belg niets te zoeken had in de omgeving van een moskee.

Ze wist het niet en vroeg het aan haar blonde vriendin. Zij wist het ongeveer, maar ze kon het niet goed uitleggen.

‘Aan de rotonde links en achter de brug weer naar links,’ zei ze, ‘daarna zul je het wel zien.’

‘Nee, het is vóór de brug,’ zei de zwartharige met een vreemd accent.

De blonde dacht even na en zei:

‘Je hebt gelijk, het is ervoor.’

‘Zie je wel,’ zei de zwartharige glunderend.

‘Bedankt,’ zei Griet.

‘Is er nog een andere moskee in de buurt?’ vroeg ik.

De dames wisselden een geheimzinnige blik en leken tot een besluit te willen komen.

‘Die van Sledderlo,’ zei de blonde.

‘En waar ligt Sledderlo?’

‘Moeilijk om uit te leggen,’ zei de zwartharige, ‘ergens achter Genk.’

Ik had de indruk dat ze het mij niet wilden vertellen en bedankte hen.

De dames gingen verder met hun drukke conversatie op de stoep. Meenden ze dat wij in een moskee wilden trouwen? En waarom niet? Hoever onderzoekers ook teruggingen in het verleden, ze stuitten altijd op een of andere huwelijksvorm. De drift

tot instandhouding van de soort gaf de mensen de impuls om te trouwen.

‘Zo,’ zei ik toen ik in de bestelwagen zat, ‘dat weten we ook alweer.’

‘Links en links,’ zei ze samenvattend.

‘Oké, links en links,’ herhaalde ik als een rechtgeaarde rallyrijder die de instructies van zijn navigator klakkeloos uitvoerde.

Er was nog even twijfel bij de eerste weg naar links, maar die lag niet voor een brug. Ik riskeerde verder te rijden, ook al ried mijn navigator links aan.

‘Zie je wel,’ zei ik toen de weg naar links voor de brug opdoemde.

‘Jij bent voortaan mijn god,’ zei Griet.

Seks met een godin? Ik zag mijn slaapkamer als een gebedshuis.

‘Zonder problemen,’ zei ik terwijl ik links afsloeg.

De dames voor de winkel hadden ons op geen enkele manier voorbereid op het mooie bos waarin de moskee verscholen lag. Het gebouw stond dicht bij de autosnelweg, want het geraas van auto’s en vrachtwagens was oorverdovend. Aan de ingang stond een bord met een onleesbare tekst erop. Het terrein was afgemaakt met draad en een stevige poort verhinderde ons het parkeerterrein op te rijden. Links stond een stenen figuur van misschien wel vijf meter hoog, een man die een kruis droeg. Achter hem stond een klokkenspel, of een houten staketsel met drie, boven elkaar hangende klokken voorzien van een afdakje.

Ik keerde de bestelwagen en parkeerde hem op een braakliggend terrein naast de moskee. We stapten uit en de hevige wind blies ons bijna omver. De wolken waren uit elkaar gerafeld en her en der waren diepblauwe plekken van de hemel te zien.

‘Zou een moskee net zoals onze kerken enkel open zijn op zaterdagavond en zondagmorgen?’ vroeg ik.

‘Geen idee, maar de poort is potdicht.’

Vanachter de poort keken we naar het typische gebouw dat in België opvalt. De moskee bestond uit twee gedeelten: twee parallelle rechthoekige, wit beschilderde zalen met een roodgekleurd leiendak. Aan de korte zijde van die gebouwen stond een vierkantig hoofdgebouw, met op iedere hoek een achthoekig torentje met een tweeledig dak, onderaan normaal, daarboven overgaand in een mop met punt – als een reusachtige hondendrol – en bovenop een kruis.

In het centrale gedeelte van de moskee was nog een grotere toren in dezelfde vorm gebouwd. De vijf minaretten waren geeloranje geschilderd. Samen met de witte onderbouw vormden ze een kleurrijk geheel. Heel anders dan de saaie kerken van de katholieken. Toch had ik voortdurend de indruk dat het gebouw geen moskee maar een Oekraïens-orthodoxe kerk was. Dan moest de tekst op het bord aan de ingang Russisch zijn. Of was het Grieks?

‘Het is één pot nat,’ zei Griet, ‘er is slechts één God. Hoe die heet, heeft geen belang.’

‘Niet iedereen snakt naar peis en vree.’

Er is een onmiskenbaar verschil tussen moslims en christenen. De boodschap van Christus is vredelievend terwijl die van Mohammed veeleer oorlogszuchtig klinkt. God vergeeft en vergeet, maar Allahs straf voor zondaars is het afhakken van handen en voeten. Ik herinnerde me een recent bericht in de krant: DOODSTRAF VOOR ARTS IN PAKISTAN WEGENS BLASFEMIE. Godslastering is voor moslims het grootste kwaad. De Sharia of de religieuze en maatschappelijke wetgeving die aan de koran is ontleend, is wreed. Overspelige vrouwen worden zelfs gestenigd.

‘Weet jij iets van de islam?’ vroeg Griet.

‘Ik ben van mening dat je pas een goed mens bent als je alles weet. Natuurlijk is dat een utopie, maar dat wil niet zeggen dat je niet moet streven naar zoveel mogelijk wetenschap. Ben je zover, dan kun je alle kanten op en kun je niet beticht worden van oppervlakkigheid, zeker niet van extremisme.’

Hoe had Aristoteles het ook alweer gezegd? ‘Alle mensen verlangen te kennen.’ Als je veel kennis opdoet en daarover nadenkt, kun je interessante conversaties houden.

‘Ik zal je nog wat anders vertellen, maar dat doe ik beter in de bestelwagen, want het is hier te koud.’

We renden om het eerst. Ik had de auto gesloten – gek dat ik dat ook met een gestolen auto deed – waardoor Griet niet eerder kon instappen. We stapten in en lieten ons opwarmen door de felle zonnestrallen die door de wolkengaten schenen.

‘Vertel eens,’ zei Griet geïnteresseerd.

Ik haalde mijn gekende verteltrant boven en gaf haar een gedegen beeld van de islam. Ik voelde me een schooljongen voor de klas die zijn spreekbeurt aframmelt.

De-enige-God-die-er-is sprak Mohammed aan en vroeg om een einde te maken aan de afgoderij van zijn volk. Mohammed verkondigde de komst van Allah, maar omdat hij te veel aanhangers kreeg, moest hij Mekka verlaten. Hij vluchtte in 622 naar Medina en stichtte er zijn nieuwe religie, de islam. Het werd de godsdienst van de kameeldrijvers en de woestijnrovers, de Bedoeïenen.

De leer van Mohammed staat beschreven in de koran. Voor een echte moslim klinkt het lezen ervan als muziek in de oren, ook al lijkt het voor de westerlingen op een saai verhaal. Volgens Mohammed is de zekerste weg naar het paradijs de strijd tegen de ongelovigen. Het zwaard is de sleutel van het hemelrijk, vertelt hij. Geen vrede op aarde, want vrede zou het einde van plundering en oorlogsbuit betekenen. Zijn grootste vijanden zijn de joden. Er is slechts één god, meent hij. De Drie-eenheid van het christendom lijkt hem te veel op verafgoding van meerdere goden: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Mohammed werd uiteindelijk ook in Mekka aanzien als de ware profeet van Allah en mocht er terugkeren. Zijn verdere leven

stond in het teken van de herhaling van zijn leer. Die taak namen de Kaliefen na zijn dood van hem over.

Het religieuze fanatisme van de islamieten dook pas op tijdens de Kruistochten en de Turkse oorlogen. Gelukkig hield Karel Martel in 732 bij Poitiers de Arabieren tot staan. Al worden ze beticht van oorlogszuchtigheid, het christendom heeft ook veel doden op zijn geweten.

De islam is doorheen de tijd uitgesplitst in verschillende sekten waaronder veel verboden radicale bewegingen. Een zevende deel van de wereldbevolking is moslim. Zij scharen zich achter het symbool van hun godsdienst: de halve maan. Vijfmaal daags richten ze zich naar Mekka, elk jaar tijdens de heilige maand november reizen ze ernaartoe om de Hadj te maken. In de heilige tempel lopen ze zevenmaal rond de Kaäba en kussen de zwarte steen – afkomstig van een meteoriet? – in de muur, met het risico dat andere gelovigen hen vertrappelen. Ongelovigen zijn er ten strengste verboden.

Allaaf Allaah, zijn naam zij geprezen.

‘De wijn drinkende woestijnbewoners van weleer zijn nu beschaafde kooplieden, maar ze zijn nog steeds fanatiek met hun godsdienst bezig. Op veel plaatsen in de wereld vechten zij tegen ongelovigen. Zij verwensen de vergevingsgezindheid van de christenen.’

‘Het is jammer dat ieder volk zijn eigen godsdienst als de voornaamste ziet,’ zei Griet.

‘En dat ze die de hele wereldbevolking willen opdringen.’

Mijn wereld kan eenvoudig zijn, zonder godsdienst, zonder nijd, zonder oorlog of vervuiling. Helaas moeten mensen altijd partij kiezen.

‘Ja, de christenen moeten niets zeggen, want zij hebben hun godsdienst ook overal opgelegd,’ zei ze, ‘vraag het aan de Zuid-Amerikaanse bevolking, of die van Afrika.’

‘Staan er katholieke kerken in een islamitisch land?’

‘Geen idee,’ zei Griet, ‘omgekeerd wel, onze regering wil dat iedere allochtoon zich hier thuis voelt.’

‘Ze krijgen zelfs toestemming om schapen ritueel te slachten, zonder ze vooraf te verdoven.’

‘Brrr,’ deed Griet.

‘De wet in België bepaalt dat er geen slachtingen binnenshuis mogen gebeuren, dat mag enkel op plaatsen die daarvoor voorzien zijn. En ondanks die regeling verzet Gaia zich tegen nutteloos geweld op alle dieren.’

‘Moet het zover komen dat ze boeren voor de rechter dagen omdat zij koppige koeien met stokken slaan?’ vroeg Griet.

‘Denk je dat ik daar iets aan kan doen?’ vroeg ik gemaakt verontwaardigd, want ik wist wel dat ze het niet kwaad bedoelde.

‘De mensen die achter de brandstichtingen van McDonald’s-restaurants zaten, zijn te ver gegaan en –’

‘Gaia,’ zei ik meer in mezelf dan tegen Griet.

‘Wat bedoel je?’

‘Gaia, ga ja, ja ga, begrijp je?’

‘Je bazelt,’ zei Griet, ‘probeer het eens uit te leggen.’

‘Jaga, de letters op deze camionette,’ riep ik, ‘misschien zit de dierenbescherming achter ons, Gaja-mannen vermomd als Jaga-mannen.’

En geen sportieve mannen van de veiligheidsdienst of de maffiosi van Vishnievsky. Was het misschien allemaal ecologisch verantwoord?

‘Jaga is ook de naam van een bedrijf dat zich bezighoudt met airconditioning,’ zei Griet.

Ze kon een scheve glimlach niet onderdrukken.

‘Nu je het zegt.’

‘Eindigt hier onze zoektocht?’ vroeg ze.

Ik keek op mijn horloge en zag dat het kwart voor negen was. We hadden genoeg tijd. Het weekeinde was al een nacht oud en het zou nog twee dagen en twee nachten duren.

‘We kunnen de tweede mijnterril onderzoeken,’ zei ik op een grappige manier omdat Griet meer in de moskee had gezien.

‘Oké, als het moet.’

‘Waarom interesseert je de zwarte berg niet meer?’

‘Ik weet het ook niet, het is een gevoel, alsof de zwarte berg me als een grote magneet afstoot.’

‘Waar is onze dulle Griet gebleven?’ vroeg ik.

‘Ik ben niet zo stoer als jij denkt hoor.’

‘Nee? Ik heb wel wat anders gezien,’ zei ik, ‘zonder jouw gezelschap was ik nooit zo ver geraakt.’

‘Jij bent niet goed wijs.’

‘Dat ook, maar heb moed, ik zal je leiden als je belooft dat je me op het goede moment uit de handen van de vijand houdt. Je mag hem voor mijn part met een rechter uppercut naar dromenland sturen.’

Griet glimlachte. Haar blik maakte me duidelijk dat ik van een lotje getikt was, krankjorum, niet goed snik, mesjogge. Dat laatste is een joods woord dat wij hebben overgenomen, net zoals koosjer.

‘Daar gaan we,’ zei ik.

Ik startte de motor en stuurde de auto door de modder naar de asfaltweg. Een wasstraat zou hij achteraf wel kunnen gebruiken.

Ik besloot niet terug te rijden zoals we gekomen waren. De weg liep meanderend als een kolkende rivier door het bos en gaf uit op een kaarsrechte weg. Honderd meter verder begreep ik dat we weer in het centrum van Zwartberg zaten. Ik moest enkele manoeuvres maken om via het kruispunt met stoplichten de rijbaan naar Meeuwen te bereiken. Met Griet als navigator lukte me dat zonder voetgangers overhoop te rijden of autobestuurders dwars te liggen.

‘Niet te hard rijden,’ zei ze.

Griet hield jammer genoeg ook de snelheidsborden in het oog.

‘Grietje toch,’ zei ik hoofdschuddend, ‘ben je vergeten dat we in een gestolen auto rondrijden?’

Aan haar blik zag ik dat ze dat glad vergeten was. Ik hoopte dat de eigenaar de diefstal van zijn bestelwagen nog niet bij de politie had aangegeven.

Ik reed door het oranje licht, gaf nog een homp gas bij om de lichte helling in de weg te kunnen overwinnen en ging in de remmen toen ik zag dat het volgende stoplicht op rood stond.

‘Moeten we hier niet rechts afslaan?’ vroeg Griet.

Ik zocht de omgeving af en zag de sintelberg liggen, dichterbij dan ik had verwacht. In gedachten was ik al de weg naar Opglabbeek opgereden om daar een zijweg naar de mijnterril te zoeken, maar Griet had een betere weg gevonden.

‘Dat lijkt me wel iets,’ zei ik terwijl ik bij groen afsloeg en weer versnelde, ‘en dat beroemde stadion wil ik ook bewonderen.’

Op de hoek stond een wegwijzer: FENIX-STADION. Thuishaven van Racing Genk, alleen wist ik niet dat het in Zwartberg lag.

‘Fenix-stadion?’ vroeg Griet zich hardop af.

‘Dat is een voetbalstadion.’

Een moskee op voetbalgebied.

‘O,’ zei ze, niet onder de indruk.

De pijlrechte weg liep voorbij een groot kerkhof. Achter de bomenrij doemde het stadion op, blauwgrijs in al zijn eenvoud. We kwamen uit op een volstrekt leeg parkeerterrein achter het stadion. Aan het einde ervan lag links de sintelberg achter een dennenbos. Ik reed voort tot aan de bosrand en zette de bestelwagen achter een hoop opgeworpen aarde, een soort dijk waarvan ik het nut niet kon achterhalen. Had het fabelmonster hier ook geprobeerd vaste grond onder zijn voeten te krijgen?

‘Klaar om op pad te gaan?’ vroeg ik terwijl ik met mijn rechterhand op haar linkerbil sloeg.

‘Helemaal.’

Ik hoopte dat de hevige wind ons geen parten zou spelen.

We stapten uit en wandelden snel door het winderige bos, voorbij de betonnen blokken die auto’s moesten verhinderen tot aan de mijnterril te rijden, voorbij een rood reclamebord van QUICK

dat daar door vandalen was achtergelaten. Achter dat alles strekte zich een grasvlakte uit die zich glooiend tot aan de voet van de sintelberg ontplooidde. De top was puntig en kaal, de flanken waren begroeid met berken en het geheel was minstens 250 meter hoog.

We liepen over een pad dat vermoedelijk was aangemaakt door motorcrossers. Links van ons lag een vijvertje, ofwel was dat door de vele regen van de afgelopen dagen daar spontaan ontstaan. Onze voeten sopten in de drassige grond, maar de ondergrond werd steviger naarmate we hoger klommen. Het waaide er hard en we verscholen ons achter de muur van berken. De wolken ijlden over ons heen als een losgeslagen kudde schapen.

Ik had het eerste deel van de helling te hevig aangezet en ging hijgend over op een menselijker tempo. Griet had er minder last van, want zij wandelde een tiental meter voor mij uit.

‘Wacht eens even,’ riep ik.

Ze stopte, draaide zich om en zei:

‘Kijk eens wat een prachtig uitzicht.’

Ik draaide me om en begreep dat het de moeite waard was om de omgeving in me op te nemen. De lucht was veel klaarder en meer blauw dan wit. Ik voelde me plots veel beter in mijn vel, ook al hijgde ik nog na van de inspanning.

‘Daarboven zal het nog veel mooier zijn,’ riep Griet.

Ik keerde me om en zag dat ze weer op pad was gegaan. We waren nog maar halweg en ik was al bekaf. Omdat ik er nu minder zeker van was dat ik de top zou bereiken, zei ik:

‘Ik vind het hier al mooi genoeg.’

Niemand had ons opgedragen de mijnterril te beklimmen. Of moest ik het als de zoveelste omzwerving zien? Nog een beproeving die ik als een rechtgeaarde Odysseus het hoofd moest bieden? Ik voelde me over de top, mijn hart klopte tot in mijn keel en ik kon amper verder. Het uitzicht kon me gestolen worden.

‘Ik wacht hier op jou,’ zei ik en zocht naar iets om te zitten.

‘Ga je opgeven?’

Blijkbaar was ze vergeten dat de sintelberg haar eerder had afgestoten. De aantrekkingskracht leek te groeien naarmate zij de top ervan naderde. Ik dacht dat er niets wereldschokkends zou gebeuren, of er moest een dikke meteoriet tegen de aarde botsen.

Ik vond niets om te zitten en wandelde terug naar beneden in de hoop dat Griet van haar plan zou afzien. Ik had het gevoel dat ik iets opgaf, maar ik speelde op veilig omdat mijn hart op het punt stond het te begeven.

‘Grek,’ riep Griet, ‘bewijs jezelf dat je iets in je mars hebt.’

Ze was me achterna gekomen en haalde me in.

Ik stopte, richtte me tot haar en zei:

‘Griet, ik kan me heel goed voorstellen hoe het uitzicht daarboven is.’

‘Jij denkt dat je alles weet, maar er is nog een verschil tussen iets denken en iets doen.’

Wat moest ik doen? Mijn hart zei dat ik moest stoppen en mijn hersens zeiden dat ik nog een tweede poging moest wagen. Moest ik Griet haar zin geven?

‘Oké, het is al goed,’ zei ik, ‘ik zal meegaan als jij belooft mij mond-op-mond te beademen wanneer ik het even te moeilijk krijg.’

‘Geen probleem, kom nu.’

‘Daar gaan we,’ zei ik mezelf moed insprekend.

Met grote, langzame stappen ging ik de sintelberg te lijf. Griets tempo lag iets hoger, maar elke tien meter wachtte ze mij weer op. Na het steile gedeelte kwam een zachtere helling zodat ik even kon recupereren.

‘Laat je niet kennen,’ zei Griet, ‘ik zie de top al.’

Het laatste gedeelte stak bijna loodrecht de hoogte in. Griet liet me voorgaan. De ondergrond was plakkerig en mijn voeten schoven meermaals uit, tot ik ondervond dat het gemakkelijker was in het hoge gras te lopen. Mijn hartkloppingen baarden me zorgen.

Toen ik bovenkwam, begreep ik dat het een goed gevoel was om op de top van de wereld te staan. Ik had problemen met het

evenwicht en probeerde moeilijk lopend zo goed mogelijk het midden te houden. Toen kwam Griet aan.

‘Is dit de moeite waard?’ vroeg ze.

Ik had nog geen tijd gehad om de omgeving in me op te nemen. Ik zag de bestelwagen en andere auto’s op het parkeerterrein als mieren zo klein, alleen stonden ze stil en wriemelden niet door elkaar. De mijnterril van Beringen leek veel op een kale, platte tafelberg. Het kerkhof was veel kleiner dan ik achter de stenen omheining had vermoed. Het viel me ook op dat van bovenaf gezien er meer bos was dan ik had gedacht, terwijl beneden alles volgebouwd was met huizen en fabrieken. Het was waar: stijg op uit het platte vlak en je overzicht verbetert gegarandeerd.

‘Ik ben blij dat je me hebt aangespoord,’ zei ik, ‘dit had ik voor geen geld willen missen.’

‘Dan krijg je van mij een beloning,’ zei Griet die helemaal geen last had van het grote gat rondom haar.

Ze gaf me geen smakker op de mond maar eentje op de linkerwang, vervolgens deinsde ze achteruit, misschien omdat ze bang was dat ik van de gelegenheid misbruik zou maken. Ik ben echter een gentleman en zei:

‘Bedankt voor je gezelschap.’

Het moment had niets erotisch, ook niets seksueels, het had meer iets van samen sterker zijn dan in je eentje. We bleven niet langer dan drie minuten boven en vatten de terugweg aan.

Ik ging Griet voor om haar tegen te kunnen houden in het geval ze zou uitglijden, of ik wees haar een weg tussen de berkenbomen die een mogelijke val konden stoppen.

Enmaal voorbij het minder steile gedeelte liet Griet me weten dat ze mijn geduld met haar apprecieerde. Ik legde haar omslachtig uit dat Mohammed zijn god 99 namen had gegeven – als je die allemaal vanbuiten kende mocht je het paradijs binnengaan – en dat er een naam was die me het meest aansprak: De Geduldige.

Om halftwaalf kwamen we weer bij de bestelwagen aan.

‘Eindelijk kan ik eens zitten,’ zei ik terwijl ik me in de autozetel liet vallen.

Griet klopte haar schoenen af en stapte in. Daar zaten we dan, uitkijkend over het modderige parkeerterrein. De mijnterril was een kleine hinderpaal gebleken, maar we hadden hem overwonnen. Niemand had ons iets in de weg gelegd. Geen dwarsliggers à la Vishnievsky, personne de la sécurité nationale, geen spionnen van het Amerikaanse NSA of het wereldwijde spionagenetwerk Echelon. Maar wie zei dat onze tegenstanders echt waren? Misschien kwamen ze terug in een heel andere gedaante dan het beestachtige iets aan de voet van de eerste mijnterril.

Omdat ik Griet niets over het fabelmonster had verteld, kon ik er slechts over nadenken. Het beest had me niet opgewacht op de top. Was ik het te slim af geweest door niet op te geven? Het had een val kunnen zijn, want op de top van de sintelberg was er geen uitweg mogelijk, daar had het me zonder problemen in de lucht kunnen opslokken, om nadien de wereld de indruk te geven dat ik spoorloos was verdwenen. Parallel met mijn verdwijning zou ook iemand Griet als vermist opgeven en niemand zou ooit weten dat we door een ongedefinieerd iets waren opgezogen en vervolgens in de zandbak van een andere god waren gegooid.

Ik keek naar buiten. Lag het monster misschien op de loer ergens achter het stadion om ons bij het verlaten van het parkeerterrein te bespringen en in bloederige stukjes vlees te scheuren? Op een magische manier waren alle wolken uit de hemel verdwenen, misschien had de wind daartoe bijgedragen. De zon straalde erop los en het was lekker warm in de bestelwagen achter het glas.

‘Laten we hier blijven zitten tot alles is overgewaaid,’ zei ik.

‘De hemel is al schoongeveegd,’ zei Griet, ‘vanuit de lucht hoeven we niets kwaadaardigs te verwachten.’

Ach, een vliegende draak kon er ook nog wel bij.

Ik koos dezelfde weg terug naar de hoofdweg. Aan het volgende kruispunt sloeg ik rechtsaf, kwestie van de sleur te doorbreken en het avontuur in de hand te werken. Recht voor ons stond een gebouw dat op een verkeerstoren van een luchthaven leek. Tegen de muur hing een bord: GEMEENTELIJK VLEGVELD VAN GENK-ZWARTBERG LIMBURGSE VLEUGELS.

‘Hier kun je valschermspringen en zweefvliegen,’ zei Griet.

‘Daar hebben we geen tijd voor.’

Het weer was er ook niet naar, want opnieuw schermden wolken de warme zon af.

‘Ik mag ook nooit iets,’ speelde ze een kind na.

Een kleine helikopter koos met oorverdovend lawaai het luchtruim. Hij was pikzwart en beplakt met witte letters die ik niet kon lezen.

De straat liep dood wegens wegwerkzaamheden. We reden terug naar het centrum en sloegen aan het kruispunt voor de brug over de autosnelweg linksaf. Aan het einde van de lange boulevard vonden we een Oekraïense kerk dicht bij een katholieke kerk, maar een moskee was nergens te vinden. Griet noch ik wist waar Sledderlo lag. Achter Genk had de vrouw gezegd.

‘Zullen we nog eens vragen?’ vroeg Griet.

‘Ik zal bij die vrouw met haar dochter stoppen,’ stelde ik voor.

Griet draaide het zijraampje omlaag en vroeg niet of ze iets mocht vragen. Ze vroeg gewoon:

‘Weet u waar Sledderlo ligt?’

‘U bent helemaal verkeerd,’ zei de dame, ‘hoe zal ik dat eens uitleggen?’

Het nadenken van de moeder duurde de knappe dochter iets te lang. Ze boog zich naar het zijraampje om langs Griet door aan mij te vragen:

‘Kent u het centrum van Genk?’

‘Zeker.’

‘U neemt de weg die langs de Sint-Martinuskerk omhoog leidt, daarna altijd rechtdoor en de Oosterring oversteken. Daar moet Sledderlo ergens liggen,’ zei het meisje zonder schroom.

De moeder knikte goedkeurend omdat haar dochter haar mondje zo goed kon roeren. Er borrelden onkuise gedachten in mijn brein op. Toen ik me afvroeg hoe jong ze wel was, veegde ik het wulpse plaatje voor mijn geestesoog weg.

‘Dank u wel,’ zeiden we in koor.

Ik waagde een laatste blik naar het meisje terwijl we wegreden. Griet zag dat en zei:

‘Zozo, jij valt op jonge meiden.’

‘Hoe jonger hoe mooier.’

‘Zit ik ook in die categorie?’ vroeg ze.

‘Alle vrouwen onder de dertig zijn in orde.’

‘Leg het maar uit, kinderverleider.’

‘Weet je dat ze vroeger met dertien trouwden en dat er nu nog volkeren zijn waar dat de gewoonste zaak van de wereld is?’

Griet knikte en liet me mijn verhaal vertellen.

‘Het is allemaal de schuld van de beschaving. Waar veel mensen op elkaar zitten moeten er regels zijn en die verschillen van land tot land. Je kunt helemaal niet zeggen dat de ene goed doet en de andere slecht.’

‘Het is al goed,’ zei Griet, ‘ik wil alleen dat je hier in België van de jonge meisjes afblijft.’

Honger dreef ons naar het centrum van Genk. Om kwart over twee verlieten we het restaurant ANATOLIA, volgens de uitbaters de culinaire ambassade van Turkije, met livemuziek en buikdanseressen in het weekeinde.

Er was veel verkeer in het centrum en de fel gewijzigde verkeerssituatie speelde mij parten. Aan de rotonde gokte ik op de tweede afslag en dat bleek de juiste te zijn. Niet veel later reden we voorbij de Sint-Martinuskerk de steile helling omhoog. Aan de kruising met de Oosterring reden we rechtdoor. Tot onze grote

opluchting stond tweehonderd meter verder een bord dat naar rechts wees: SLEDDERLO.

In de dorpskern keek ik uit naar iemand om de weg naar de moskee te vragen. Een oudere man stond aan de kant van de straat tegenover de kerk van Sledderlo te wachten tot hij de weg kon oversteken. Hij had grijs piekhaar en een verweerd gezicht dat helemaal niet bij het Belgische klimaat hoorde. Ik vroeg me af of hij ooit gewoon zou raken aan het dragen van een dikke winterjas.

Griet begreep mijn intentie en drukte op de knop om het raam te openen. Vanuit de stilstaande auto riep ze:

‘Meneer, weet u waar de moskee ligt?’

Het duurde even voordat ik begreep dat de allochtoon gebroken Nederlands brabbelde. Alweer kwam het woord ‘links’ het duidelijkst door.

‘Oké, ik weet genoeg, bedank hem maar,’ zei ik tegen Griet.

Dat deed ze.

Het was kwart voor drie en de zon was over haar hoogste punt. Wellicht was de muzelman op weg naar de moskee voor het namiddaggebed.

Ik sloeg linksaf en volgde de weg tot aan het einde. Aan de rechterkant stonden huizen in dezelfde stijl, een sociale wijk. Links lag het bolwerk van de Belgische moslims.

‘Hier is het,’ riep Griet.

‘Het is een mooie moskee,’ zei ik.

De minaret had een cirkelvormig balkon vanwaar de priester zijn gelovigen al biddend kon toespreken, al zag ik dat hier nog niet gebeuren. Het hoofdgebouw was gemaakt van gele baksteen, versierd met lagen van bruine bakstenen. Het had een vierkantig grondvlak en de zijden hadden een holle vorm naar binnen toe. Net onder de rand van het koepeldak zaten ronde glas-in-loodramen. In de tweede reeks van ronde ramen waren goudkleurige versieringen verwerkt. Drie mannen zaten gehurkt voor de moskee en keken zelfs niet op.

‘Denk je dat we het parkeerterrein mogen oprijden?’

‘Natuurlijk,’ zei Griet, ‘wat ben jij een schijtlaars.’

Ik had geen tijd om verbolgen te reageren. Zonder na te denken, zette ik de bestelwagen dicht bij de uitgang, of was dat weldoordacht?

We stapten uit en liepen langzaam naar het drietal in hun zondagse kostuum.

‘Laat mij het woord doen,’ zei ik, ‘je weet nooit hoe zij vrouwen behandelen.’

Ik zag aan haar gezicht dat ze er moeite mee had.

‘Goed zo, onderwerping is regel nummer één voor een Arabische vrouw,’ zei ik.

‘Ik zal je straks eens onderwerpen.’

‘Jij mag vanboven liggen,’ zei ik.

Griet leek mijn dubbelzinnige opmerking te begrijpen, maar ze reageerde niet.

Ik vroeg aan de oudere mannen of we binnen mochten. Een van hen wenkte naar een kale man die net aankwam. De jongeman begreep wat er van hem verwacht werd en zei:

‘Mijn naam is Attik Öser en ik zal jullie rondleiden.’

Dat valt mee, liet ik Griet in een veelzeggende blik weten.

Attik ging ons voor door de hoofddeur en leidde ons een hal met kale muren binnen. Via een zijdeur geraakten we in een kleine, donkere kamer met schappen tot aan het plafond. Ik wilde naar de trap lopen, maar Attik zei zacht:

‘Jullie moeten de schoenen uitdoen.’

‘O ja, dat was ik vergeten,’ zei ik.

Op kousenvoeten gingen we via de trap naar boven.

De gebedszaal was ongelooflijk mooi. De versieringen waren hoofdzakelijk zwart, blauw en rood. We bevonden ons volgens Attik in het ronde balkongedeelte waar alleen de vrouwen mochten komen. Ik wierp Griet een blik met gefronste wenkbrauwen toe.

We keken op het cirkelvormige mannengedeelte neer dat ook bedekt was met rood tapijt. Vooraan was een houten nis met versieringen, de mihrab. Aan de linkerkant stond een soort

losstaande preekstoel met smalle trap voor de priester, de muezzin. Rondom de koepel stonden in gouden letters op zwarte achtergrond onleesbare Koranspreuken. Nog steeds volgens Attik prijkten op regelmatige afstanden de namen van profeten in zwarte cirkels met gouden tekens.

Attik was de goedelijkheid zelf en leidde ons terug naar de schoenenkamer, waar we onze schoenen weer aantrokken. Daarna volgden we hem naar een witte deur, helaas was de deur naar de minaret gesloten.

‘Willen jullie iets drinken?’ vroeg hij toen we voorbij de deur van de wachtkamer kwamen.

Blijkbaar kwamen de mensen er samen om het gebedsuur af te wachten. De drie mannen in kostuum zaten er al. Achter de toog was een man met een keppeltje op zijn hoofd bezig om de thee te zetten.

‘Een glas thee alsjeblieft,’ zei ik, ‘en jij?’ vroeg ik aan Griet.

‘Hetzelfde.’

Voor dertig cent kon je de thee niet zelf zetten.

‘Drink je iets mee?’ vroeg ik aan onze Turkse gids.

‘Nee, dank u, ik heb gisteren te veel gedronken.’

Wellicht was dat geen thee geweest. Moest ik hem zeggen dat Mohammed zoveel eeuwen geleden het drinken van wijn had verboden?

Binnen de kortste keren was de thee klaar. Hij was lekker, bijna zo donker als koffie en het goedje uit het smalle glaasje opslurpen maakte hem nog heerlijker.

Aan de moskee was ook een jeugdhuis verbonden, vertelde Attik. Daarmee probeerde de gemeenschap de jongelui van straat te houden, want de laatste tijd misdroegen te veel jongeren zich. Ook andersdenkenden zoals wij waren welkom, wij waren heus niet de eersten die nieuwsgierig de sfeer in de moskee kwamen opsnuiven. Vooral het helpen van mensen stond op de eerste plaats van hun godsdienstbeleving, nog steeds volgens onze gids. Zou hij weten hoe oorlogszuchtig zijn grote voorbeeld ooit was begonnen?

Ik testte mijn kennis over de islam op hem uit terwijl Griet meeluisterde. Ik had haar niet gevraagd om te zwijgen, maar misschien was dat haar manier om te protesteren tegen het feit dat de moslimvrouwen enkel binnenshuis vrij zijn te doen wat ze willen.

De mensen stroomden toe en de zaal werd voller. Volgens Attik kwam het namiddagebed van halfvier eraan. Omdat ik niets meer vroeg en Attik niets meer uit zichzelf vertelde, keek ik rond en zag achteraan een rek vol dikke boeken met goudbedrukte ruggen staan.

‘Staat daar de koran bij?’ vroeg ik langs mijn neus weg.

De jongeman draaide zich om en zag wat ik bedoelde.

‘Ja,’ zei hij niet erg overtuigend.

Ik vroeg me af of hij wel ooit in de koran had gelezen. Ik kon zeggen dat ik de bijbel had gelezen, dat wil zeggen: het eerste boek Genesis, het laatste boek Apocalyps of Openbaring van Johannes en het boek Daniël ergens daartussen.

‘Bedankt voor de uitleg,’ zei ik.

Daarmee was alles gezegd. Ik had geen vragen meer en Griet wilde er niets aan toevoegen.

‘Het is niets,’ zei hij en stond op.

‘Mogen wij ook het gebed bijwonen?’ vroeg ik.

Griet keek me aan alsof ik dat in een vlaag van waanzin had gevraagd. Attik stond op het punt te antwoorden toen het typische geluid van een helikopter boven de moskee weerklonk. De gezichten van veel aanwezigen draaiden zich naar de ramen en enkele kinderen stormden naar buiten. Attik liep naar het raam en keek bezorgd naar buiten.

Griet was niet onder de indruk van het kabaal.

‘Ik wil helemaal geen mis volgen,’ zei ze.

‘Ketter,’ fluisterde ik.

Attik rende naar buiten zonder naar ons om te kijken. De zaal was bijna leeg. Ik had het er moeilijk mee dat de hele meute zo

geagiteerd raakte door een lawaaierig tuig. Wij hadden geen zin in goedkope sensatie.

‘Wat heb je bijgeleerd?’ vroeg Griet terwijl het zoevende geluid zich weer verwijderde.

‘Nu kan ik me tenminste inleven,’ zei ik, ‘denk jij ook anders over de moslimgemeenschap dan voor je hier binnenging?’

Griet deed alsof ze nadacht, maar ze gaf snel toe.

‘Attik viel mee, maar zo zijn ze niet allemaal.’

‘Dat weet ik wel, er zijn ook moordenaars onder de christenen,’ zei ik, ‘het gaat mij er enkel om dat niemand mag denken dat hij de ultieme oplossing heeft. Die kent niemand.’

‘Compromissen sluiten en leren relativeren?’ vroeg ze.

‘Jij hebt het begrepen.’

‘Met een leraar zoals jij kan dat niet anders.’

De laatste man – ik had er nog geen vrouw gezien – verdween uit de zaal, zelfs de theemaker had zijn waterkoker in de steek gelaten.

Het ronkende geluid zwol weer aan, maar we lieten ons niet opjagen. Ik wierp Griet een begripvolle blik toe en riep boven het geraas uit:

‘Dank je wel, leerling van mij.’

Het was een moment om in mijn permanente geheugen te stockeren, voor later wanneer ik oud en grijs vanuit het raam van het oudjeshuis naar buiten zou kijken, liefst over een uitgestrekt groen landschap met een eenzame, besneeuwde berg erin.

‘Kom, we zijn hier weg,’ riep Griet.

Eenmaal buiten klonk het geluid heel anders, alsof een grote stofzuiger net boven de moskee hing. De parkeerruimte stond vol auto’s en mensen. Sommige auto’s stonden geparkeerd met de neus naar de moskee, andere ervan weg. De mensen gaaptten allemaal in dezelfde richting, maar ik zag niets in de lucht hangen.

Ik trok Griet mee tot achter de hoek van de moskee en daar doemde een pikzwarte helikopter op. Ik vroeg me af of het de heli was die ik op het vliegveld van Genk-Zwartberg had zien opstijgen.

Toen had ik de letters op zijn staart niet kunnen lezen, nu ging dat wel: GOLF DWARS DOOR HASSELT.

Veel tijd om erover na te denken kreeg ik niet omdat mijn zesde zintuig me zei dat de situatie niet pluis was. De helikopter was aan zijn landing begonnen, tussen ons en onze witte bestelwagen met JAGA erop. Had de staatsveiligheid ons spoor teruggevonden in een helikopter die reclame maakte van de Hasseltse golfclub? Ik kon me niet voorstellen dat Attik ons verraden had, misschien had dat een van de oude mannen in kostuum gedaan.

Het was een kleine helikopter voor twee personen. Hij was heel wendbaar en zou zelfs tot op een hoogte van amper een meter kunnen vliegen. Dat deed onze achtervolger gelukkig niet, misschien omdat hij dat niet kon vanwege de bebouwing en de bomen rondom.

Alle ogen waren op de blinkend zwarte helikopter gericht zodat wij ongehinderd naar de achterkant van de moskee konden vluchten. Gelukkig was daar de omheining slechts een goede meter hoog. Ik sprong erover en liet niet na Griet te helpen door met mijn voet de draad zo ver mogelijk omlaag te duwen.

Ik had geen idee hoe we ons onzichtbaar konden maken. Hopelijk onttrok het kleine bos achter de huizenrij ons aan het oog van mogelijke achtervolgers. Het was rennen geblazen, slalommend tussen de bomen. Af en toe zakten we diep weg in de zachte bodem. Het motorgeluid van de heli verwijderde zich naarmate we het bos doorkruisten.

We kwamen bij een brughelling aan en namen de tijd om achter een dikke boom even uit te blazen.

‘Laten we liften,’ zei Griet.

‘Dan weten we niet waar we terechtkomen.’

‘We laten ons al dagen leiden door toevalligheden, dan kan een lift er ook nog bij.’

‘Ja, maar herinner je je de tekst op de staart van de heli?’

‘Golf dwars door Hasselt,’ zei Griet, ‘of zoiets.’

Het opschrift sloeg voor de helft op de straatloop DWARS DOOR HASSELT die de stad elk jaar organiseert.

‘Er is toch een golfterrein in Hasselt,’ zei Griet.

‘Inderdaad.’

‘Hoe komen we daar?’ vroeg Griet.

‘Ja, hoe?’ vroeg ik me af.

Ik keek rond op zoek naar iets wat me zou kunnen helpen.

‘Hé, jullie daar?’

Het was de stem van een man. Griet draaide haar hoofd naar links terwijl ik me omdraaide. Zij kon eerder zien wie achter ons stond en op haar gezicht verscheen geen glimlach. Nog voor ik de man zelf in ogenschouw kon nemen, begreep ik dat het niet de boswachter was. En het was ook geen trol die uit het midden van de aarde naar boven was gekropen, evenmin een muzelman met een klakkenbuis in de aanslag. Even dacht ik nog aan Gravida de zwangere, maar het was Vishnievsky.

Hij was gekleed in een zwart-wit-paars trainingspak, net zoals wij. Zijn gezicht stond radeloos, alsof hij hoopte dat wij zijn redders in nood waren, iets wat ik van hem niet had durven te denken. Griet kende Vishnievsky niet en bleef op haar hoede voor de lange magere man.

‘Dit is Garmen Vishnievsky,’ zei ik, ‘en Garmen, meet Griet Moorthamer.’

De moordenaar van de boer en de verkeersagent, zag ik haar denken.

‘Ik zal jullie in veiligheid brengen,’ zei hij.

Mocht ik hem geloven of lokte hij me weer in de val?

Vishnievsky begreep uit ons stilzwijgen dat we meer uitleg wilden en zei:

‘Ik heb niemand vermoord en ik kan alles uitleggen. Jullie moeten meekomen, want die mannen deinzen voor niets of niemand terug.’

‘Welke mannen?’ vroeg ik.

‘De mannen van Jahweh,’ zei hij.

‘Van wie?’ vroeg ik omdat ik mijn oren niet geloofde.

‘Jawé is een afkorting van Jewish Ark for Worldwide Evangelists,’ legde Vishnievsky uit.

De naam deed een belletje rinkelen. Het was de naam van de sekte waarbij oom Freek zich had aangesloten, de verkondigers van de teruggevonden Ark des Verbonds. Ik had altijd gedacht dat hij een doodeenvoudige getuige van Jehova was die het einde van de wereld verkondigde zonder paniek te zaaien. Misschien was hij een pion in het schaakspel dat uitgevochten werd tussen twee rivaliserende sekten. Had oom Freek me de computer nagelaten om me op het spoor te brengen van religieuze fanaten die niet vies waren van criminele activiteiten?

Ik nam een besluit en zei tegen Vishnievsky:

‘Laten we gaan.’

‘Grek, ben je gek?’ vroeg Griet, ‘je probeert al de hele tijd Garmen te ontvluchten en nu geef je je zomaar aan hem over.’

‘Hij kan de koelbloedige moord op de politiemann uitleggen,’ zei ik, ‘ik wil zijn versie van de feiten horen.’

Griet keek van mij naar Vishnievsky.

‘Ik sta aan jullie kant,’ zei hij, ‘echt waar.’

Hij zei het oprecht. Ik kon niet anders dan hem geloven, of hij kon heel goed toneelspelen.

‘Ga je nu mee?’ vroeg ik aan Griet.

Ik zag haar wikken en wegen maar kon haar gedachten niet lezen. Ik had me voorgenomen Vishnievsky te misleiden door te doen alsof ik me overgaf. Bovendien gebruikte hij geen wapen om zijn vraag dwingend te maken. Het was onze vrije keuze om mee te gaan.

‘Oké, maar als zijn verhaal me niet aanstaat, stap ik er weer uit,’ zei Griet.

‘Prima,’ zei ik.

‘Kom dan snel,’ riep Vishnievsky.

We renden hem achterna, door het kreupelhout naar onze bestelwagen die ik door de bomen aan de rand van de straat zag

staan. Vishnievsky was ermee tot hier gereden. Terwijl we erheen liepen, bedacht ik dat onze trainingspakken ons zouden verraden. Of was de uitdossing de gepaste vermomming om tot het hart van onze vijand te kunnen doordringen? Misschien was Vishnievsky een undercoveragent die met de hulp van de mannen van JAWE de mannen van JAGA op het spoor wilde komen.

We reden over de brede Oosterring, sloegen rechtsaf de Henry Ford-laan in en reden over de brug langs de Ford-fabrieken. Het was wat krap met drie voorin. Vishnievsky zat achter het stuur en Griet tussen ons in.

‘Vertel eens hoe de zaak in elkaar zit,’ zei ik.

‘De zaak valt veeleer uit elkaar,’ zei Vishnievsky, ‘de problemen zijn begonnen met onze ontmoeting in de boerderij. Ik geef toe dat ik in louche zaakjes handel, maar ik heb niets te maken met de dode man in de put.’

‘Je hebt me godverdomme willen neerschieten.’

Een beetje kwaad was ik wel.

‘Omdat ik dacht dat jij vuil spel speelde.’

Vandaar de McDonald’s-zak zonder geld. Ik zei:

‘En ik dacht dat ik van jou.’

‘Sindsdien zitten ze achter me aan,’ zei Vishnievsky terwijl hij de rotonde iets te snel nam waardoor Griet tegen mij aan moest leunen.

‘Wie?’ vroeg ik.

‘De mannen van Jawé natuurlijk.’

‘Wie zijn dan onze achtervolgers, de mannen van Jaga?’

‘Jaga dient als dekmantel voor Jawé,’ wist Vishnievsky.

Had de staatsveiligheid haar handen vol met de controle over de sekten in het land? Ik hoopte dat geen enkele vzw misleidende wervingsmethoden gebruikte om geld in het laatje te krijgen, dat de leden geen fysieke en geestelijke letsels eraan overhielden, dat ze geen kinderen op allerlei manieren misbruikten en dat niemand hen tot zelfmoord dwong. IJdele hoop?

‘Misschien is het een splintergroep van dezelfde sekte,’ zei ik.

‘Dat zou kunnen,’ zei Vishnievsky.

‘Jewish Ark for en nog iets met een G en een A. Wat kan dat zijn?’ vroeg ik.

‘Ik heb al gehoord van etnische joden die zich bekeren tot de islam,’ merkte Griet op, ‘Joden voor Allah, of tout court de mannen van Ja.’

Zelfs joden en christenen voelden zich aangetrokken tot Allah. Ik was een kaffer, iemand die niet in de uniekheid van Allah geloofde.

‘Om onderscheid te maken dragen ze trainingspakken in verschillende kleuren, net zoals de Arabieren met hun hoofddoeken,’ zei ik.

Ik wist dat ik te ver ging en ze lachten om mijn grapje.

‘En hoe heb je ons gevonden?’ vroeg Griet.

‘Toeval,’ zei Vishnievsky, ‘ik maakte het middageten klaar in de keuken van de hoeve waar jullie gevangen zaten toen ik tumult in de veranda hoorde. Ik zag een sinistere figuur via de voordeur wegrennen. Toen jullie met de bestelwagen wegreden, herkende ik Grek. En vanmiddag kwam een telefoontje binnen van een van onze bespieders die beweerde dat hij een bestelwagen van Jaga in de buurt van Zwartberg had gezien.’

‘Hoe kwam jij in die hoeve terecht?’ vroeg Griet, want zij geloofde zijn verhaal nog niet helemaal.

‘Ik lever er dagelijks warme maaltijden.’

‘Jij bent van alle markten thuis,’ zei ik.

‘Voor geld doe ik alles,’ zei Vishnievsky, ‘helaas zijn ze erachter gekomen dat ik spullen heb achtergehouden.’

‘Mag ik raden?’ vroeg ik, ‘flessen aceton en zwavel?’

Vishnievsky knikte en stak het kruispunt aan de brug naar Diepenbeek over.

Griet vroeg kritisch verder:

‘Hebben ze je zomaar laten gaan?’

‘Ze houden Lucia gegijzeld en hopen dat ik Grek in ruil voor haar inlever op hun hoofdkwartier in Hasselt.’

In de krant had ‘drie vrouwen’ gestaan. Eindelijk wist ik met wie Vishnievsky was ontsnapt uit de villa in Kelchterhoef. Lucia had het me er moeilijk gemaakt en ik vroeg me af hoe ik haar nog onder ogen kon komen zonder in de pan gehakt te worden.

‘Zit ze gevangen op de golfclub?’ vroeg ik.

Vishnievsky knikte.

‘Vandaar de sportieve uitrusting,’ concludeerde Griet.

‘Ga je ons uitleveren?’ vroeg ik.

‘Natuurlijk niet, help me Lucia te verlossen.’

Ik was bereid hem te geloven. Wanneer een vrouw in de problemen zat, konden mannen zich enkel als redders in nood gedragen, als galante ridders op hun schimmels met het zwaard hoog in de hemel opgeheven en zichzelf moed insprekend.

‘Waarom heb je die verkeersagent op het kruispunt neergeschoten?’ vroeg Griet.

‘Toen Lucia me vertelde dat Grek de Kever had gestolen, ben ik hem achternagereden om te vermijden dat de mannen van Jawé hem zouden vinden. Ik wist dat ze op de uitkijk stonden, ze kenden mijn auto. Die vermeende verkeersagent stond daar om elke Volkswagen Kever tegen te houden.’

‘In de krant stond dat het een echte politieman was,’ zei ik.

‘Bullshit, de pers maakt fouten.’

Wettige zelfverdediging klonk nu beter dan moord met voorbedachten rade.

‘Waarom achtervolgde je me met de Kever?’ vroeg ik.

Het leek wel een kruisverhoor.

‘Ik wilde je uitleggen dat ik niet je vijand ben.’

‘Je had kunnen roepen.’

‘Dat heb ik gedaan, maar je was zo ijverig bezig met vluchten dat je me niet hoorde.’

‘Dat is me gelukt,’ zei ik trots, terugdenkend aan de gelukkige gang van zaken rond de kerk.

Vishnievsky trok een gezicht, alsof hij zich gewonnen gaf.

‘Dat verhaaltje kan hij ter plaatse verzinnen,’ merkte Griet op.

‘Inderdaad,’ zei Vishnievsky voor ik iets kon zeggen, ‘jullie zullen me moeten vertrouwen.’

Zonder meisjes moest hij zich een gebroken man voelen. Drie zaten opgesloten in de gevangenis van Tongeren en eentje ergens op de golfclub van Hasselt.

Voor de scherpe bocht naar links aan de tuibrug die er een beetje voor niets ligt, sloegen we linksaf, vervolgens gingen we naar rechts onder de brug door en weer naar links naar het kanaal.

Het verhaal van Vishnievsky hing met haken en ogen aan elkaar, maar we konden niets anders doen dan hem helpen met zijn volgende zet op het grote schaakbord. Op ‘mat’ durfde ik nog niet te hopen, maar ‘schaak’ zat er wel in. Ik voelde me waarlijk een optimist tot in de kist.

Ik keek op mijn horloge, want ik had de tijd uit het oog verloren. Het was vijf voor vijf en het begon al te schemeren. We reden langzaam over het jaagpad langs het kanaal naar het golfterrein. Normaal mogen er alleen wandelaars, fietsers en bromfietzers komen, maar voor een undercoverauto zou de politie wel een oogje dichtknippen.

De drie windturbines op een rij – de ene draaide gewiekt rond en de twee andere zochten naar een zuchtje wind – leken op helikopterschroeven, roterend op extreem lage snelheid. Ze eisten de hoofdrol in het landschapsplaatje op terwijl een heleboel lantaarnpalen als figuranten rondom klaarstonden met licht in het vooruitzicht, straks wanneer de duisternis zou invallen. De maan was op het appel, een kwart en wazig achter dunne wolkjes hangend. Meeuwen gaven de omgeving iets zeeachtig, ook al lag de kust tweehonderd kilometer ver weg.

Vishnievsky parkeerde de bestelwagen op het gras en zette de motor af.

‘We moeten nog even wachten,’ zei hij.

We zwegen. Zijn verhaal was zo duidelijk dat er niets meer over gezegd moest worden. Onderhuids voelde ik aan dat Vishnievsky te vertrouwen was. Ook Griet had tijdens de rit begrepen dat ze haar achterdocht moest laten varen. Je kunt nooit exact een gebeurtenis analyseren en begrijpen hoe ze chronologisch is gebeurd, want alles vindt tegelijkertijd en overal plaats. Ruimte en tijd hebben alles in de hand, de mens moet er zich enkel door laten leiden.

Het gekrakeel van meeuwen bracht me tot rust. Hoelang moest ik nog vluchten voor de hardnekkige kwade wil van enkele van mijn soortgenoten? Konden we het niet op een akkoordje gooien door aan de zwijgplicht te voldoen en ieder zijn eigen weg te gaan, in de hoop elkaar nooit meer tegen het lijf te lopen?

De zon was ondergedoken, maar dat betekende niet dat ze er niet was. Het daglicht verdween langzaam achter de ronding van de wereld. De hemel was een palet van blauw over grijs naar wit.

Het waaide iets harder, de windturbines versnelden hun tempo en leken naar dezelfde snelheid te streven. In parallel hadden ze een groter vermogen dan in serie, wist ik nog van mijn lessen elektriciteit in de cadettenschool van Laken. Ik stelde de turbines als windmakers voor.

Boven het gekrijs van een stel ruziemakende meeuwen uit weerklonk een politiesirene.

‘Moeten we ons zorgen beginnen te maken?’ vroeg ik.

Vishnievsky staarde door de voorruit en zei:

‘Ik geef je een raad: raak nooit in paniek, denk na en doe, niet omgekeerd.’

Vishnievsky paste zonder het te weten mijn vroegere filosofie toe. Ik had me voorgenomen eerst te doen en pas daarna na te denken. Nu was ik helemaal de kluts kwijt.

De sirene klonk ineens heel dichtbij. Een auto scheurde over de parallelle weg voorbij. Een anonieme politiewagen met blauw zwaailicht zat de auto achterna. Beide auto’s reden met piepende banden de rotonde op en af en verdwenen uit het zicht.

‘Zie je,’ zei Vishnievsky.

Griet keek me opgelucht aan. Samen vervielen we weer in stilzwijgen.

Ik liet me hypnotiseren door het weerkaatsende licht in het water van het kanaal. Een omlaag wijzende pijl lichtte groen op, het ronde stoplicht ernaast stond roodgloeiend. Samen met hun kompanen links en rechts van de sluis leken ze op de lampjes van een kerstboom of een kermisattractie. Alleen voor de schippers konden ze een leidraad zijn.

Het was twintig over zes. Nog tien minuten en de golfclub zou zijn deuren sluiten. De korte winterdagen waren de oorzaak van het vroege sluitingsuur. Een scooter zonder demper op de uitlaat schoot voorbij. Licht had hij ook niet.

Ik lag te doezelen en hoorde Vishnievsky zeggen:

‘Kom, we gaan.’

Snel keek ik op mijn horloge en zag dat het al kwart voor zeven was. Ik was blij dat we in actie konden komen en stapte uit. Griet volgde me mokkend, vermoedelijk had zij ook een dutje gedaan en moest ze nog haar goede humeur terugvinden.

Van ergens achter het bos aan de overkant van het kanaal weerklonk het hese geblaf van een hond die zijn kot te klein vond en elke indringer in de benen wilde bijten. Kwetterende meeuwen zaten op een rijtje op de reling naast het kanaal. Ze zorgden voor een onwerkelijk filmisch effect. Ik stelde me voor dat ze elk moment konden aanvallen, maar dat zou de blaffende dobermann komend uit de richting van de elektriciteitsmast doen. Zijn baasje – een vrouw – riep hem terug, maar hij luisterde niet.

Opeens kwam de dobermann met een schok tot stilstand, vijf meter van ons vandaan. Hij blafte de longen uit zijn lijf terwijl zijn baasje roepend dichterbij kwam. Net als Vishnievsky had ik gedaan alsof de hond lucht was. Een hond zal nooit zonder aanleiding aanvallen, of hij moet daarvoor getraind zijn.

Griet zocht dekking achter mij en zei:

‘Ik ben bang van honden.’

‘Dat had ik nooit gedacht van een kloeke vrouw zoals jij.’

Ondertussen had de dobermann een standje van zijn baas gekregen. Hij blafte niet meer, maar hij keek kwaad achterom terwijl zijn meesteres hem aan de leiband van ons weg trok.

‘Komen jullie,’ riep Vishnievsky.

‘Geen probleem, juffrouw Moorthamer is weer zichzelf,’ zei ik. Griet schopte me lichtjes onder mijn kont.

‘Wil je voor mij uit lopen?’ vroeg ik, ‘dan kan ik je strakke kontje bewonderen.’

Haar blik sprak boekdelen. Wilde ze dat ik haar avances maakte? Helaas had ik geen tijd om dat uit te zoeken.

De parkeerplaats aan de achterkant van het clubhuis was leeg. Er hing een bord: VERBODEN TOEGANG VOOR FIETSERS EN BROMFIETSERS. De straalstroom trok de hoge wolken uiteen en maakte lichtblauwe gaten erin. In het spaarzame blauwe licht van de maan leek het glooiende gazon op het bevroren beeld van een groene zee. Vanuit het oosten kwam een donkere sneeuwbuï aan.

Op een rijtje – Vishnievsky liep als eerste, daarna Griet en ik vormde de achterhoede – liepen we via een trap naar beneden, alsof het golfterrein in een krater lag. Rechts van het wandelpad stond een opvallend beeld.

‘Kijk, een kunstwerk,’ fluisterde Griet.

Haar blik sprak boekdelen.

‘Een geribbelde kunstpenis bedoel je.’

Ze grinnikte.

De witte fallus leek heel veel op het ding dat vroeger op het plein van de tweetorenwijk had gestaan. De architect ervan had wellicht het WTC in New York als voorbeeld genomen. Dat was op zijn beurt bedacht door een architect en in elkaar gezet door honderden arbeiders. De torens hadden bestand moeten zijn tegen een impact van het grootste vliegtuig in die tijd, toch waren ze als kaartenhuisjes in elkaar gezakt. Een droevige zaak. Hoe voelt de kunstenaar zich als iemand zijn kunstwerk kapot maakt?

Terwijl ik met Griet flirtte, ging Vishnievsky helemaal op in het zoeken naar een ingang.

‘Blijven jullie eindelijk stil,’ fluisterde hij.

We hielden ons koest en volgden hem. Aan de voorkant van het clubhuis brandde licht, misschien waren de poetsvrouwen bezig met schoonmaken. Het kleine parkeerterrein aan de achterkant was leeg op een zware Jaguar en een helgele Mini Cooper na. Erachter lag een hangar die tweemaal groter was dan het clubhuis.

Vishnievsky stopte bij een deur in de hangar en haalde een sleutel uit zijn zak.

‘Grek, jij gaat met me mee naar binnen. Als we problemen krijgen, zoek je je eigen weg terug naar buiten. Mocht je Lucia vinden, zoveel te beter, wacht dan op mij in de bestelwagen. Griet, jij blijft hier en wacht een kwartier. Als we dan nog niet terug zijn, waarschuw je de politie.’

Ik wierp Griet een bedenkelijke blik toe.

‘Ik weet het, het is geen waterdicht plan,’ zei Vishnievsky, ‘maar ik kan niets beters bedenken.’

‘Oké, ieder voor zich en God voor ons allen,’ zei ik.

‘Moet ik hier nerveus staan wachten terwijl jullie je ongeluk tegemoet lopen?’ vroeg Griet, ‘ik wil niet als een bange trien achterblijven. Ik ga mee.’

Vishnievsky’s fronste zijn wenkbrauwen, alsof hij zich afvroeg waar ik haar had opgescharreld.

‘Ik vrees dat we haar niet kunnen overreden,’ zei ik tegen Vishnievsky, ‘maar ik kan je verzekeren dat ze zich al bewezen heeft, zonder haar stond ik hier niet. Heus waar.’

Vishnievsky leek na te denken, misschien zag hij Lucia als zijn favoriete voorvechtster voor zijn geestesoog.

‘Oké,’ zei hij, ‘laten we samen gaan.’

‘Zo mag ik het horen,’ zei Griet.

Vishnievsky stak de sleutel in het slot en klikte het ding open.

‘Waar heb je die passe-partout vandaan?’ vroeg Griet.

Vishnievsky glimlachte, trok de sleutel uit het slot en zei:

‘Je gelooft het niet, maar die zat in het trainingspak dat ze mij hebben gegeven.’

Hij liet ons de sleutelhanger zien, een golfballetje met nummer drie erop. Toevallig stond op de metalen deur een immense 3. Hadden we alle geluk van de wereld of moesten we enige achterdocht koesteren?

‘Komaan,’ zei hij en verdween in het donkere gat.

Griet volgde en ik ging schoorvoetend mee naar binnen.

Vishnievsky sloot de deur achter ons en bleef wat staan rommelen in het donker.

‘Zou je de deur niet beter openlaten?’ vroeg ik.

‘Nee, als de nachtwaker dat merkt, slaat hij alarm.’

‘Wat doe je met de sleutel?’ vroeg Griet.

‘Die zal ik hier ergens achterlaten,’ zei hij, ‘maar waar?’

Langzaam raakten onze ogen gewend aan de donkere hangar. Een weinig maanlicht scheen door een klein raam in de nok van het dak.

Eindelijk had Vishnievsky een plekje voor de sleutel gevonden.

‘Kijk, ik hang hem hier naast de deur aan dit haakje.’

‘Oké,’ zei ik ook al hing de sleutel naar mijn zin te zichtbaar, ‘laten we gaan.’

Ik had dat amper gezegd of het licht in de hangar floepte aan. Het viel als regen uit douchekoppen in de vorm van tl-balken. Vishnievsky en Griet renden stroboscopisch belicht naar de achterzijde van een camionette. Ik volgde hen enkele seconden later.

Toen alle lampen aan waren, overzag ik de inhoud van de hangar: grasmachines in allerlei groottes, drie bestelwagens en één lichte vrachtwagen met het logo van JAGA erop.

Voetstappen verrieden mensen. Ze praatten, maar ik kon niet horen wat ze zeiden. Het stemgeluid naderde en verwijderde zich weer. Opgelucht herademde ik toen ook het licht uitging. We hielden ons gedeisd en zo kregen we de tijd om opnieuw aan het pikkedonker te wennen.

Vishnievsky was de eerste die zich durfde te bewegen. We kropen voorzichtig in een kop-staartkaravaan van gebukte mensen vanachter de bestelwagen vandaan en strompelden verder. Af en toe botste ik met mijn hoofd tegen het achterwerk van Griet. Zij sloeg met haar hand in de lucht om me een niet-voelbare mep te geven. Ik lachte door de komische situatie, maar Vishnievsky reageerde nors omdat wij het niet al te serieus namen.

‘Houden jullie nu eens op?’ vroeg hij met ingehouden woede.

We zwegen ogenblikkelijk. Voor Vishnievsky was het menens. Zijn vriendin zat hier opgesloten of was in het ergste geval al geliquideerd.

Vishnievsky kwam bij een deur aan en opende ze op een kier. Een smalle stralenbundel viel in de duistere hangar. Het deed me aan God in de hemel denken wanneer hij Zijn licht vanachter de wolken op de aarde schijnt.

‘De kust is veilig,’ zei Vishnievsky en deed de deur open.

Griet volgde hem zonder dralen. Ik deed dat ook, hoewel ik me niet op mijn gemak voelde in.

De ruimte erachter werd door enkele spaarlampen verlicht. Ze was iets kleiner dan die met het wagenpark en stond vol opgestapelde dozen en kratten. Op de grond lagen overal plastic- en stroachtige dingen die gebruikt werden om breekbare of delicate goederen te verpakken.

‘Dit lijkt op een opslagplaats voor kunstvoorwerpen,’ zei Griet.

Vishnievsky had er geen interesse voor, want hij liep ongestoord naar de achterkant van de zaal, misschien in de hoop dat hij daar eindelijk een lokaal vond waar Lucia bad voor een snelle bevrijding.

‘Ik heb zin om een kist open te breken,’ zei ik tegen Griet.

‘Kijk, hier is er een waarmee ze blijkbaar nog bezig zijn,’ fluisterde ze.

Ze wees naar een donkere hoek waarin een kubusvormige kist van een meter hoog stond, met het opschrift RUMMEN erop. Het deksel stond tegen de muur.

‘Hier heb je Rummen weer,’ riep ik bijna van vreugde.

Nieuwsgierig voelde Griet in de kist, wroette met haar onderarm door het beschermende materiaal van boomschors en haalde een in bruin papier verpakt object dat op een schaal leek naar boven. Ze scheurde het papier eraf en er kwam een goudkleurig masker tevoorschijn.

‘Denk je dat dit echt goud is?’ vroeg Griet.

Het masker met uitgesneden ogen en bolle wangen kwam me bekend voor.

‘Het lijkt op een masker uit Peru of Colombia, iets van de Inca’s of de Azteken,’ zei ik, ‘maar of het nep is durf ik niet te zegen.

Het masker kon ook van de Maya’s afkomstig zijn. Ik kan de Midden-Amerikaanse volkeren nooit uit elkaar houden. Wellicht zagen gretige kopers het als een origineel kunstvoorwerp aan. Over de hele wereld verhandelen ze met massa’s vermeende historische objecten. Sotheby’s in Londen verkoopt precolumbiaanse kunst aan rijke Amerikanen en Japanners. Er zijn zelfs verzamelaars die dieven opdracht geven oude begraafplaatsen te plunderen op zoek naar aardewerk, stoffen en versieringen.

Mijn gedachtegang werd abrupt afgebroken door een floppend geluid, gevolgd door een ricocherende kogel. Het volgende moment hoorde ik rennende voetstappen.

Griets gezicht sprak boekdelen. Ik had haar nog niet eerder zo angstig gezien. Ik liet het masker in de kist vallen en fluisterde in haar oor:

‘Verstop je achter de kist.’

Ze volgde mijn bevel op. Gebukt achter de kist keken we naar de gang waar het geluid vandaan was gekomen.

‘Halt, staan blijven of ik schiet,’ hoorde ik iemand roepen.

Het was niet de stem van Vishnievsky, maar hij kwam wel voorbij gerend. Een tweede schot en een kreet weerklonken. Niet veel later liepen twee gewapende mannen voorbij. Ze waren gekleed in trainingspakken in de kleuren zwart-wit-groen. Was mijn kleurentheorie dan toch juist? Paars en groen. Waren de

mannen van JAWE en die van JAGA een coalitie aangegaan of behoorden ze tot rivaliserende benden?

Ik wilde mijn gedachten uitschreeuwen maar bleef stil zitten. Griet drukte zich dicht tegen me aan. Vishnievsky's poging om zijn vriendin terug te vinden, kon ons het leven kosten. Ik vloekte in mezelf.

We zagen de twee mannen niet, maar we hoorden ze wel.

'Verdomme, dat lijkt een van onze mannen te zijn,' zei de ene.

'En nu?' vroeg de andere.

'Opruimen natuurlijk. Wat denk je dat de baas zal zeggen?'

'Is hij dood?'

Even stilte.

'Ik voel een lichte hartslag. Kom, help me hem wegdragen.'

Gelukkig was Vishnievsky niet dood. Het bewijs dat hij uitgeteld was, zagen we niet veel later zelf toen de mannen voorbijkwamen met Vishnievsky tussen hen in.

'Wat denk je dat hij hier kwam doen?'

'Misschien komt hij ons liefje bevrijden.'

Ze lachten alsof ze net een goede grap hadden gehoord.

Ik was aan het einde van mijn Latijn, maar een hogere macht stuurde me en ineens schoot mijn lichaam in actie. Zonder overleg met Griet sprong ik vanachter de kist vandaan en wierp me als een drieste stier naar voren. Aan de angstaanjagende kreet van Griet begreep ik dat zij zich hetzelfde doel had gesteld.

De beide mannen lieten hun buit los en trokken hun pistool. Ik gooide me op de voorste man nog voor hij kon schieten. Een oerkracht welder in me op en binnen de kortste keren lag mijn tegenstander zieltogend op de grond en was het handgemeen voorbij. Griet was ook snel klaar. Ik vroeg me zelfs niet af hoe zij haar tegenstander buiten westen had geslagen.

Vishnievsky lag op zijn borst. Op de plek waar de kogel was binnengedrongen, waren zijn kleren verschroeid. Ik vreesde het ergste. Toen Griet hem omdraaide begreep ik dat de kogel via zijn borst weer naar buiten was gekomen. Zijn trainingsvest was

bebloed, maar onder het stof zag ik geen zichtbare wonde. Hopelijk waren er geen vitale organen geraakt.

‘Dit ziet er niet goed uit,’ zei Griet.

‘Zo zou ik het ook zeggen.’

‘Wat doen we met die melkbaarden voor ze wakker worden?’ vroeg ze.

Ik had geen idee. Onze kampvechters waren redelijk jong en onervaren, helemaal niet getraind om zich te verdedigen. Hoe was het mogelijk dat ik, een man die nauwelijks aan sport deed, zo’n jonge kerel kon overmeesteren?

Griet liep behoedzaam naar de kist waarachter wij ons eerder hadden verstopt en verdween achter een muurtje. Even later ging er licht aan. Toen ze vanachter de muur vandaan kwam zei ze:

‘We verstoppen ze in de toiletten.’

Haar belager was nog steeds bewusteloos, maar mijn tegenstander leek genoeg kracht te hebben om rechtop te gaan zitten. Ik richtte het pistool met geluiddemper op hem en vroeg:

‘Wat bezielt jullie om deze man neer te schieten?’

De jongeman voelde aan zijn hoofd en zweeg. Ik zag dat Griet zich moest inhouden om hem geen klap voor zijn kop te geven.

‘Kalm aan Griet,’ zei ik, waarna ik aan de man op de grond vroeg: ‘handelen jullie in kunst en kitsch?’

‘Ik zal je mijn kunst eens laten zien,’ zei hij en kwam onverwachts overeind.

Ik was niet gewend om een pistool te gebruiken en vergat te schieten. Voordat ik het goed besepte, viel de jongeman voorover en sloeg met zijn hoofd tegen het beton. Ik begreep dat Griet hem een voetje had gelicht en zei:

‘Dankjewel.’

‘Geen dank.’

We haastten ons de twee boeven in enkele hokjes van de wc-ruimte op te sluiten. Ik knipte het licht uit en sloot de deur achter me.

‘Breng jij Garmen naar de bestelwagen?’ vroeg Griet, ‘dan zal ik Lucia zoeken.’

‘Oké,’ zei ik.

We mochten geen tijd verliezen, want Vishnievsky was er erg aan toe. Griet hielp me hem op mijn schouder te leggen en zei:

‘Als je bij de bestelwagen bent, wacht je tien minuten. Als ik er dan nog niet ben, rij je met Garmen naar het ziekenhuis.’

Daar stond mijn Sheherazade, de koningin uit Duizend-en-een-nacht zonder sluier, of hidjaab, de trouwe vrouw die me elke avond een verhaaltje vertelde opdat ik haar niet zou doden. Ik voelde me de koning te rijk en knipoogde.

Synchroon draaiden we ons om en wandelden in tegenovergestelde richtingen van elkaar weg.

Het was kwart voor acht. Ik zat in de auto die op het jaagpad geparkeerd stond, een vijftigtal meter verwijderd van de hangar die onzichtbaar achter de dijk lag. De deur van de hangar had ik opengelaten, in de hoop dat Griet en Lucia binnen vijf minuten tevoorschijn zouden komen. Vishnievsky wachtte uitgeteld met me mee.

Te laat dacht ik eraan dat ik het pistool op de vloer van de hangar had laten liggen. Ik hoopte dat Griet het andere pistool had meegenomen.

Ik vroeg me af of ik droomde. Ik voelde me als een autist, in zijn eigen belevingswereld gestoord en geen onderscheid ziend tussen zijn fantasieën en de werkelijkheid. De gedachte dat vier mannen bezig waren met Griet te verkrachten, kon ik niet verdragen. Ik moest iets doen, maar wat?

Het gekreun van Vishnievsky haalde me uit mijn overpeinzingen.

‘Hou je het nog vol?’ vroeg ik.

Vishnievsky knikte en sloot zijn ogen. Hij kon de vreselijke pijn niet verdragen en verloor weer het bewustzijn. De tien minuten waren om, maar ik besloot nog een minuut te wachten.

Opeens zag ik twee silhouetten op de aarden wal verschijnen. Ze renden op een typisch vrouwelijke manier en er zaten geen achtervolgers op hun hielen.

‘Daar zijn ze eindelijk,’ riep ik.

Mijn stemgeluid haalde Vishnievsky uit zijn bewusteloosheid, want hij rechte zijn hoofd en deed zijn ogen open. Zelfs een lichte glimlach verscheen even op zijn lippen.

Ik startte de motor en reed langzaam de kanaaldijk af om Vishnievsky zo weinig mogelijk door elkaar te schudden. Even later stopte ik de bestelwagen. Griet kwam mijn kant opgelopen terwijl Lucia zich naar de passagierskant repte.

Ik opende mijn portier en zei tegen Griet:

‘Ga jij in de laadbak zitten, dan kan Lucia zich over Garmen ontfermen, oké?’

‘In orde,’ zei Griet en liep naar de achterkant van de bestelwagen.

Lucia opende het portier aan de andere kant en leek even te aarzelen.

‘Stap in,’ zei ik, ‘ik rij naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis.’

Het achterportier sloeg dicht, Griets teken om te vertrekken.

Ik hielp Lucia haar vriend naar het midden van de bank te verplaatsen, waarna ze in de bestelwagen plaatsnam. De vreemde armbanden aan haar polsen vielen me op, maar ik durfde er niets over te vragen. Vishnievsky kreunde en leek helemaal niet meer in staat doorheen de muur van pijn de wereld rondom hem te zien.

‘Gaat het?’ vroeg ik terwijl Lucia hem in een goede zithouding hield.

‘Laten we gaan,’ zei ze gelaten.

‘Rij maar,’ hoorde ik Griet achter mij zeggen.

Ik reed zo voorzichtig mogelijk naar de grote ring rond Hasselt om Vishnievsky te ontzien en om te vermijden dat Griet in de laadbak heen en weer slingerde.

Tien minuten later reden we het parkeerterrein van het Salvatorziekenhuis op. Ik bracht de bestelwagen tot stilstand bij het bord SPOEDOPNAME, net voor de garagepoort met neergelaten rolluik.

Een verpleegster kwam via een zijdeur naar buiten gerend.

Ik deed het portier open en hoorde haar zeggen:

‘U mag hier niet parkeren meneer.’

‘Ook niet als ik een gewonde bij heb?’

‘O,’ zei ze toen ze de doorgezakte man naast Lucia zag zitten.

‘Wat scheelt hem?’

‘Een schotwonde, hij verliest bloed,’ zei ik terwijl ik het portier voor haar openhield.

Ik had slechts een beetje gebloed uit mijn hoofdwonde na een schampschot, maar Vishnievsky's bloed was overvloedig in de rugleuning gesijpeld.

De verpleegster voelde de pols van de man, daarna zijn hals.

'Ik zal een draagberrie laten komen,' zei ze en repte zich terug het ziekenhuis in om er naar versterking te roepen.

Griet was uit de laadbak tevoorschijn gekomen en kwam naast me staan. We zagen Vishnievsky's toestand met lede ogen aan.

Enkele seconden later schoof het rolluik omhoog en rolde een draagberrie op hoge poten naar buiten, aangedreven door twee verplegers. Ze hielpen Vishnievsky uit de bestelwagen, legden hem behoedzaam op de draagberrie en reden haastig terug naar binnen. Het rolluik schoof automatisch dicht.

'Zal hij het halen?' vroeg ik aan de verpleegster die was blijven staan.

Ze keek naar de boeien aan Lucia's handen en zei:

'Kom mee, ik moet dit aan de politie melden.'

De verpleegster liep naar binnen in de veronderstelling dat we zouden volgen, maar Lucia draaide zich naar Griet en mij om en zei:

'Bedankt dat jullie me geholpen hebben.'

'Geen dank, maar ik heb wel nog een vraagje,' zei ik, 'op een kist in de hangar van de golfclub stond "Rummen" geschreven. Weet jij daar iets meer van?'

'Garmen denkt dat de mannen van Jawé een kasteel in Rummen als opslagplaats gebruiken, maar we hebben het niet gevonden.'

'Dan zullen wij daar eens rondneuzen,' zei Griet.

Ik wilde veel meer vragen maar had geen tijd. Het was louter een gevoel dat me dwong om haast te maken.

'Laat nog iets van jullie horen,' zei Lucia.

'Zeker weten,' zei ik en gaf haar een stevige hand.

De tranen biggelden over haar wangen toen ook Griet afscheid van haar nam door haar een stevige knuffel te geven.

‘Ga gauw naar Garmen en blaas hem nieuw leven in,’ zei Griet, alsof Lucia over toverkunst beschikte.

Lucia draaide zich om en verdween door de zijdeur het ziekenhuis in.

‘Van een baaldag gesproken,’ zei ik.

‘Laat je hoofd niet hangen, dit komt wel goed.’

‘Ik denk het niet.’

We stapten in en sloegen de portieren dicht. Plankgas reden we van het ziekenhuisdomein weg. Er was niemand die ons hinderde of achtervolgde.

Op de ring rond Hasselt vroeg Griet:

‘Zouden we niet beter te voet verder gaan?’

‘Je hebt gelijk, als de politie ons aanhoudt zijn we erbij met al dat bloed op mijn kleren en op de zetel,’ zei ik, ‘we kunnen naar jouw huis gaan.’

Griet zat op het puntje van de zetel om de met bloed doordrenkte rugleuning van de zetel te vermijden en zei:

‘Verrek, ik had nog niet in de gaten dat we in Hasselt waren.’

‘We zullen de auto ergens in de buurt van je huis parkeren.’

Ik stuurde de bestelwagen van de grote ring af, reed tot aan het kruispunt en stak over in plaats van de veldstraat rechts in te rijden. Achter de brug over de autosnelweg keek ik uit naar een geschikte plek en vroeg:

‘Kunnen we tot bij dat bos rijden?’

‘Misschien,’ zei Griet, ‘rij de eerste weg naar links in.’

De smalle straat leidde ons voorbij het park van een kasteel. Midden op het volgende kruispunt hield ik halt.

‘Wat doe je?’ vroeg Griet toen ik de bestelwagen keerde.

Ik hoefde niet te antwoorden, want ze begreep al wat ik deed. Ik parkeerde de bestelwagen op de strook om voorrang aan andere auto’s te geven, omdat de asfaltweg niet breed genoeg was voor twee auto’s.

‘Hier zullen ze de bestelwagen niet zo snel ontdekken,’ zei ik.

‘Iedereen zal denken dat de kasteelheer werken aan zijn huis laat uitvoeren,’ probeerde Griet me gerust te stellen.

We stapten uit en vatten de weg naar Griets huis te voet aan. Het was een geschikt moment om haar te vragen hoe ze Lucia had kunnen bevrijden.

‘De mannen die we in de toiletten hebben opgesloten waren volgens mij haar bewakers.’

‘Geen goede bewakers,’ zei ik.

‘Nee, maar ze hadden Lucia wel heel goed verstopt. Ik heb haar in een soort dode zaal gevonden, met handboeien vastgeketend aan de spijlen van een ijzeren eenpersoonsbedje.’

‘Wat bedoel je met dode zaal? Een computerzaal?’

‘Ja.’

‘In het leger was dat een geschikte plaats voor vluggertjes,’ zei ik en keek opzij om haar reactie te peilen.

‘Heb jij daar gebruik van gemaakt?’

Ik wilde het bevestigen noch ontkennen, daarom zei ik:

‘Ik ben veranderd.’

‘Ik geloof er niets van.’

We kwamen bij de hoofdstraat aan en liepen naar rechts, naar de brug.

‘Ik zag dat Lucia nog handboeien rond de polsen droeg,’ zei ik, ‘hoe heb je die losgekregen?’

‘Ik heb de ketting met het pistool kapotgeschoten.’

Het gebeurt in films, maar ik heb altijd de neiging om zo’n scène met een korreltje zout te nemen.

‘Was dat niet gevaarlijk?’

‘Kinderspel,’ zei ze.

‘Zoveel te beter,’ zei ik, ‘heb je het pistool bij je?’

‘Natuurlijk, dat kan nog van pas komen.’

‘Ik denk niet dat ik iemand ermee zou kunnen neerschieten.’

‘Als het nodig is gebruik ik het,’ zei Griet.

Tien minuten later naderden we de veldstraat. Haar huis was niet meer veraf en ik hoopte dat niemand van haar burens vanachter de gordijnen mij in mijn bebloede trainingspak zou zien.

Mijn horloge wees kwart over negen aan. De douche had me goed gedaan, maar ik voelde me ongemakkelijk in de oude kleren van Griets ex-man. Toch bleef ze zeggen dat ik er perfect uitzag in de groene jeans met skipullover en daaroverheen een zwarte leren jas met opstaande kraag.

‘Nu nog een deukhoed en je kunt je bij het leger van de mannen in ‘t zwart aanmelden.’

‘Lach jij maar,’ zei ik, me keurend in de spiegel.

Hoe langer ik naar mezelf keek, hoe meer ik ervan overtuigd raakte dat mijn vijanden me zonder problemen zouden kunnen ontmaskeren.

‘Ben je klaar met je ijdele blik in de spiegel?’ vroeg Griet.

Ik draaide me in haar richting en zag dat ze er heel charmant uitzag in een beige skatebroek met zijzakken en wijde pijpen, bijbehorende schoenen met hoge zolen, een gebreide, paarse pull met col en een kort leren vestje in ongeveer dezelfde kleur.

‘Jij wel, zie ik.’

‘Hoe gaan we naar Rummen?’ vroeg ze.

‘De Spider staat op het domein van Kelchterhoef, dat hoop ik tenminste. Jouw Coupé hebben we op het circuit van Zolder achtergelaten. De fietsen die we gekocht hebben van Svetlana staan ergens tussen Dilsen en Opglabbeek. Rest ons mijn gestolen fiets en jouw eigen fiets.’

‘De beweging zal ons goed doen,’ zei ze.

‘Denk je?’ vroeg ik en volgde haar naar buiten.

‘Hier, gord dit regenjasje rond je middel voor het geval het begint te sneeuwen of te regenen,’ zei ze, ‘en trek deze handschoenen aan.’

Ik volgde haar bevel zonder tegenpruttelen op. Daar stond ik dan met mijn vrouwenhandschoentjes te wapperen.

Terwijl Griet de deur afsloot, nam ik de aftandse fiets met torpedorem en een bagagedrager die amper nog aan het frame bevestigd zat. Met grote spoed fietste ik van het huis weg.

‘Volg je?’ vroeg ik.

‘Weet jij Rummen liggen?’ vroeg Griet en beantwoordde zo mijn vraag.

Ik vloekte binnensmonds omdat we geen kaart hadden en zei: ‘Ongeveer.’

Dat was goed genoeg voor haar, want ze vroeg niet verder.

Na drie verkeersdrempels en een verhoogd kruispunt reden we aan het kruispunt met stoplichten de grote ring op naar de spoorwegbrug. De helling was steil en ik dacht dat ik Rummen per fiets nooit zou halen.

Tien minuten later was ik blij dat ik de helling van de spoorwegbrug in Kermt als lanceerplatform kon gebruiken. De afdaling voerde ons tot voorbij het centrum waar de kilometerslange baan naar Herk-de-Stad in zicht kwam. Vraag het aan een coureur, hij zal beamen dat een pijlrechte weg nooit interessant is.

Vanuit de andere richting naderde een luidruchtige scooter op het fietspad. Het was donker, maar de bestuurder zag de zin niet in van het licht aan te steken. Er zijn altijd mensen die denken dat licht enkel dient om zelf beter te zien.

In een opwelling stak ik als een verkeersagent mijn hand omhoog en hoopte dat de man of vrouw op de scooter me niet als agressieve verkeersdeelnemer zou aanzien.

Tegen alle verwachtingen in vertraagde de scooter. In plaats van te stoppen, draaide hij de oprit van een huis in. Toeval? Of had de bestuurder mijn stopteken als een groet gezien?

‘Wat bezielt je?’ vroeg Griet.

‘Zet de fietsen aan de kant en hou je klaar om snel te vertrekken.’

‘Wat ga je doen?’ vroeg ze.

Ik legde mijn beweegreden niet uit en liep de oprit op, mij in de schaduw van een rij dennen houdend. Een hond begon hees te blaffen, dichtbij. De man was ondertussen van zijn scooter afgestapt. Zonder zijn helm af te doen, haalde hij de hond uit zijn hok. Van blijdschap sprong het dier tegen de man aan. Na de hevige begroeting gingen ze samen via de achterdeur het huis binnen.

Het weer deed op het goede moment een duit in het zakje, want uit de donkere wolk boven mij vielen sneeuwvlokjes. Ik dacht geen seconde na en rende naar de scooter in de hoop dat de eigenaar de contactsleutel erop had laten steken.

Geen sleutel. En ik kende niet genoeg van de elektrische bedrading van een scooter om hem zonder sleutel aan de praat te krijgen. Toen ik van frustratie op het startknopje aan het rechterhandvat duwde, sprong de scooter onverwacht aan. De motor maakte veel lawaai en ik zette hem snel uit.

Ik duwde de scooter uit de kleine garage en leidde hem naar de straat. Griet kwam in mijn richting gelopen en zei:

‘Je bent gek, dit is regelrecht stelen.’

‘Zet je achterop, want ik geloof dat ik een deur hoor opengaan.’

Ik drukte op de startknop, voelde hoe Griet langs achter haar armen rond mijn middel sloeg en draaide de gashendel helemaal open. De motor van het opgevoerde machientje loeide, helaas kon ik niet alle paardenkrachten gebruiken omdat de weg glad was. Een geluk: de belading in de vorm van Griet zorgde ervoor dat de scooter goed op de baan lag. We keken niet achterom.

Eenmaal achter Kermt hield de sneeuw bui op. Om de kou te weren, trokken we onze regenjassen aan. De dichtgeknoopte kap over mijn hoofd hield mijn oren warm, maar mijn handen werden ondanks Griets handschoenen ijskoud.

Ik had een vaag vermoeden dat Rummen dicht bij Geetbets lag en dat was het gemakkelijkst te bereiken via Herk-de-Stad. Ik gaf de scooter de sporen en sneed ermee de wereld in twee.

Op een bord aan de kerk van Geetbets zagen we dat er twee kastelen waren, een aan de rand van het centrum en het andere ergens langs de langgerekte betonnen baan naar Rummen. Maar als de kastelen zo goed aangegeven waren, hoe hadden Lucia en Garmen het dan niet kunnen vinden? Op goed geluk kozen we voor het tweede kasteel.

We schrokken op toen de klokken boven onze hoofden begonnen te luiden. Ik keek omhoog en zag dat de wijzers acht uur aanwezen. Een snelle blik op mijn horloge leerde me dat het 22 uur was.

‘Het wordt tijd dat ze het uurwerk nog eens opwinden,’ zei ik.

Griet reageerde niet, ze leek zich op de toren van de kerk te concentreren terwijl de klok onverminderd verder sloeg.

Toen werd het weer stil.

‘Ik heb slechts negen slagen geteld,’ merkte ze op.

‘Ik zeg het je toch, dat ding is helemaal de kluts kwijt.’

‘Er moeten ergere dingen gebeuren om ons uit ons lood te slaan.’

Met Griet erbij voelde ik me veilig en ik hoopte dat zij dat gevoel ook ervoer.

Tien minuten later waren we de kasteellaan helemaal afgereden. Van het kasteel geen spoor. Op aanraden van Griet reed ik terug naar Geetbets. Ergens halverwege riep ze dat ze aan de linkerkant van de weg een silhouet van een groot gebouw had gezien. Ik keerde de scooter en reed langzaam terug.

Toen ik het zelf zag, begreep ik waarom Vishnievsky het niet gevonden had. Net achter de twee of drie huizen die er stonden, zat het kasteel verstopt. Ik dacht dat we er niet konden geraken vanwege de weelderige begroeiing, maar Griet vond een weg.

‘Daar is een pad van kasseien,’ riep ze.

Ik draaide de scooter van de betonnen baan af en reed een eind de kasseiweg op, ver genoeg om hem achter het struikgewas te verstoppen.

Ik zette de motor af en liet Griet afstappen. Het sneeuwde niet meer, het motregende. Ik stapte af en liet mijn blik over het domein gaan.

‘Griezelig, niet?’

Griet lachte me aan. De grillige schaduwen op haar gezicht maakten van haar een pokdalige heks.

‘Ik ben niet snel bang,’ zei ze.

‘Ja, dat heb ik gemerkt.’

De menselijke schrikdrempel varieert. Kindjes die met de keizersnee zijn geboren, blijken over het algemeen veel assertiever te zijn en belust op avontuur. Griet was er volgens mij zo eentje.

Ze bedankte mij voor de lovende woorden door haar norske gezicht te verzachten tot een verliefde grimas. We mochten elkaar niet te lang observeren, want we waren in opdracht.

In het oranje licht van de lantaarnpalen langs de baan zag ik een smeedijzeren hek bestaande uit rechtopstaande speren met haarscherpe punten. Het moest nieuwsgierige bezoekers tegenhouden. Ik hoefde niet veel verder te gaan om het domein in al zijn wildernisachtige eenvoud te kunnen bekijken. Ik stelde me voor hoe ik me met een machete al hakkend een weg door het oerwoud baande.

De straatlantaarns beschenen een vervallen gebouwencomplex omringd met een bos bestaande uit lage struiken, jonge boompjes en oude dennenbomen die kriskras door elkaar stonden. Er was geen doorkomen aan en volgens mij was er geen tuinier of buitenhuisarchitect aan te pas gekomen. Aan de brede bandprofielen in de modder te oordelen, was er onlangs nog een tractor langsgereden.

Er was geen hek en we konden via de oprit zonder wapengekletter doorstoten tot het kasteel. In het felle licht van de straatlampen kon ik heel goed de voorkant ervan zien. Het was rechthoekig van grondplan en het telde twee verdiepingen. Als ik niet op de vlucht was, zou ik zeker geen omweg hebben gemaakt om het bouwsel te bezichtigen. Er was door de tijd heen te veel aan

veranderd en daarna niet meer. Overmatig restaureren keur ik niet goed, maar je mag een herenhuis uit de negentiende eeuw niet zomaar laten verloederen.

Het kasteel stond er vreselijk bouwvallig bij. De klimopplanten deden verwoede pogingen om het in de natuur te integreren. Het was smal en hoog, opgetrokken uit rode baksteen en met een pannendak afgedekt. Op één plaats waren de pannen omlaag geschoven waardoor een opening was vrijgekomen. Een kraaienfamilie had er hun huis van gemaakt, te oordelen aan het lawaai dat ze maakten had. Een kraai zat trots op de puntige top van het dak, een silhouet dat het kasteel een geheimzinnig tintje gaf.

De hoofdtoren was voorzien van kantelen. Boven de ingang zat een gravure. De tekening leek op een wirwar van guirlandes of iets in die aard. Een aantal schietgaten getuigde van strijdlustige en vervlogen tijden, daartegenover kwamen de verweerde houten ramen – wit en groen geschilderd – veel te modern over. Negblokken aan de vensteropeningen gaven het geheel het statige van een oud kasteel. Ook de sierankers deden hun duit in het zakje. Ze waren er overal en behoedden het gebouw van de totale ondergang.

‘Niets bijzonders,’ zei ik.

Griet hoorde me niet omdat ze doorgelopen was naar de donkere achterkant van het kasteel.

Wie er gewoond had, was niet meer af te leiden. Dat er kinderen hadden gespeeld, was duidelijk te zien aan de verroeste overblijfselen van een schommel. Wat zocht ik in die stenen chaos? Was het de nostalgie van weleer die ik wilde opsnuiven? Dat lukte echter nooit als de rest van de wereld altijd veranderde. Aan de andere kant leek het me een enorme opdracht om het er gezellig warm te krijgen in de winter. Centrale verwarming zou een pluspunt zijn bij de verkoop van de historische site.

Ik liep via de hobbelige kasseiweg tot aan de ingang van het kasteel en keek omhoog. Ik was bang om onder de boogpoort door

te lopen. Omdat ik Griet niet meer zag, scharrelde ik alle moed bij elkaar en waagde de doortocht.

‘Griet, waar ben je?’

‘Hier,’ hoorde ik haar zeggen, dichterbij dan ik had verwacht.

Mijn ogen moesten even wennen aan de duisternis en al gauw zag ik zo goed als een uil.

De onregelmatig aangelegde koer van zwarte klinkerstenen was bezaaid met tractorbanden en ander landbouwmateriaal. Helemaal achteraan stond een toren middenin een plas water, het dak was eraf waardoor regen en wind er vrij spel hadden.

De achterkant van het kasteel zag er solider uit, maar geen enkel raam was nog heel. Hoeveel kans had ik om bij het betreden van het kasteel slachtoffer te worden van een plotselinge instorting? Ik maakte mezelf wijs dat de kans nihil was. Het had geen zin om Griet tegen te houden en ik volgde haar door een smalle deuropening.

In het oranje licht van de lantaarnpalen dat door de open ramen naar binnen viel, zag ik brede, manshoge schouwen en oude beschilderde plaveien. Met een hoop subsidiegeld kon je er iets moois van maken. Restte alleen nog de vraag welke politicus dat zou inzien. Uit de enorme eiken spanten aan het plafond kon ik opmaken dat het kasteel gedoemd was tot afbraak. Het Belgische weer had het hout onherstelbaar beschadigd. Ze bogen veel te ver door om nog lang van dienst te kunnen zijn.

‘De trap heeft zijn beste tijd gehad,’ zei Griet.

‘Ik zou hem niet gebruiken als ik jou was.’

De timmerman zou er zijn tenten kunnen opslaan, ook een verver zou in zijn nopjes zijn.

Toen we de achterste, raamloze kamer in liepen en de rotzooi overschouwden, begreep ik dat we niet de verloren gewaande goudschat van incakoning Tupac Amaru hadden ontdekt. Het was veeleer een opslagplaats voor gestolen goederen en de schuilplaats van een roversbende.

‘Hier gebeuren louche zaakjes,’ zei Griet.

Op het eerste gezicht lag de zaal vol met allerlei kunstvoorwerpen: beelden, maskers, wapens, keramiek, sieraden, meubilair, schilderijen en zelfs fossielen, genoeg om een vlooiemarkt te vullen. Wie had er zijn verzamelwoede botgevierd?

‘Vreemd dat er geen bewaking is,’ merkte ik op.

De bovenste verdiepingen van het kasteel konden we niet onderzoeken omdat er geen andere trap was dan de onbetrouwbare trap achterin.

We liepen terug naar buiten. Ondanks de duisternis op de koer konden we een gedeelte van het domein erachter heel goed zien door het oranje licht van de straatlantaarns dat langs weerskanten van het kasteel tot daar reikte. Zo hadden we een zicht op de bouwvallige toren rechts van ons die als een fallus uit het oerwoud eromheen omhoogstak.

‘Hoor je dat?’ vroeg Griet.

Ik bleef stilstaan en spitste de oren.

‘Ik hoor niets,’ zei ik.

Opeens weerklonk een bijzonder geluid.

‘Daar had je het weer,’ riep ze.

‘Ik heb het gehoord,’ zei ik en probeerde te achterhalen waar het mysterieuze geluid vandaan kwam.

Het tinkelen moest afkomstig zijn van een geestenvanger die door de wind heen en weer slingerde en zo een meditatieve sfeer opriep. De ervaring had iets buitenaards. In plaats van raadselachtige lichten te zien, hoorden we geheimzinnige geluiden.

‘Wat een akelige muziek,’ zei Griet.

Ik kreeg er de rillingen van over mijn rug.

‘Het weerklinkt van overal, alsof het in mijn hoofd zit.’

‘En in dat van mij,’ zei ze.

Eensgezind liepen we naar de toren. Het viel me op dat het getingel versterkte. Van mogelijke afspeelapparatuur was niets te bespeuren.

‘Kijk,’ fluisterde Griet.

Een vijftal meter voor ons lag een grafheuvel. Terwijl we ernaartoe liepen, overdacht ik de wil van alle mensen om zich na hun dood te blijven manifesteren. Vroeger waren grafheuvels zowel begraafplaatsen als plaatsen voor rituele erediensten en beschermingen tegen het kwaad. Was dit een tombe voor de doden of een woonplaats van de goden?

Het graf was slechts vijf meter in doorsnede en de heuvel was het beste te vergelijken met de grasgroene molshopen van Kleine-Brogel. Op de hoop aarde stond een eenzame boom. Mijn bomenkennis zei me dat het een doodgewone beuk was. Normaal heeft een beuk fijn behaarde, eivormige bladen. De boom op de heuvel was kaal en bladerloos.

Ik probeerde me voor te stellen hoe iemand ooit deze grafheuvel had gebouwd door stenen op elkaar te stapelen. De stralen van de ochtendzon – zoals ze dat in het wintersolstitium doet – drongen toen tot in het hart van de grafkamer binnen. Ik zag het fenomeen als een huwelijk tussen de godin van de aarde en de god van de zon, met als resultaat een vruchtbare grond rondom mij. De oude volken hadden geen geschreven verslagen achtergelaten, wel gravures zoals spiralen, zigzaglijnen en andere geometrische figuren. Het leek op kunst, anderen zagen er verborgen astronomische kennis in. Dat ze het graf bedekten met aarde was te verwachten, maar wie had de beuk geplant?

Van de scheurkalender wist ik dat de boom symbool staat voor vruchtbaarheid, groei en onsterfelijkheid, dat zijn stam de verblijfplaats van de levenden is en dat zijn wortels hen met de geestenwereld verbindt. Met die wetenschap kon ik Griet beter niet vervelen.

De boom was niet hoger dan vier meter en had een dikke stam die naar boven toe versmalde. Zijn takken staken omhoog en hadden vloeiende lijnen. De kleur van de boom was moeilijk te bepalen in het oranje licht van de straatlantaarns.

De schors was glad en had twee boodschappen aan ons door te geven. De bovenste inkerving was een tekening van een hart met

een pijl erdoor, met aan de uiteinden van de pijl linksonder FREEK en rechtsboven GRAVIDA. De onderste inkerving bestond uit een datum: 13-07-2001. Oom Freeks sterfdatum.

‘Daar heb je mijn oom weer,’ fluisterde ik.

Ik durfde niet te veel lawaai te maken omdat ik bang was dat zijn levenloos lichaam uit de grafheuvel zou opstijgen, als een kringelende rooksliert boven een brandende sigaret.

‘Wie is Gravida?’ vroeg Griet.

De zwangere vrouw had me haar naam telepathisch doorgegeven, toevallig de naam van een vrouw die mijn oom had liefgehad. Ik had Griet er niets van verteld. Als de zwangere vrouw hier begraven lag, wilde dat zeggen dat we een geest hadden gezien.

‘Herinner je je dat je me in het station hebt gevraagd of ik wist hoe het verhaal van de Schone en het Beest afliep?’

‘Hoe kom je daar nu bij?’ vroeg Griet.

‘Ik denk dat onze lelijke Freek zijn schone heeft gevonden in Gravida nadat Dandelion zijn toekomst heeft voorspeld.’

‘Het schone liedje heeft niet lang geduurd,’ zei Griet, ‘gesteld dat ze hier begraven liggen.’

Ik herinnerde me het zinnetje uit oom Freeks laatste computertekst: ‘Ik heb dat nummer gebeld en mijn leven veranderde op slag’. Was Dandelion als koppelaarster opgetreden en had ze Gravida voor oom Freek kunnen versieren in minder dan twee dagen? Had zijn liefde voor haar slechts één dag geduurd? Had mijn oom Gravida zwanger gemaakt? Waren ze daarvoor gestraft? Of waren ze een bende op het spoor gekomen, een die hen had gedood en begraven? Wie had dan hun namen in de boom gekerfd?

Dandelions voorspelling leek nog in geen drie dagen uit te willen komen: een langdurige en moeilijke tocht door een roodgekleurd gebied met een zwart ding in het centrum. Behalve de man en zijn vier vrouwen zou er nog een vijfde persoon zijn die van ver kwam en aan wiens handen bloed kleefde.

Ineens bedacht ik dat de boom op de grafheuvel er al minstens twintig jaar moest staan. Geen half jaar.

‘Ik denk dat het heel moeilijk is om iemand te begraven onder de wortel van een boom,’ zei ik.

Griets reactie was geld waard, ze rolde met haar ogen om te zeggen dat ze zichzelf oliedom vond.

‘Vergeet niet dat die man van Jawé in de hoeve zei dat oom Freek nog leeft.’

‘Ik geloof er niets van,’ zei ik, ‘die mannen hebben iemand anders op het oog.’

Griet wierp me een ongenadige blik toe en zei:

‘Misschien heeft oom Freek de Ark des Verbonds teruggevonden en verkondigt hij nu zijn boodschap in het lichaam van een doodeenvoudige getuige van Jehova.’

Ik lachte met haar verhaal omdat het veel op dat van mij leek.

Het geheimzinnige geluid van de windharp ergens boven onze hoofden weerklonk plots harder. We keken rondom ons en zagen geen donkere silhouetten of grijze schimmen. De tijd leek even stil te staan en ons de gelegenheid te geven alles te overdenken.

Had de man in de put zonder medeweten van de eigenaar de stal als opslagplaats aan Vishnievsky aangeboden? Waren de chemische producten in mijn bestelwagen bestemd voor het maken van bommen? Waren de antieke kunst-&-kitschvoorwerpen in het kasteel bestemd voor super- of rommelmarkten? Wat voerden de sporters met de computers in de dode zaal van de Hasseltse golfclub uit? Zat een of andere coalitie in de regering er voor iets tussen, of moest ik alles in de schoenen van de staatsveiligheid schuiven? Ik kon me voorstellen dat hun operaties zich soms tegen hen keerden. Er waren journalisten die dachten dat Osama bin Laden betrokken was geweest bij een CIA-operatie die verkeerd was uitgedraaid. Blowback noemden ze het.

Moest ik mijn omzwervingen in een groter perspectief zien, wereldwijd misschien? Was ik een speelbal op de golven van de wereldzeeën, met Amerikaanse en Russische geheimagenten

rondom mij, bijgestaan door Afghaanse en Algerijnse terroristen, Iraanse en Iraakse spionnen op zoek naar vernietigingswapens? Zat ik samen met Griet vast in een stripverhaal, als Suske en Wiske in hun strijd tegen de dulle grietjes die niet kapot wilden? Of speelden we in een computerspel mee, waar we zonder het te weten in het hol van een carnivoor waren beland? Ik wilde weg uit deze LAN-party – GAME OVER – en als dat niet lukte, hadden we Gravida nog, de zwangere die ons zou komen bevrijden, trots zittend op haar witte paard en haar mantel in stukken scheurend, als een rechtgeaarde vrouwelijke Sint Martinus tussen goed en kwaad in staand.

Terwijl ik de boom in ogeschouw nam, viel het me op dat hij amper bewoog in de toch wel felle wind. De andere bomen en struiken hadden er alleszins last van en bogen af en toe gevaarlijk dicht naar de grond toe. De wind hilde. Slierten rook van net verbrande lijken leken ons te willen omwikkelen. Even dacht ik dat ze ons in de grafheuvel zouden meetrekken. Iets rukte aan mijn lijf, ook Griet moest zich schrap zetten voor de stoten van onze onzichtbare vijand.

Ik herkende Gravida in Griet, maar ze had ook trekjes van de Russische Svetlana. Al die gelijkenissen brachten me bij mijn gelijkenis met oom Freek, die volgens Pol de Viking en baas van het café in Peer, treffend was. Leken we niet allemaal op elkaar en maakte enkel ons karakter het verschil uit? Of speelde ons vikingverleden mee? Wat ik me ook voor de geest haalde, niets van dat alles projecteerde zich naar mijn werkelijkheid. De goden spraken op hun eigen manier, meestal deden ze niets dan zuchten.

De storm raasde voort. Mijn te lange grijze haar en de halflange haarlokken van Griet lieten zich door de wind in alle richtingen opzwepen, de wervelwind kreeg zelfs vat op de wolken boven onze hoofden. De onzichtbare armen van de storm wilden ons omhoogtrekken, maar de bodem onder onze voeten liet ons niet los, alsof onze schoenen aan de grond waren vastgeplakt.

Ineens werd het angstaanjagend stil, alsof we ons in het oog van de wervelwind bevonden. Een tak van de boom kraakte, eventjes maar wel zorgwekkend hard. Stond de boom symbool voor vertakte levens? Voor de rechtopstaande dood, le mort vertical? Hadden we iets te vrezen van de doden die zich onder de grafheuvel hadden verstopt?

‘Hoe oud is oom Freek geworden?’ vroeg Griet die blijkbaar haar eigen denkpijpe had gevolgd en op heel andere vragen was gestuit.

‘Zesenvijftig, denk ik. Waarom vraag je dat?’

Ze antwoordde niet en keek naar de boom alsof ze dacht dat hij zijn takken naar ons zou uitreiken om ons in een krachtige omhelzing te pletten, of misschien wilde hij dat met zijn ondergrondse wortels doen.

‘Is het toeval dat oom Freek net zo oud is geworden als Hitler?’

Hitler? Wacht eens even. Toevallig wist ik dat Hitler in 1889 was geboren, veel lezen kan zo zijn voordelen hebben. Dat hij zelfmoord had gepleegd aan het einde van de tweede wereldoorlog wist iedereen. 1945 – 1889 = 56.

‘Verrek, je hebt gelijk.’

Tegelijk met dat begrip bezorgde een hersenkronkel me de schrik van mijn leven. Hoe oud was Osama bin Laden toen hij stierf? 2011 – 1957. Nee, Osama was slechts 54 geworden.

De boom kreunde weer, niet door de wind en ik kon me amper voorstellen dat hij dat uit zichzelf had gedaan.

Wat Hitler gedaan had mocht nooit uit het geheugen van de men gewist worden, maar mensen vergeten snel. Daar kunnen ze niets aan doen, dat zit vastgebakken in hun brein, een geheugen dat zichzelf een hak zet. Het is de ultieme manier van de natuur om zijn wil over de levende wezens op te leggen.

Ik had geen tijd meer om Griet te vragen hoe zij wist dat Hitler 56 was geworden. Ik hoefde niet op te merken dat oom Freek toevallig in 1945 was geboren, want ineens was het beest er, de draak. God heeft maar één naam, Allah heeft er minstens 99. Zijn

onderdanen prijzen hem met namen als de Scherpzinnige, de Rekenaar, de Verzamelaar of de Omnipotente. Ik maakte kennis met zijn kwaai kant. Hier had hij meer weerklank met namen als de Verborgene, de Wreker, de Vergelder en de Kweller.

Toen deed de draak zonder naam zijn masker af. Een onbekende bron van stoorsignalen beïnvloedde mijn hersenactiviteit. Mijn zicht op de wereld vervormde, ik leek in een tunnel van licht binnen te stappen. Aan het einde ervan zag ik een silhouet, een zwart iets, of een niets, maar de vorm had iets bekends. Het fabelmonster was terug.

Het kwam dichterbij en het kreeg een vrouwelijke vorm. Het speelde subliem de rol van Nix, het monster van de nacht en dochter van Chaos, een verafgode hoer die de goden overspelig naliep. Ze had iets aantrekkelijks en tegelijk iets afstotends, vooral haar zwanger buikje van vier à vijf maanden maakte me duidelijk tegenover wie ik stond.

Gravida was een verzameling van alle vrouwen die ik kende of had gekend, waarvan de lichaamscontouren met elkaar resoneerden. Ik zette me schrap voor de confrontatie met de duivel in de huid van een zwangere vrouw en stelde me voor dat Gravida niemand minder was dan Eva Braun.

Ik wilde me in haar open armen gooien. Gelukkig hield Griet me tegen door me een been te lichten. Pardoes viel ik met mijn snuit op de grond, in de zachte aarde van de grafheuvel.

‘Ik wil dat je jonge meisjes en zwangere vrouwen met rust laat,’ hoorde ik Griet zeggen.

Ik draaide me op mijn rug en zag een pikzwarte sterrenhemel waaruit alle sneeuwbuien waren verdreven. De nacht hing boven onze hoofden als een zwart tafellaken met door sigaretten ingebrande gaatjes. Ik dacht onwillekeurig aan het goede gesternte dat Blaize voor ons opzij had gelegd. Dandelion zou daar wel voor zorgen.

Gravida leek op een lichtbundel die pijlrecht in de hoogte wees.

Ik stond vlug op en zag in mijn rechterooghoek hoe Griet haar wapen boven haalde, niet haar jongensachtige glimlach maar een echt schiettuig. Tegelijkertijd liet een plots opgekomen kabaalmaker van zich horen.

‘Verschuil je achter de boom,’ riep ze boven de herrie uit waarna ze haar pistool op iets wat boven ons hing richtte.

Ik weet niet waar ze het stemvolume vandaan haalde, maar het redde mijn leven. Ik deed wat ze zei.

Heel in het begin was de sfeer rond de grafheuvel idyllisch vanwege de muziek in mijn hoofd, daarna was het gevoel omgeslagen naar een bijnadoodervaring zonder weerga. Nu weerklonk het geluid van een naderende helikopter. Was het de heli die reclame maakte voor een ‘golf dwars door Hasselt’? Zaten de groene sporters achter ons aan en hadden ze hulp gekregen van hun paarse kompanen? Ik kon er niet onderuit: onze achtervolgers daalden af om ons bij de lurven te nemen, ofwel betrapte de politie ons op heterdaad. In elk geval was de klopjacht bijna voorbij.

Vanachter de boom keek ik toe. Ik had geen schrik, want Griet zou hen wel met het plat van haar zwaard laten kennismaken, maar wat ze deed leek veel op een zelfmoordactie.

Mijn zoon zou zich met zijn motorfiets tegen een brugpijler rijden, als de tijd rijp was. Dat had hij mij verteld. Hij had inspiratie gevonden in de levenswandel van Tupac, een hiphopidool dat al jaren onder de zoden lag. Een schietgraag lid van een rivaliserende bende had hem vermoord, maar er waren mensen die geloofden dat het een in scène gezette zelfmoord was. Toen ik zag hoe Griet haar wanhoopsdaad uitvoerde, begreep ik dat het haar manier was om het tijdelijke voor het eeuwige te ruilen. Helaas was ik te bang om haar tegen te houden.

De lichtbundel van de helikopter had haar nog niet gevangen en ik was er getuige van hoe ze haar rechterarm naar boven richtte en haar pistool liet knallen. Niet letterlijk, want de demper maakte er floppen van. Als Lara Croft uit het spelletje TOMB RAIDER schoot Griet met geheven arm en weggedraaid hoofd naar de heli. De

stofwolkjes aan het uiteinde van de pistoolloop bewezen dat haar schiettuig nog niet leeg was.

Enkele seconden later stond ze midden in het helgele, verblindende licht van de helilamp. Boven het zwoegende geluid van de schroef uit weerklonk het geratel van een machinegeweer. De kogels van de vijand sloegen dicht bij haar voeten in en ik vreesde het ergste. Ik was niet meer zo blij met het feit dat ik het andere pistool had vergeten mee te nemen.

Toen de onzichtbare vluchtlijnen van de kogels uit het machinegeweer haar lichaam sneden, had ik heel veel zin om met een spreuk de mannen in de heli naar de hel te toveren. Helaas hielp 'Hocus pocus pas' niet, zelfs 'simsalabim' had geen effect.

'Nee,' riep ik.

Toch gebeurde het onvermijdelijke.

Een hersenkronkel gaf me een interessante gedachte cadeau. Die by the gun. Bardo's slagzin die hij van Tupac had overgenomen en die nu heel voorspellend in de oren klonk. Vloeken moest ik, argoteren zoals Griet dat zo goed kon: lomperds, bemoeiallen, brutale vlerken, schoften, schurken, rekels, beurzensnijders, kornuiten, satansknechten, of nog beter: melkmuilen en beunhazen. Ik vloekte niet en liet het fantastische plaatje langzaam tot mijn brein doordringen. De Schone en het Beest.

De tijd leek stil te staan. Ook de ruimte moest bevroren zijn, want zoals Griet daar stond – met haar rechterarm loodrecht naar boven wijzend, het pistool vastgeklemd in de hand en het hoofd afgewend van de onzichtbare vijand uit de hemel – had ze veel gelijkenis met een standbeeld, niet uit een massief marmerblok gehouwen maar in goudgeel brons gegoten. Een schepping van een naamloze kunstenaar.

De helgele lichtbundel uit de helilamp zwiepte omhoog en Griet zakte door haar knieën. Een knal volgde, eerder een knak, iets wat afbrak, waarna een geknars te horen was van dingen die niet meer zo goed op elkaar waren afgestemd. Ik keek omhoog en stond

aan de grond genageld, ook al droeg een innerlijk stemmetje me op Griets toestand zo snel mogelijk te controleren.

De heli maakte rare capriolen, dat bleek duidelijk uit de zwenkende bewegingen van de gele lichtbundel door de donkere sterrenhemel. Het lichtspel in de lucht deed me denken aan een onzichtbaar gevecht tussen een T-rex en een langnek die elkaar rauw lusten. Vervolgens zag ik een demon in de vorm van een reusachtig serpent met opengesperde muil en sissende tong tegenover een sliertige djinn van rook aan de voet van een ruïne staan. Het tafereel leek nog het meest op een draak die zich als de duivel in een wijwatervat weerde. Het ondieer kronkelde in zijn doodstrijd om een uitweg te vinden, om daarna met de staart tussen de benen naar veiliger oorden te vluchten. Het zat gevangen in een mechanisch ding dat zich niet aan de zwaartekracht van de wereldbol kon onttrekken en onherroepelijk werd aangetrokken. Het duikelde naar beneden en sloeg met een verbrijzelende indruk op het veld naast het kasteeldomein neer.

Een ontploffing bleef uit, maar er brak wel brand uit. Zuur maagsap lekte uit de gevallen draak en voedde de vlammen. Zijn maag trok samen en met de snelheid van het geluid braakte hij al het kwaad van de wereld uit. Voor de gemakkelijker nam ik aan dat de man achter de stuurknuppel en zijn schietende kompanen hun einde hadden gevonden in de helicrash. Was ik getuige van het einde van de vijfde man?

‘Grek,’ hoorde ik Griet roepen.

Ze lag enkele meters voor de grafheuvel en ik moest mijn hersenen de welluidende opdracht geven om mijn voeten in beweging te brengen.

‘Ik kom,’ riep ik.

Terwijl ik vanachter de boom kwam – ik wist niet welk aandeel hij in het verhaal had maar kon dat niet wegcijferen – en naar Griet rende, dacht ik aan de voorspelling van Dandelion. De zwarte berg had ons op het verkeerde been gezet. Paars en groen hadden meegespeeld in de vorm van joggers. Griet had haar best gedaan

om een oranje oplossing te verzinnen, van een afstand geholpen door een helgele lichtbundel. Helaas kleurde het bloed uit haar gapende wonden het plaatje rood. Ik begreep onmiddellijk dat geen enkele hulp meer zou baten, hoe triest dat idee ook was.

‘Grek,’ zei ze weer.

‘Het komt wel goed Griet,’ zei ik, ‘ik haal hulp met de scooter.’

Ik kon nog net mijn tranen binnen houden. Ik ween niet snel, maar bij de dood van mijn dierbare hond had ik bijna mijn ogen uitgejankt.

Griet had nog de kracht om in een duidelijk ‘nee’ haar hoofd te schudden.

‘Ik zie je graag,’ zei ik omdat het beter klonk dan ‘ik hou van jou’.

Ze keek me aan met een gebroken blik. In het geluid dat uit haar keel omhoog borrelde, herkende ik gereutel, waarna ze iets zei dat leek op:

‘Het donker maakt me bang.’

Haar borst schokte en langzaam veranderde ze naar een andere Griet. Ik keek haar transformatie met lede ogen aan en wist dat ik haar ooit naar die donkere plek zou volgen. Of we elkaar daar terug zouden zien, dat lag aan de goede wil van een god die onzichtbaar wilde blijven. Hij was volgens mij niets tussen kwaad en goed in, hij was het beide tegelijk.

De situatie vroeg om een optimistische gedachte. De zin die Griet was begonnen, weekte zomaar een liedjstekst van Stef Bos van mijn hersenpan los.

‘Kan het licht aan op de gang?’

Griet keek met geopende ogen langs me door, of door me heen, naar de kale kruin van de boom op de grafheuvel. Geknielield ik haar dode lijf in mijn armen. Het toegetakelde lichaam zou de lijkbezorger wel enkele uren zoet houden. Griet zou niet meer opstaan en doodgemoedereerd wegwandelen. Dit avontuur zou me voor de rest van mijn leven bijblijven. Ik had geen foto’s of

filmopnamen van mijn dooltocht gemaakt en hoopte dat mijn hersens de film netjes hadden opgeslagen.

Wat bezielde de goden om me mijn Penelope af te nemen? Odysseus had veel pech op zijn weg gevonden, maar zijn verhaal eindigde steevast met 'en zij leefden nog lang en gelukkig'. Mijn belevenissen waren doorspekt met ongelooflijk veel geluk, maar aan mijn verhaal met Griet moest een ongelukkig einde komen. Ik voelde me bedrogen door de god in mijn kop. Ons kind? Doodgeboren.

We hadden elkaar nog nooit gekust en een afscheidskus op haar voorhoofd had ze wel verdiend. Enkele van mijn tranen vielen op haar wang en ze leek daardoor mee te huilen.

Ik wist niet hoe lang ik daar al zat toen ik vanuit de verte sirenes hoorde aankomen. Hoe ga ik dit aan de politie uitleggen, vroeg ik me af.

In eerste instantie had de politie aangenomen dat ik Griet in een soort razernij om zeep had geholpen. Van de heli was nauwelijks iets overgebleven, alsof een hevige vuurhaard hem had gesmolten. Bovendien had geen enkel vliegveld een vermiste heli gemeld. Ik kon me de confrontatie met de vliegende draak niet meer zo goed voor de geest halen, zo onwerkelijk leek hij nu.

De kogels waren echt en dodelijk. Een autopsie had uitgewezen dat ze niet afkomstig waren van het pistool dat op de plaats delict was teruggevonden. De bijzondere hoek waarin de kogels haar lichaam waren binnengedrongen was voor de wapendeskundige een raadsel gebleken, alsof ze van bovenaf werd neergeschoten. Of beter neer gemaaid, want de patholoog-anatoom had welgeteld 16 kogels uit haar lijf gepeuterd, afkomstig van een AK-47; hét wapen voor terroristen over de hele wereld. Een ander schiettuig was niet opgedoken, vandaar dat na een drietal dagen cel mijn aanhouding werd opgeheven. Net op tijd om de begrafenisdienst te kunnen bijwonen.

Uit de kerkboxen weerklonk een lied uit Zuccherò's cd SHAKE. Het was mijn bijdrage aan ons tijdelijke afscheid:

'Ik leg me neer bij de engel, want ze behandelt me goed, soms. Kom bij mij, neem me mee, vleugels van goud. Laat me vliegen, de hemel daarbeneden. Blijf bij mij, laat me vliegen, vleugels van goud. Ik zie de zon in jouw ogen opkomen. Een andere zon begint onder te gaan. We nemen afscheid, maar niet voor altijd, o nee, heb geen schrik. O liefste, neem me mee omhoog, vleugels van goud. Ik leg me neer en denk meer dan ik werkelijk kan zeggen.'

Griet, een engel? Ik moest veeleer aan een witte raaf denken, stoer en eigenwijs, met het zonlicht reflecterend op zijn klapwiekende vleugels. Griet had de gave om te vliegen terwijl gewone mensen liepen. Ik herinnerde me in een vlaag van ruimtelijk inzicht en tijdloos begrip haar wens om een vogel te zijn, enkel om het grote overzicht te kunnen behouden.

Het liedje liet zich gemakkelijk meezingen. In gedachten liet ik mezelf volledig gaan door wellustig met mijn heupen te wiegen, net zoals Griet dat gedaan zou hebben.

De familie van Griet kon me niet troosten, maar de komst van enkele van mijn medewerkers stak me een hart onder de riem. Lucia was er ook, ze stond aan de overkant van het graf en keek me af en toe steels aan. Lucia had me opgevangen en ik haar. Na de begrafenis zouden we de draad weer oppakken en aan het plannen slaan, zo een bewijs leverend dat bij elk einde een nieuw begin hoort.

Als eerbetoon legde ik een kiezelsteen op het grafheuveltje van Griet Moorthamer, een joods gebruik op begraafplaatsen. Ik begroef zoals een orthodoxe jood het betaamt een religieus boek aan de voet van haar eenvoudige grafzerk in de vorm van een kruis: DE ONTDEKKING VAN DE HEMEL door Harry Mulisch. Mijn bijbel. Met beide rituelen bewees ik hoe gemakkelijk het is om rites van andere volkeren over te nemen. De volgende dag zou ik hetzelfde voor Garmen Vishnievsky doen.

Ik overwoog in mijn testament te vermelden dat ik in reine grond moest begraven worden, met het hoofd naar Mekka gericht. Dat idee liet ik echter varen omdat mensen van sterren zijn gemaakt en omgekeerd.

Mijn verklaring over mijn belevissen bracht geen licht in de duisternis. De politie vond in het bezinningscentrum van Dilsen-Stokkem en in de golfclub van Hasselt geen bezwarende stukken. Ze konden de mannen van JAWE, JAGA en GAIA niets verwijten, want iedereen mag zijn levensbeschouwing in de praktijk omzetten. Ze vonden geen harde bewijzen tegen de mannen van de staatsveiligheid en kolonel Olrik konden ze niet identificeren.

Over Gravida had ik wijselijk gezwegen tegenover de politie. Hoe kon zij een hersenspindel van mij zijn als ook Griet haar had gezien? Waarom ze ons bij het rode kasteel had aangevallen en ons daarna uit de handen van Olrik had bevrijd, bewees wellicht dat ze net zoals God een evenwichtige portie van goed en kwaad in zich droeg. Waarom had Olrik achter oom Freek aangezet? Dat was een vraag waarop ik geen antwoord kon vinden. Verzinnen kon ik er wel een, misschien was oom Freek met Olriks vrouw gaan lopen.

Over de voorspelling van Dandelion liet ik wel iets los, maar de politie kon geen oplichtingspraktijken aan het licht brengen. Haar kamenier Blaize was de onschuld zelf en Svetlana Denisova, was niet verwickeld in een spionageoperatie die het evenwicht van de grootmachten moest verstoren.

Restte de vraag of oom Freek nog onder de levenden was of in pierenland vertoefde. Voor de politie was hij steendood, want op het kerkhof van Diepenbeek, waar hij de laatste jaren had gewoond, stond zijn grafzerk.

Kunstkenner verklaarden dat de inboedel van het vervallen kasteel in Rummen geen kunst maar namaak was waarvoor leken veel geld op tafel legden. Alles werd vernietigd, het kasteel werd afgesloten en de eigenaar, die geen weet had van het misbruik, beloofde voor het einde van het jaar met de restauratie te beginnen.

Archeologen onderzochten de grafheuvel in Rummen en groeven de solitaire boom uit, maar ze vonden geen resten van beenderen. Ik keerde twee weken na het vreselijke gebeuren naar de mysterieuze plek terug en constateerde dat de beuk verdwenen was. Ofwel een houtbedrijf had hem tot boomschors of houtschilfers vermalen, ofwel hij was samen met het nepantiek verbrand. De grafheuvel was in zijn oorspronkelijke staat hersteld en er stonden houten paaltjes omheen om te vermijden dat wandelaars of toevallige bezoekers de plek onder de voeten zouden lopen.

De inkervingen van het met een pijl doorboorde hart en de twee namen eromheen waren geen illusie, want de politie maakte er melding van in hun rapport. In de rijksregisters van Limburg vond de politie slechts één Gravida terug: Gravida Nowak, een Poolse van 83 jaar oud.

Wie was de geheimzinnige vrouw die voor oom Freeks charmes was gevallen? Volgens de politie was het toeval dat de naam van mijn oom op de stam stond geschreven. Het moest een andere Freek zijn. Had de boom kunnen praten, dan had ik een heel ander verhaal ter ore gekregen.

Ten slotte waren er nog mijn speculaties over rivaliserende sekten. Zoals verwacht geloofde de politie er net zomin iets van als van mijn idee dat de veiligheidsdienst van het land aan de knoeiboel zou hebben deelgenomen. Ook de Arabieren, Afghanen, Algerijnen en Amerikanen hadden niets in de pap te brokkelen, ze konden heus wel naast elkaar leven als ze daar moeite voor deden, volgens de politie. In Israël leek er nog geen einde in zicht te zijn voor de Palestijnen die zich verstoten voelden. De joden bleven hardnekkig in hun standpunt dat ze nergens anders heen konden, dat Israël hun land was.

Uiteindelijk mocht ik de vervoermiddelen die tijdens mijn omzwervingen waren gestrand, op het politiebureau afhalen: de bestelwagen zonder lading in het uiterste hoekje van het parkeerterrein niet ver van mijn huis in Sint-Truiden, de Spider

verdekt opgesteld op het domein van Kelchterhoef, ook de twee fietsen die we tussen Dilsen en Opglabbeek tegen een huisgevel hadden gezet. Hoe ik alles thuis kreeg is bijzaak, maar ik deed het alleen.

Ook de in beslag genomen computer van oom Freek kreeg ik terug. Die legde ik als een relikwie op de tafel op zolder, naast mijn verouderde computers. Wat waren het toch zielige dingen, zo ongebruikt.

Het bedreigen van de motorfietser en het stelen van zijn motorfiets verzweg ik, maar ik probeerde wel de motor aan zijn rechtmatige eigenaar terug te bezorgen. Helaas was hij nergens te bespeuren op de plek waar ik hem had achtergelaten. Na het onderzoek bezorgde de politie de in beslag genomen scooter terug aan de eigenaar die gelukkig geen klacht neerlegde.

De fiets van Griet die ik in de gracht ergens achter Kermt had gegooid en haar auto die we op het circuit van Zolder hadden achtergelaten, werden aan haar familie overgemaakt. Haar hulpbehoevende vader verhuisde naar een rustoord.

Ik bouwde mijn oranje truck om tot een luxueuze motorhome, vervolgens bereidde ik een reis voor die me naar Rusland en Mongolië zou voeren. Daarna wilde ik een stukje van China meepikken. De terugweg zou me via Iran naar Turkije voeren. Irak liet ik links liggen omdat daar ooit een wrede man had geregeerd.

Een maand na Griets dood liet ik de leiding van CARFLEX over aan mijn secretaresse en trok samen met Lucia voor een klein jaar de wijde wereld in. Mai en de kinderen zwaaiden ons uit terwijl Lucia en ik als Odysseus en zijn vrouw Penelope een begin maakten aan onze zoveelste omzwerving.

Griet Moorthamer en Garmen Vishnievsky reden in onze gedachten mee.

Epiloog

Ik belde mijn ouders, maar niemand nam op. Ik drukte het nummer van Mai in, misschien wist zij waar ze uitspookten. Het tuten hield op en even later zei een jonge stem:

‘Met Saura Bizaar.’

Mijn grote meisje.

‘Met Grek Bizaar,’ zei ik met de klemtoon op mijn achternaam, om onze relatie te benadrukken.

‘Hallo pap.’

‘Dag kindje, alles goed met jou?’

‘Ik ben geen kindje meer,’ zei ze lief.

‘Ik had liever gehad dat je zo bleef.’

‘Ik niet hoor,’ zei ze verontwaardigd, ‘wil je mam spreken?’

‘Ja, is ze daar?’

‘Ze komt er al aan.’

‘Tot de volgende keer, meisje, voorzichtig zijn hé?’

‘Ja, ja.’

Er weerklonk gerommel aan de andere kant van de lijn, een geluid van stof over de hoorn.

‘Grek?’

‘Mai?’

We lachten, alsof we niet konden geloven dat we elkaar aan de telefoon hadden gevonden. Ik voelde een steek door mijn hart trekken. Ik probeerde zo correct mogelijk met mijn ex-vrouw om te gaan ook al was het niet meer zoals vroeger. We voelden aan dat er in ons achterhoofd nog een hersencel bijhield hoe graag we elkaar hadden gezien en dat nog steeds deden.

‘Wat was dat geluid daarnet, toen Saura je de hoorn doorgaf?’

‘Het was een mooi gebaar, maar ik weet niet of ik jou dat ga vertellen,’ zei ze.

Ze plaagde me nog altijd graag.

‘Mai, hou me er niet buiten alsjeblijft.’

‘Oké, ik geef me over,’ zei ze, ‘Saura hield de hoorn tegen haar hart en zei “kaboem, kaboem”.’

Mijn hart begon als een razende te kloppen.

Ik veranderde snel van onderwerp. Nadat ik van Mai had vernomen dat mijn ouders op reis naar Luxemburg waren, beëindigde ik het gesprek met een ‘smak’ en zette me weer aan het werk.

Ik was bezig met een boek te schrijven over de avonturen in mijn oranje, mobiele huis dat mij door Rusland naar China en via Noord-Afrika terug naar België had gebracht. Het begin en het midden waren al klaar, alleen had ik nog niet het goede einde gevonden.

Het was tijd om de benen te strekken en wat frisse lucht te proeven. Misschien kon ik inspiratie vinden tijdens een wandeling in de stad.

‘Ga je mee een eindje wandelen?’ riep ik naar Lucia die het middageten in de keuken klaarmaakte.

‘Nee, ik ben nog niet klaar.’

Haar gezelschap op reis had me goed gedaan. Ze was heel aangenaam om mee samen te leven. Dat had als gevolg dat ik niet meer zo afkerig tegenover het vrouwelijke geslacht stond. Stel je voor: ik was bij haar ingetrokken en woonde in een mooi huis even buiten het centrum van Sint-Truiden.

Tien minuten later kwam ik bij het begijnhof aan. De stadsgeluiden vielen achter me weg toen ik de kasseistraat in liep. Het was een plaats die ik als autochtoon waardeerde en die menig toerist lokte. Ik zou er veel geld voor geven om de sfeer van toen te kunnen opsnuiven, al was het slechts voor een kwartiertje.

Het was kil omdat de zonnestralen niet door de dikke mistlaag heen konden dringen. Een kraai zat op de spits van de zijtoren en een duif op de latei voor een glas-in-loodraampje. Voor de kerk stonden enkele houten banken op het gazon. Voordat ik me op de dichtstbijzijnde bank zette, veegde ik ze met mijn zakdoek droog.

Het sabbatjaar was niet lang genoeg om het raadsel over het waarom van mijn Limburgse omzwervingen te ontrafelen, laat staan het op te lossen. Ik had geen idee waarom ze Griet het zwijgen hadden opgelegd en ik niet.

Lucia was tijdens onze wereldreis een vrouw van weinig woorden gebleken en dat had ik zeer geapprecieerd. Ze had geen boekje opengedaan over haar criminele verleden met Vishnievsky omdat ze er nog steeds van overtuigd was dat ze met hun kruimeldiefpraktijken geen grote bazen tegen de schenen hadden gestampt. Haar zogenaamde vriendinnen waren terug naar Kosovo gestuurd omdat de politie hen enkel op hun illegale aanwezigheid in het land had kunnen betichten. Lucia mocht blijven omdat ik me als haar verloofde had uitgegeven. Binnenkort zouden we trouwen.

Het ziekenhuispersoneel had aan de politie gemeld dat Vishnievsky gewelddadig aan zijn einde was gekomen. Lucia's verklaring over haar ontvoering door de sporters van de Hasseltse golfclub had geen zoden aan de dijk gebracht. De handboeien waren genoeg als bewijs voor een criminele daad tegen haar. De twee joggers die we in de toiletten hadden opgesloten waren gaan vliegen en ze hadden enkel legaal computermateriaal achtergelaten.

Lucia had me verteld dat Vishnievsky in Servië tegen de troepen van Milosjevic had gevochten. Dat was een Hitler-achtige figuur waarvan de vader beter een condoom had opgezet en de moeder dé pil had ingenomen. Vishnievsky was een meester in camouflage, maar tegenover onbekende sekten had hij het loodje gelegd.

Ik kon mijn ongeloofwaardige verhaal enkel vergelijken met een misdaadroman waarin de lezer minder gegevens kreeg dan de speurder. Helaas kon Griet, mijn Eerste Lezer in spe, niet meer genieten van mijn toekomstige bestseller.

De wereldreis had me goed gedaan. Elf maanden van huis zijn had ook zo zijn nadelen. Wat er in die tijd allemaal in de wereld was gebeurd, was aan onze neus voorbijgegaan. We hadden een tv aan

boord van de truck, maar ik had het niet nodig gevonden een schotelantenne aan te schaffen. Uitzendingen in het Nederlands of een taal die ik op school had geleerd, waren onbestaande.

De mensen in de landen die we hadden aangedaan, waren allemaal even vriendelijk en bereidwillig. We waren nooit in aanraking gekomen met rassenhaat. Ofwel we hadden geluk gehad, ofwel haat werd automatisch overgenomen van een klein groepje malcontenten die de oplossing zochten in terrorisme en criminaliteit.

In 1998 riep Pim Fortuyn in zijn boek 50 JAAR ISRAËL op tot voorzichtigheid tegenover het islamitische fundamentalisme. Zijn manier van doen – zonder een blad voor de mond te nemen – had veel deining in de Nederlandse politiek veroorzaakt, te vergelijken met de Vlaams Belang-perikelen in België. Iedereen had een dreiging vanuit politieke kringen verwacht, maar een radicale milieuactivist die tegen het fokken van pelsdieren was, had hem vermoord. Ook Theo van Gogh moest eraan geloven.

Hoelang nog zouden mensen zich als wrede dieren gedragen? Hoelang nog zouden de joden en de Palestijnen bekvechten om een stukje heilige grond? Hoelang nog zouden mensen elkaar het leven zuur maken? Hoelang zouden mensen zich nog laten misleiden?

Ik schrok van een dieselmotor die aansloeg en keek achterom. Ik stelde me voor dat achter mij een man of een vrouw in een auto was gestapt en van het plein naar de hoofdstraat reed.

Enkele seconden later weerklonk het gebrom van een motorfiets die de glibberige kasseistraat opreed, hard accelererend, zonder eerbied te tonen voor de stilteplek die hij naderde.

Ik wilde de kamikazepiloot erop wijzen dat hij stiller moest zijn, maar tijdens mijn achterwaartse beweging begreep ik dat de aanstormende motor het op mij had gemunt.

In een reflex stond ik van de bank op en twijfelde over de te kiezen vluchtweg. Links of rechts, mijn reactie zou in elk geval te laat komen en ik bleef staan. De motor kwam al slippend enkele

meters voor de bank tot stilstand, waarna de gehelmde man op de duozit een machinegeweer op mij richtte.

Het was jammer dat Lucia er niet bij was, want zij zou die mannen wel mores hebben geleerd. Ik had de neiging tot de god van alle mensen te bidden: als je belooft dat je me uit de handen van de vijand houdt, desnoods stuur je hem met een rechter uppercut naar dromenland, dan zal ik je tot in de eeuwigheid dienen. Ik deed echter niets. Ik wachtte gewoon af en dacht na.

Tijdens mijn Limburgse omzwervingen had ik gemerkt dat er in mijn geheugen een herinnering vastzat. De vrijlating ervan had niet kunnen doorgaan omdat ik de sleutel van de celdeur nog niet had gevonden. De gevangen gedachte drong ineens zomaar in mijn bewustzijn door: de invloed die de ene mens op de andere heeft is evenredig met zijn zorg voor de wereld als levend organisme. Indrukken misleiden. Net dat waarvan we vermoeden dat het waar is, dat is niet waar, of omgekeerd. Wat iedereen aanvoelde had Francis Bacon netjes opgeschreven: op een goede dag gaan we allemaal dood.

Wie zou nu victorie kraaien? Voordat ik een antwoord kon verzinnen, zette de draak zijn witte masker op en begroette me met een misselijk makende grijns. Het geweer knalde en doorzeefde me. Daar ging ik, oom Freek en Griet achterna. Eindelijk zou ik te weten komen waarom hij mij naar het boomgraf had gelokt en wie zijn Gravida was. Ik kon me geen groter doel voorstellen waarvoor ik me wilde opofferen. Het was voorbeschikt.

Och God toch. De drie woorden hadden dit verhaal kunnen samenvatten, maar dat zou zonde van het vele werk zijn. Alle schepsels groot en klein ten spijt, geef *mij* maar de rol van een schepper. Hoe een verhaal afloopt, dat weet natuurlijk alleen de schrijver.